

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Slægten

fra

Broggaard

Udgivet i 1971.

Jydsk Slægtsforskning

Viborg

Kære slægtninge.

I anledning af vor slægtsbogs udgivelse føler jeg trang til at give udtryk for visse tanker og betragtninger.

Min afdøde broder, lærer Niels Kristian Lauesen, interesserede sig meget for forskningen af slægten og tilbragte utallige timer på Landsarkivet i Viborg. Det er resultatet af hans arbejde, der danner grundlaget for denne bog. Også jeg følte stor lyst til at søge slægtens spor og mente, at det bedste resultat kunne opnåes, hvis man allierede sig med sagkyndige, der gennem deres mangeårige arbejde på Landsarkiverne bedre havde mulighed for at finde frem til interessante ting om vore forfædre.

Nogle vil måske sige: "Hvad glæde har jeg egentlig af en sådan bog med dens omtale af en mængde forfædre, som jeg jo slet ikke har kendt? Vedkommer disse mennesker i det hele taget mig?". Vi må her huske på, at vor tid med alle dens nok så tekniske fremskridt bygger på fortiden, og at alt - også en selv - er et produkt af denne fortid. Rigsarkivar Johan Hvidtfeldt har engang sagt: "Vil mennesket forstå sig selv og prøve at få rede på forudsætningerne for de mange forskellige, ofte modstridende evner og tilbøjeligheder, som findes hos den enkelte, må han søge tilbage i slægtens fortid for at finde forklaringen. - Det slægtshistoriske studium er derfor ikke et pedantisk samleri, der kun egner sig for folk med god tid. - Det er i virkeligheden et udslag af menneskets trang til at prøve at finde en indre sammenhæng i livets mangeartede foreteelser, den samme trang, som er forudsætningen for kunst og videnskab."

En slægtsbog er ingen roman, men en samling minder om ens forfædre, minder, som kan hjælpe en til midt i den forjagede og rodløse tid at finde et ståsted. Forfædrene er ganske vist for længst døde og begravede, men vi efterkommere har et meget nært fællesskab med dem den dag i dag, ikke blot ved blodets bånd, men også ved deres tanker, ord og handlinger. Færdes man på gader og veje i slægtens hjemegn, så er det - selv om billedet har ændret sig noget - på de samme gader og veje, at slægtens gamle har gået, ligesom de bygninger, man passerer er de samme, som ens forfædre har henlevet deres liv i. Her har de slidt og slæbt for det daglige brød, og her har de oplevet såvel mørke som lyse timer.

Jeg føler trang til at rette en tak, til alle de slægtsmedlemmer, som har medvirket ved at give oplysninger til slægtsbogen.

Desværre mangler der jo oplysninger om en del, men det er mit håb, at vi kan fortsætte og efterhånden få oplysninger om alle slægtens medlemmer.

Kølkær i december 1971.

Kristen Julius Laesen.

-

I N D H O L D S F O R T E G N E L S E

Forord-----	side 3
Hartkorn - landgilde-----	side 5
Arkivarbejdet-----	side 8
Anetavle for Niels Christian Lauesen og hustrus børn--	side 17
Anetavle for Christen Jensen og Ane Mette Knudsdatter-	side 36
Dagbog fra Brogaard-----	side 54
Skikke og levevis-----	side 85
Efterkommere efter Jens Peder Thomasen og hustru-----	side 100
Supplement	
Register-----	side 156

FORORD.

Denne slægtsbog er blevet til gennem et samarbejde mellem Jydsk Slægtsforskning, Viborg, og en del af slægtens medlemmer.

Ved udarbejdelsen af anetavlen er anvendt kirkebøger, folketællingslister, lægsruller, skifteprotokoller, skøde- og panteprotokoller, fæsteprotokoller, justitsprotokoller, tingbøger, jordebøger og skattemandtal m.m.

Hver slægtslinie i anetavlen er fuldt så langt tilbage, som det har været muligt ved hjælp af de bevarede kilder, og når en linie standser helt op, må det derfor forstås således, at enten svigter kilderne helt - kirkebøger og andre arkivalier findes ikke - eller de pågældende personer ses ikke døbt i det sogn, hvori de har levet, ligesom heller ikke deres forslægt har nogen tilknytning til sognet. I sådanne tilfælde er også alle omliggende kirkebøger undersøgt.

Hvor gamle dokumenter citeres, gengives ordstilling og stavemåde korrekt, og de fejl m.v. der forekommer i originalen, vil altså også forekomme i afskriften. I lister over faddere og forlovere anvendes almindeligvis den samme angivelse og stavemåde, som er benyttet i den pågældende kirkebog, da det vil føre for vidt at forsøge på identificering af hver enkelt fadder eller forlover.

Efterkommeroversigten er for de nulevendes vedkommende hovedsaglig udarbejdet på grundlag af de pågældendes egne oplysninger, idet der er rettet henvendelse til alle medlemmer af slægten, der er over 21 år. Disse slægtsmedlemmer er blevet opfordret til at fortælle om deres personlige forhold og endvidere i flere tilfælde om deres forældre og søskende. Hovedparten af disse henvendelser er sket ved personligt besøg, men hvor dette ikke har været muligt, er der rettet skriftligt henvendelse. Hvor der er mangler, skyldes dette altså forkerte eller mangelfulde adresser og - desværre - nogle helt negative forespørgelser.

Navne og data på nulevende personer er så vidt muligt anført

efter egne opgivelser, og der forekommer derfor tilfælde, hvor søskendes efternavne er stavet forskelligt.

Med hensyn til opbygningen af anetavlen skal nævnes, at alle mandspersoner er opført med lige numre, mens hustruens nummer er det efterfølgende ulige nummer. En persons far findes ved at gange denne persons nummer med to, hvorved f.eks. ane nummer 4's far er ane nr. 8, moder nr. 9 - ane nr. 8's forældre er nr. 16 og 17 etc.

Efterslægtstavlen er opbygget efter det system, at børnene af det ægtepar, der betegnes som stamforældrene er betegnet med romertal, romertals børn er betegnet med store bogstaver, store bogstavers børn med arabertal, arabertals børn med lille bogstav, og små bogstavers børn med arabertal efterfulgt af en parentes. I øvrigt må der henvises til det alfabetiske register, som findes bag i bogen.

Til slut udtrykker vi ønsket om, at denne slægtsbog må blive til glæde for såvel nulevende som kommende generationer.

Jydsk Slægtsforskning

Hartkorn - landgilde m.v.

Hartkorn var oprindelig fællesbetegnelsen for de afgifter, bønderne ydede i naturalier - landgilde - til godserne. De forskellige afgifter var i godsernes jordebøger angivet i forhold til 1 td. rug eller byg, der var "hårdt" korn i modsætning til havre, "blødt korn".

Forholdene på de forskellige godser var afvigende, men normen for den almindelige beregning var følgende:

1 td. rug eller byg.....	1 td. hartkorn
1 " gryn eller hvedemel.....	2 " "
1 " hvede eller ærter.....	1½ " "
1 " havre.....	½ " "
1 " humle.....	½ " "
4 læs enghø.....	1 skp. "
12 gæs.....	1 td. "

Efter enevældens indførelse 1660 indkaldtes jordebøgerne, og på grundlag heraf udarbejdedes en fælles jordebog for alle landets ejendomme, den såkaldte matrikel af 1664, hvori ejendommene skyldsattes i hartkorn.

Denne skyldsætning viste sig snart at være uretfærdig, idet ligningen på godserne som nævnt havde været noget forskellig, og man påbegyndte derfor i 1681 udarbejdelsen af en matrikel baseret på jordens ydelse - bonitering - der sattes i forhold til arealet og således angav det hartkorn, der skulle svares.

Ved boniteringen sattes agerjorden i klasse efter godhed, enge, overdrev og skove takseredes efter det udbytte, de kunne frembringe, f. eks. antal hølæs, græsning, svins-olden m.m. Også mølleriet og enkelte andre erhverv blev inddraget heri og vurderedes efter indtægt, men enhedsbetegnelsen var stadig hartkorn. Trods mangelfuld opmåling og kortlægning var denne hartkornsskyldsætning i begyndelsen god og retfærdig, men da den i halvandet hundrede år blev benyttet som basis for grundskatten på landet, blev den på grund af jordenes forbedring m.m. efterhånden mere og mere uretfærdig, hvorfor man i årene 1806-1822 udarbejdede Danmarks sidste matrikel, der dog først kom til at gælde fra 1844. Boniteringen var denne

gang langt mere omhyggelig, og al agerjorden sattes i takst fra 1 til 24. Af de bedste jorder beskattedes $6 \frac{1}{6}$ td. land (a 14.000 kvadratalen) til at yde 1 td. hartkorn. På Lolland og Falster gik der $9 \frac{4}{5}$ td. land og i Ringkøbing amt 45 td. land til 1 td. hartkorn. Gennemsnittet for hele landet var 18 td. land pr. td. hartkorn.

Vurderingen tog ikke hensyn til beliggenheden, hvilket i forbindelse med den tekniske udvikling medførte, at de dårlige jorders værdi ved opdyrkning, transportanlæg m.v. steg stærkt, uden at dette medførte takstændring og følgelig heller ikke skatteforøgelse. Hartkornskatten blev derfor utidssvarende, hvorfor man i 1903 vedtog loven om ejendomsskyld, hvilket betød en fuldstændig ophævelse af hartkornet som grundlag for skatter til stat og kommune.

I ældre dokumenter træffer man ofte betegnelsen "gæsteri", hvilken betegnelse dækker bondens pligt til at modtage jorddrottens folk, heste og hunde i indkvartering og underholde dem. Gæsteri havde endnu betydning under Christian d. III, men senere tabte det interessen for godsejerne og blev da i reglen afløst af en årlig afgift. Den regnes som regel ikke som hørende med til den egentlige landgilde og blev derfor ikke sat i hartkorn. Hestegæsteriet - pligten til at underholde hovheste - havde særlig betydning på kronens godser og blev ofte her afløst af en havreydelse.

Den i gammel tid omtalte "herlighed", betegner den ejendomsret til jordegods og de deraf flydende indtægter og rettigheder, som kronen ved love eller privilegier overdrog til private. Kronens herlighed over selvejere kunne overgå til private, der så kunne købe bondeskylden. Herligheden omfattede alle faste indtægter af fæstegods - landgilde - og udbyttet af skov, jagt, fiskevand, forstrandsret, lyngslet o. s. v. og alt hoveri eller hoveriafløsning. Dernæst var herlighed de uvisse indtægter af stedsmål, sagefald m. m. Endelig var myndigheden over vornede eller stavnsbundne en del af herligheden. Kronen kunne sælge eller overlade herlighedsrettigheder som birkeret eller patronatsret til private. Med herlighedsretten fulgte pligten til at holde fæsterne i forsvar, rejse tiltale og opkræve ekstraskatter. Herligheden var ikke nøje afgrænset, men hertil må vistnok regnes håndfæstningernes bestemmelse om, at adelen måtte gøre sig sit gods lige så nyttigt som kongen. Ved salg til selveje kunne sælgerne forbeholde sig herligheden eller en del deraf, såsom jagt og fiskeret. I anetavlen forekommer flere steder betegnelsen trolovelse, hvilket var en kirkelig handling, der før

i tiden gik forud for den kirkelige vielse. Trolovelsen kendtes allerede i middelalderen og var en ægteskabsstiftende handling. Efterhånden fik den kirkelige vielse dog større og større betydning, og ved ordinans af 19. juni 1582 bestemtes det, at et ægteskab skulle fuldbyrdes af præsten. Før den kirkelige vielse blev foretaget, skulle der dog finde trolovelse sted i overværelse af præsten og fem andre personer. En sådan trolovelse var forpligtende for begge parter og kunne kun ophæves efter kongelig bevilling. Efter loven skulle præsterne "alvorligen forbyde de trolovede personer at søge seng sammen, før end de i kirken retteligen blive samlede", men blandt almuen overholdt man ikke denne lovbestemmelse, idet man bibeholdt den gamle opfattelse af trolovelsen som den egentlige ægteskabsstiftende handling. I året 1799 blev trolovelser helt afskaffet ved kongelig reskript af 4. januar, men trolovelsesskikken fortsatte dog - uden at være ægteskabsstiftende - og er i vore dage afløst af forlovelsen. Som et ydre tegn på trolovelse bar den trolovede - ihvertfald hvis det var en mere fornem person - en fingerring af guld, der blev anbragt på fjerde finger, "thi viise Mestre og Læger skriver, at der ganger en Åre fra Hjertet op til den fjerde Finger".

ARKIVARBEJDET.

Vi har bedt vor genealog, H.P. Aagaard, om at fortælle lidt om de problemer, forskerne møder i sit daglige arbejde i arkiverne illustreret med fotoaftryk af forskellige arkivalier fra Landsarkivet i Viborg:

I det følgende vil jeg prøve at redegøre for fremgangsmåder og problemer ved udarbejdelse af en forslægt for en række nulevende personer:

Kildematerialet fra 1820 og op til vor tid er så fyldestgørende, at det normalt ikke volder forskerne større vanskeligheder med at finde de første slægtsled. Har man en nulevende persons fødested- og år indledes undersøgelsen med opslag i det pågældende sogns kirkebog. Man kontrollerer, om de opgivne data stemmer og foretager udskrift af dåbsindførslen, der på grund af lov om mere fyldestgørende kirkebogsføring fra og med 1891 giver en række vigtige oplysninger, nemlig: Faderens stilling, deres bopæl, moderens alder (og fra ca. 1925 også faderens alder) samt i flere tilfælde hvor og når forældrene er viet. De opgivne fadders navne kan ofte være en hjælp til at finde forældrenes vielsessted.

Når det er fundet, søger man at finde de fire bedsteforældre. Ofte prøver man at finde dødsindførslerne, der efter 1891 giver oplysninger om den afdødes fødested, år og dato samt forældres navne. Ofte oplyses også om ægtefællen lever, hvornår den evt. er død samt sidste fælles bopæl.

Hvis vi således er nået tilbage til de otte oldeforældre, der skønsmæssigt kan være født omkring 1820, begynder vanskelighederne for alvor at melde sig. Ikke blot er arkivalierne nedskrevet med gotiske bogstaver, men oplysningerne er nu meget sparsomme. Hvis slægten har boet i samme sogn i generationer, lettes forskningen naturligvis meget, men er de rejst fra sognet, kan de være meget vanskelige at finde, og man kan blive nødt til at benytte en række sideløbende kilder, f.eks. Folketællingslisterne, der fra 1845 kan give oplysning af fødested, samt Skøde- og panteprotokol-

lerne og skifteprotokollerne.

Mange af disse kilder er dog gennem årene gået tabt, og for den fattige og ubemidlede del af befolkningen findes de ikke. Lægdsrullerne, der er bevaret fra og med 1790, kan ofte for mænds vedkommende give oplysning om fødested og faderens navn.

Kirkebøgerne er dog stadig hovedkilderne tilbage til sidste halvdel af 1700-tallet, og man må være fortrolig med datidens navne- og opkaldelses-skik. Indtil ca. 1855 blev faderens fornavn som regel omdannet til efternavn. Hed faderen Mads, kom sønnen til at hedde Madsen og indtil ca. 1830 datteren til at hedde Madsdatter.

Generelt fik ældste søn farfaderens fornavn, næste søn morfaderens, og den samme rækkefølge var gældende for døtrenes vedkommende. Ofte fik tredje søn og datter henholdsvis farfars fars og farfars mors navn, ligesom man ofte brugte opkald efter senest afdøde nære slægtninge. Man ser også i flere tilfælde opkald efter herremand og frue, under hvem de var fæstere, efter stedets præst eller andre af rang og stand.

Næsten uløselige opgaver opstår ved fødsler uden for ægteskabet med "udlagt barnefader", der kan være en helt fremmed og ofte måske fuldstændig opdigtet. Det hænder dog også, at barnefaderen er en fra egnen, der senere gifter sig med pigen.

Siden 1814 har der været påbudt dobbelt kirkebogsføring, men før den tid er mange kirkebøger gået tabt. Alene i Nørrejylland er bøgerne i 50 sogne gået tabt indtil 1814. Kirkebogsføringen blev påbudt 1646, men i en snes tilfælde går kirkebøger tilbage til 1573. I Nørrejylland er Sønderho på anø fra 1614, i Ribe fra 1625, i Kolding fra 1635 og i Janderup-Billum fra 1638. Senere kan der være kortere eller længere perioder, hvor kirkebøger mangler.

Godsarkiverne er også vigtige forskningskilder, da en overvejende del af landbefolkningen var fæstere under en eller anden herregård. De kan indeholde meget gamle fæste- og skifteprotokoller. Også her er meget gået tabt med årene mindre i Østjylland med de større godser end i Vestjylland, der til gengæld kan opvise en langt tidligere overgang til selveje.

Skifte- og panteprotokoller blev påbudt i 1738. Skifte og arvegang skal søges i amtsskifteprotokollerne.

Der findes folketællingslister fra 1787, 1801, 1834 og 1840 med oplysning om navn, alder og stilling.

Kan man føre en almindelig almue- og landboslægt tilbage til 1600-tallet, må det absolut siges at være heldigt. Større muligheder har man, hvis man støder på: Degne, præster, proprietærer, godsejere, officerer og embedsmænd i by og land. Her kan man ty til allerede trykt stof og kildemateriale. Ligeledes hvor folk af stand har antaget et slægtsnavn, hvor man har fået udarbejdet stamtavler, og drejer det sig om adelsslægter, kan der være mulighed for at føre slægten tilbage til det gamle kongehus og til utallige europæiske fyrstehuse helt til 3-400 år efter Kristi fødsel.

Fortællestof om enkelte forfædre kan ofte findes i sogne- og egnsbeskrivelser og i de forskellige historiske årbøger, "Personalhistorisk Tidsskrift", "Jydske Samlinger" og utalligt anden litteratur som f.eks. privat udarbejdede stamtavler, stater, håndværkerhistorier, jubilæumsskrifter, avisartikler, degne- og præstehistorier, og meget mere.

Det er umuligt at nævne alt og vide alt, hvorfor en forsker må bruge megen tid på gennemgang af talrige kilder, selv om det måske intet resultat giver.

Tingbøger og retsprotokoller kan bringe detaljeret og interessant stof om ejendomsforhold og retssager og jordebøger og brandtaxationerne kan kan fortælle utroligt meget om de gamle gårde.

Ovennævnte kan kun give et meget mangelfuldt indtryk af forskningsarbejdet. Der findes tonsvis af materiale bag arkivernes mure. Meget privat stof, der aldrig er blevet udgivet havner på arkiverne og bliver til stor nytte for forskerne. Der findes landsarkiver i Viborg (for Nørrejylland), i Åbenrå (for Sønderjylland), i Odense (for Fyn med øer) og i København (for Sjælland). Desuden er der Rigsarkivet i København og Statsbiblioteket i Aarhus, og alle disse arkiver bliver jævnligt benyttet af forskerne.

H. P. Aagaard

1725
 1726
 1727
 1728
 1729
 1730
 1731
 1732
 1733
 1734
 1735
 1736
 1737
 1738
 1739
 1740
 1741
 1742
 1743
 1744
 1745
 1746
 1747
 1748
 1749
 1750
 1751
 1752
 1753
 1754
 1755
 1756
 1757
 1758
 1759
 1760
 1761
 1762
 1763
 1764
 1765
 1766
 1767
 1768
 1769
 1770
 1771
 1772
 1773
 1774
 1775
 1776
 1777
 1778
 1779
 1780
 1781
 1782
 1783
 1784
 1785
 1786
 1787
 1788
 1789
 1790
 1791
 1792
 1793
 1794
 1795
 1796
 1797
 1798
 1799
 1800

Kirkebogsside fra Sdr. Feldings ældste kirkebog

8.5.8. 16. Jannuar, indfandt sig mig som Skibsførelse med i vand
hand og for Skibsførelsen og Kommunes af Skibet Skibet og
og for Skibet for at se på skibets tilstand og for at se på
skibets tilstand og for at se på skibets tilstand og for at se på
skibets tilstand og for at se på skibets tilstand og for at se på

Skibsførelsen	1ste	2de	3de	4de	5de	6de	7de	8de	9de	10de
1. Skibsførelse	1									
2. Skibsførelse	3									
3. Skibsførelse	3									
4. Skibsførelse	1									
5. Skibsførelse	6									
6. Skibsførelse	3									
7. Skibsførelse	1	8								
8. Skibsførelse	1	3								
9. Skibsførelse	3									
10. Skibsførelse	1	8								
11. Skibsførelse	1	8								
12. Skibsførelse	1	8								
13. Skibsførelse	1	8								
14. Skibsførelse	1	8								
15. Skibsførelse	1	8								
16. Skibsførelse	1	8								
17. Skibsførelse	1	8								
18. Skibsførelse	1	8								
19. Skibsførelse	1	8								
20. Skibsførelse	1	8								
21. Skibsførelse	1	8								
22. Skibsførelse	1	8								
23. Skibsførelse	1	8								
24. Skibsførelse	1	8								
25. Skibsførelse	1	8								
26. Skibsførelse	1	8								
27. Skibsførelse	1	8								
28. Skibsførelse	1	8								
29. Skibsførelse	1	8								
30. Skibsførelse	1	8								
31. Skibsførelse	1	8								
32. Skibsførelse	1	8								
33. Skibsførelse	1	8								
34. Skibsførelse	1	8								
35. Skibsførelse	1	8								
36. Skibsførelse	1	8								
37. Skibsførelse	1	8								
38. Skibsførelse	1	8								
39. Skibsførelse	1	8								
40. Skibsførelse	1	8								
41. Skibsførelse	1	8								
42. Skibsførelse	1	8								
43. Skibsførelse	1	8								
44. Skibsførelse	1	8								
45. Skibsførelse	1	8								
46. Skibsførelse	1	8								
47. Skibsførelse	1	8								
48. Skibsførelse	1	8								
49. Skibsførelse	1	8								
50. Skibsførelse	1	8								

En vurdering fra en skibeprotokoll fra 1815

Reise til ...

Handwritten signature or title at the top center.

Main body of handwritten text in an old script, likely Danish or Norwegian, detailing a protocol or account.

En side af en skøde- og panteprotokol

ANETAVLE

for

NIELS CHRISTIAN LAESEN

og hustru

DORTHEA MARIE JENSDATTERS

børn.

Ane 2 NIELS CHRISTIAN LAUESEN

er født d. 13. februar 1833 i Uhre i Brande sogn, og han døde d. 15. januar 1893.

Han blev hjemmedøbt d. 18. februar 1833 på grund af sygdom og fremstilledes i Brande kirke d. 8. april samme år. Hans forældre angives her at være gårdfolk Laurs Nielsen og hustru Karen Jørgensdatter i Uhre. Niels Christian Lauesen blev båret til dåben af gårdmand Truels Pedersens hustru af Lundfoed, hos stod pigen Ane Pedersdatter af Uhre, og som faddere nævnes: Mads Larsen af Risbjerg, gårdmand Christen Nielsen af Brandlund samt ungkarlen Peder Pedersen af Uhre.

Den 9. november 1861 blev Niels Christian Lauesen gift i Brande kirke med kusinen

Ane 3 DORTHEA MARIE JENSDATTER

der var fra Brogård i Brande sogn.

Dorthea Marie Jensdatter er født d. 26. januar 1840 i Brogård, og hun døde d. 18. oktober 1905 i Herning.

Hun hjemmedøbtes d. 3. marts 1840 og blev fremstillet i kirken d. 29. marts samme år. Faddere var husmand Bertel Thomasens hustru af Westerholm, pigen Mette Jørgensdatter af Lundfoed, aftægtsmand Thomas Nielsen af Westerholm, gårdmand Troels Pedersen af Lundfoed samt ungkarl Niels Thomasen af Nørre Askjær.

Kirkebogen fortæller, at hun blev vaccineret d. 16. juli 1842 og konfirmeredes d. 23. april 1854 i Brande kirke, og ved den lejlighed fik hun karakteren: Kundskab: god, opførsel: Rosværdig.

Niels Christian Lauesen og hustru havde en tid en ejendom i Gejlbjerg og siden ejendom på Hesselvig mark. Han deltog i arbejdet med at grave de store vandingskanaler i Skarrild og deltog også i Hedeselskabets plantningsarbejde ved Hesselvig.

De sidste år var Niels Christian Lauesen en del lammet efter en hjerneblødning så han ikke kunne arbejde. Det berettes, at han derefter vandrede omkring og solgte tråd, knapper o.l., ligesom han opkøbte klude. Til sidst slog apopleksien sig dog så stærkt på hjernen, at hans egne vanskeligt kunne omgås ham, hvorfor han blev indlogeret hos en mand i Grarup i Brande sogn, hvor han var til sin død.

Niels Christian Lauesen og hustru omtales af folk der har kendt dem som agtværdige og dygtige mennesker.

Egteparrets børn og efterkommere er omtalt i omstående efterslægtstavle under afsnit IX.

Ane 4 LAUE NIELSEN

eller Laurs Nielsen er født 1798 i Brande sogn, og han døde samme sted d. 12. juni 1837.

Han blev døbt d. 22. april 1798; gudmor var søsteren Kirsten, og faddere var Jens Bundgaard og hustru, Chr. Torp og Jens Pedersens søn i Uhre.

Ved Laue Nielsens konfirmation 1814 i Brande oplyses det, at han var "vel oplyst".

Den 6. november 1825 blev Laue Nielsen gift første gang i Brande kirke med

Ane 5 KAREN JØRGENS DATTER

Hun er født 1804 i Sandfeld, Brande sogn, og hun døde d. 5. april 1836.

Hendes dåb fandt sted d. 23. september 1804; gudmor var Jørgen Holtums datter Ane, og de øvrige faddere var Niels Christensen og hustru i Uhre, Christen Jensen og hustru i Askjær samt Peder Sandfeld.

Den 1. juni 1836 blev der afholdt skifte efter gårdmand Laue Nielsens afdøde hustru Karen Jørgensdatter i Branduhre.

Den afdøde efterlod sig børnene: Ane, 8 år, Johanne, $6\frac{1}{2}$ år, og Niels Christian, 3 år. Som formyndere for de umyndige børn blev antaget deres mosters mand Jens Peter Thomasen i Brogård.

Af boets værdier kan nævnes: 1 bord på fod, 1 rdlr., 1 bæk, 2 mk., 3 gamle træstole, 1 jernbilæggerovn, 5 rdlr., 1 stueviseværk (ur) i futteral, 5 rdlr., 1 spejl og nogle skilderier, 1 rdlr. 3 mk., 2 små jerngryder og 1 kobberkedel, 4 mk., 2 dragkister, 4 rdlr., og 1 liden egetræskiste, 1 rdlr.

Den afdødes gangklæder vurderedes til 6 rdlr. 4 sengesteder med klæder ansattes til 21 rdlr. Besætningen bestod af 5 køer af 8 rdlr., 4 stude af 10 rdlr. samt 14 får med 7 lam, der blev vurderet til 14 rdlr. Der var 2 vogne til 12 rdlr. samt 1 plov og 1 harve til 10 rdlr.

Den samlede værdi af boet opgjordes til 670 rdlr., mens gælden beløb sig til 350 rdlr.

Laue Nielsen giftede sig anden gang med Anne Kirstine Arrevad, der nævnes i skiftet efter Laue Nielsen. Dette blev afholdt d. 7. august 1837. Foruden enken efterlod den afdøde sig børnene af første ægteskab: Niels Christian Lauesen, 4 år, Ane Lauesen, 9 år, og Johanne Lauesen,

7 år. I sidste ægteskab med enken var der kun en datter, Karen Marie Laesen. Som formynder for børnene blev antaget gårdmand Chr. Nielsen i Brandlund.

Den afdøde havde skøde på gården, dateret den 3. oktober 1822 og læst den 18. samme måned. Gården stod for hartkorn 2 tdr. 3 skp. 3 fjdk. Gården vurderedes til 500 rdlr.

Besætningen på gården bestod af 2 grå stude, 6 gråbrogede køer, 1 kvie, 1 kalv og 16 får med 6 lam. Der nævnes ingen heste. Desuden fandtes der 2 trævogne.

Løsøret ansattes til 172 rdlr., og den samlede værdi af boet var 672 rdlr. Boet var skyldig 113 rdlr. til Christen Nielsens datter, 200 rdlr. til And. Christensen i Løvlund samt 160 rdlr. til børnene af første ægteskab. Til rest og deling efter dette skifte blev der 149 rdlr.

Ane 6 JENS PEDER THOMASEN

er født 1795 i Brogård, Brande sogn, og han døde den 21. februar 1866 samme sted.

Han blev døbt den 18. december 1796, båret til dåben af Inger Pedersdatter, med fulgte Christen Bundgaards kones søster i Borup, og de øvrige faddere var: Thøger Jensen, Peder Andersen samt Niels Mortensen og hustru, alle af Skærlund.

Jens Peder Thomasen blev gift den 6. november 1825 i Brande med

Ane 7 MAREN JØRGENSDATTER

Hun er født 1806 i Sandfeld, og hun døde den 14. august 1878 i Brogård.

Hun blev døbt den 7. april 1806, og faddere ved dåben var Niels Christensens hustru af Sandfeld, Jens Sandfeld, Christen Nielsen og hustru af Uhre samt Niels Pedersen af Sandfeld.

Forlovere ved Jens Peder Thomasen og Maren Jørgensdatters vielse var gårdmand Peder Pedersen af Sandfeld og gårdmand Thomas Nielsen af Brogård.

Den 5. oktober 1826 udstedtes i Brande præstegård skøde af gårdejer Thomas Nielsen i Brogård til sønnen Jens Peder Thomasen.

Brogård ansattes for hartkorn 1 td. 1 skp. 1 fjdk. 2 alb.
Det fremgår af skødet, at udstederen havde skøde på samme gård af
4. februar 1785 med tilhørende anpart i tiender, sidste dog først
ved skøde af 23. juni 1824. På gården havde indtil for nylig hvi-
let en aftægt ifølge kontrakt af 4. februar 1785.

Den aftalte købesum var 100 rdlr. i rede sølv samt af-
tægtsydelse til udstederen og hustru.

Brande 1865 (ill. fra Brande sogns historie)

Ane 8 NIELS NIELSEN

der nævnes med tilnavnet Organist, er født 1745 i Uhre, Brande sogn, og han døde samme sted d. 24. november 1820.

Niels Nielsen blev gift d. 5. oktober 1777 med

Ane 9 JOHANNE CHRISTENSDATTER

der er født 1755. Hun døde d. 9 december 1804 i Uhre.

En af Niels Nielsens sønner ses døbt 17. oktober 1779 i Brande kirke, og her nævnes blandt fadderne Christen Pallesen i Tarp.

I værket "Brande sogns historie" fortælles det, at denne Niels Nielsen, der boede på fødegården Bondgård i Uhre, både var skoleholder og organist, men at han døde ret ung i 1811.

Ane 10 JØRGEN TRUELSEN

er født 1763 i Store Sandfeld, Brande sogn, og han døde samme sted d. 28. april 1822.

Han var gift første gang med

Ane 11 MAREN JØRGENSDATTER

der var fra Holtum. Hun er født 1772 i Holtum i Arnborg sogn og døde 1803 i Store Sandfeld og blev begravet d. 20. marts.

Jørgen Truelsen blev gift anden gang den 18. september 1803 i Brande med Ane Christensdatter, med hvem han bl.a. havde datteren Maren Jørgensdatter, der er opført som nr. 7. Forlovere ved brylluppet var Jørgen Jørgensen i Brande og Niels Christensen i Uhre.

Ane Christensdatter er født 1776 i Uhre, og hun døde d. 26. januar 1829 samme sted. Hun angives da at være på aftægt hos stedsønnen Truels Jørgensen.

Den 13. juli 1822 blev der afholdt skifte i boet efter aftægtsmand Jørgen Truelsen i Sandfeld. Han efterlod sig enken Ane Christensdatter, der nu havde tilhuse hos Truels Jørgensen, der var 28 år gammel og som havde overtaget gården. I første ægteskab med Maren Jørgensdatter var der datteren Ane Kirstine, der var 22 år gammel, og i sidste ægteskab med enken var der følgende børn:

1. Christen Jørgensen, 11 år.
2. Karen Jørgensdatter, 18 år.

3. Maren Jørgensdatter, 16½ år.
4. Marie Jørgensdatter, 11 år.
5. Mette Jørgensdatter, 9 år.

Som formynder for de umyndige børn blev antaget Niels Pedersen af Fløe og Hans Pedersen Fløe af Holtum. Enken antog som sin lavværge Peder Pedersen af Sandfeld.

Enken fremlagde først en aftægtskontrakt, oprettet d. 17. april 1822 mellem hende og sønnen Truels, hvorefter det fremgår, at hendes bohave og besætning er overladt til hendes bo og afbenyttelse, så længe hun lever, og efter hendes død skulle det tilfalde gårdens ejer.

Derefter registrerede man den sal. mands gangklæder: 1 blå kjole, 3 mk., 1 hvid do., 2 mk., 1 med sølvknapper forsynet trøje, 5 mk., 1 sribet og 1 blå vest, 4 par sribede bukser, 1 ulden nattrøje, 1 ulden skjorte, 3 par strømper, 3 gamle nathuer, 1 lådden hue, 1 hat, 2 halstørklæder, 1 par vanter, 1 par uldne sokker, 1 par bukseseler, 1 par støvler og 1 par træsko. Enken fremlagde herefter hendes sal. mands skøde af 20. januar 1819 på tienderne af gården i Arnborg og Gren, beboet af Jens Christensen, sat til en værdi af 160 rdlr. Værdien af boet ansattes kun til 45 rdlr. 5 mk.

Skiftet findes indført i Nørvang herreds skifteprotokol 1819-1823, fol. 449.

Ane 12 THOMAS NIELSEN

er født ca. 1764 og antagelig i Brogård i Brande sogn, hvor han døde d. 15. oktober 1845.

Thomas Nielsen var gift første gang med Mette Pedersdatter, der døde 1793 i Brogård og blev begravet d. 20. januar, 46 år gammel.

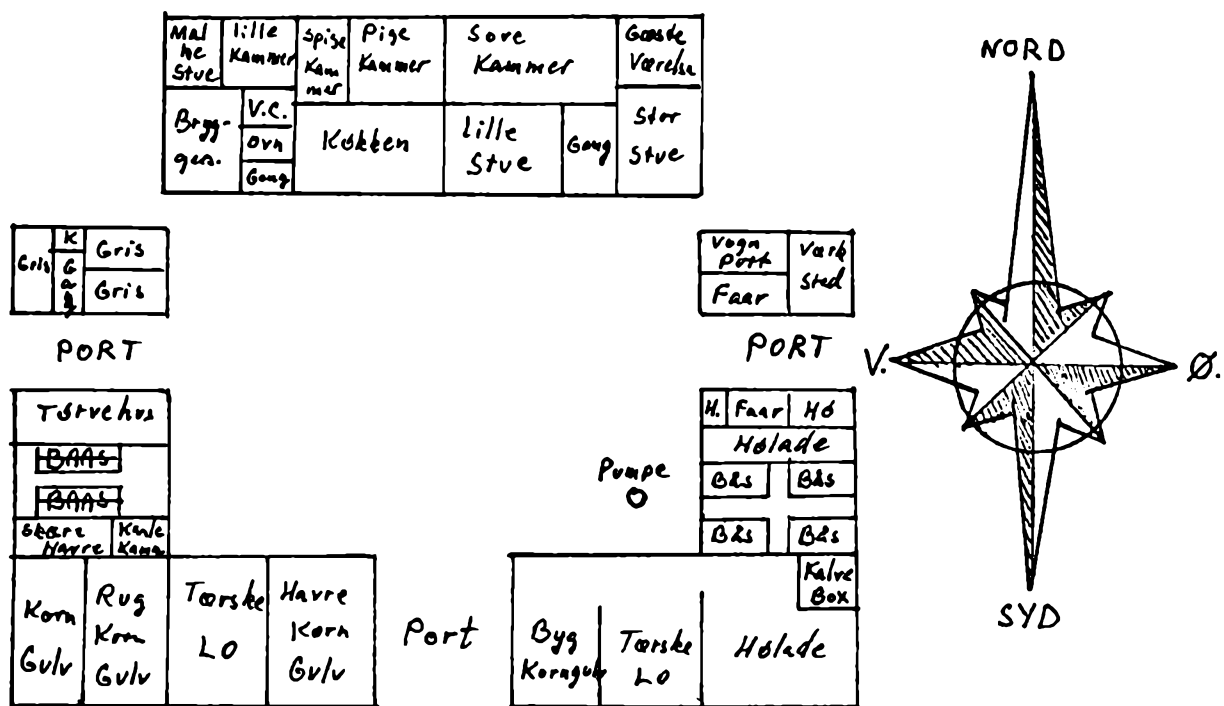
Thomas Nielsen giftede sig anden gang med

Ane 13 DORTHEA JENSDATTER

Hun er født 1757, og hun døde 1814 i Brogård og blev begravet d. 12. juni.

Thomas Nielsen fik d. 4. februar 1785 af faderen tilskødet Brogård for en købesum på 99 rdlr. samt aftægt.

Den 12. juli 1814 iværksattes af herredsfuldmægtig Otto Arrevald fra Brandholm skifteforretning i boet efter selvejergårdmand Thomas Nielsens afdøde hustru, der her kaldes Dorthe Jensdatter i Brogård. Foruden enkemanden efterlod den afdøde sig 3 børn, Jens, 18 år, Peder, 17 år og

Grundplan over Brogård omkr. 1900 - gengivet efter blyantstegning.

Jens Christian, 12 år gammel.

Som tilsynsværge blev antaget Niels Mortensen af Skærlund samt Peder Andersen, ligeledes af Skærlund.

Enkemanden fremlagde skøde på gården, dateret d. 12. december 1809 og læst d. 1. februar 1811. Gården takseredes herefter til 250 rdlr., og af andre løsøre-værdier kan nævnes: 1 fyrretræsbord, 2 træstole, 1 skammel, 6 stenfade, 4 tallerkener, 1 kobberbryggekedel, 1 kærne, 1 overdyne, 2 puder, 1 ulden kåbe, 1 trøje, 1 skørt, 1 kjole, 2 kjoler, 2 kåber, 2 snørreliv, 2 særke, nogle tørklæder, 2 par strømper, 1 par træsko, nogle huer og nogle linklæder.

Endvidere kan nævnes: 2 øltønder, 1 jerngryde, 1 jernpande, 3 jerngryder, 1 bord, 2 stole, 1 mælkeskab, 1 stueur, 2 hovedpuder, 1 lagen, 1 gammel dyne, 2 uldne lagner, 1 sælde, 1 spinderok, 1 par karter, 1 kar, 1 strippe, 1 degntrug, 1 gammel trævogn, 1 plov, 1 jernharve, 1 sæt sele-tøj, 1 høle, 3 river, 1 tørvespade og 1 møjhakke.

Af besætning fandtes: 1 par stude, vurderet til 40 rdlr., 1 grå ko, 12 rdlr., 1 sortbroget do., 10 rdlr., 1 gl. grå do., 18 rdlr., 1 ungnød, 4 rdlr. og 4 får, 4 rdlr.

Boets værdi androg ialt 381 rdlr. 3 mk. 7 skill. Blandt gældsposterne nævnes 20 rdlr. til den sal. kones begravelse. Efter fradraget gæld blev der til rest og deling 337 rdlr. 1 mk. $6\frac{1}{2}$ skill. Hver af sønnerne fik tillagt 55 rdlr. 5 mk. $8\frac{3}{4}$ skill. (Nørvang skifteprotokol).

Afskrift af skøder vedrørende Brogaard (Nørvang skøde- og panteprotokol).

Undertegnede Thomas Nielsen Broegård i Brande sogn, Nørvang herred, Wejle Amt, gør vitterligt at jeg haver solgt og afhændet, ligesom jeg og herved sælger, skjøder og aldeles afhænder fra mig og mine arvinger til velagte Peder Christensen Langkiær og hans arvinger forbemeldte min iboende og selvejende gård Broegård, som står for hartkorn ager og eng 1 td. 2 skpr. 1 alb.

Bemeldte gård med ald dens bygning og tilliggende eiendom af ager og eng, heede og mose, fiskerie og fæedrift samt ret og rettigheder, som dertil ligger og mig det tilhørt haver efter skøde af dato 4. februar 1785, intet undtagen i nogen måde af hvad navn nævnes kand skal herefter tilhøre kjøberen efter den imellem os under 24de october 1806 oprettede kjøbe-contract for den sum af 450 rdlr., skriver fire hundrede og halv-

tredeinstyve rigsdaler dansk courant. Og som kjøberens Peder Christensen Langkiær nu haver betalt mig anmeldte kjøbesum 450 rdlr., så gives ham derfor her ved fuldkommen qvittering, så at jeg og arvinger ingen ydermere ret eller rettighed kan have til samme i nogen måde, men skal være oftbenævnte Peder Christensen Langkiær og hans arvinger tilhørende og eiende, og derfor stå ham til hjemmel efter loven, hvilket derved med underskrift og forseigling bekræftes samt af vitterlighedsvidner stadfæstes.

Broegård den 12te juli 1808.

Thomas Nielsen med ført pen."

Skjøde fra Peder Christensen Langkiær til Thomas Nielsen:

Underskrevne Peder Christensen Langkiær af Broegård i Brande sogn, Nørvangs herred, Weile Amt, gjør vitterligt at jeg haver solgt og afhændet, ligesom jeg og hermed sælger, skjøder og aldeles afhænder fra mig og mine arvinger til velagte mand Thomas Nielsen og hans arvinger forbemelte min iboende og selveiende gård Broegård kaldet, som står for hartkorn ager og eng 1 td. 1 skp. 2 fjdk. og 1 alb., bemelte gård med al dens bygning og tilliggende ejendom af ager og eng, hede og mose, fiskerie og fædrivt samt herlighed og rettigheder, som dertil nu ligger og mig tilhører efter skjøde af dato 12 juni 1808, intet i nogen måde undtagen af hvad navn nævnes kan, skal herefter tilhøre forbemelte kjøber Thomas Nielsen og hans arvinger, så som jeg derfor har modtaget den mellem os accode-rede kjøbesumma 300 rdlr., skriver tre hundrede rigsdaler dansk cr., hvorfor herved gives fuldkommen qvittering, så at jeg og arvinger ingen ydermere ret eller rettighed kan have til samme i nogen måde, men skal være ham og hans arvinger tilhørende og eiende og derfor stå ham til hjemmel efter loven, hvilket hermed med underskrift bekræftes og af vitterlighedsvidner stadfæstes.

Broegård den 12 decbr. 1809.

Peder Christensen Langkiær med påholden pen.

Til vitterlighed O. Arrevad N. Donnerup.

Ved denne handel er givet til Brande sogns fattige 24 skill., hvilket hermed bevidnes.

Brande den 17 decbr. 1810

From."

Ane 14 JØRGEN TRUELSEN
og hans hustru

Ane 15 ANE KRISTENSDATTER

er nærmere beskrevet under stoffet om ane nr. 10 og 11.

Følgende dokument omhandler udskiftningen af gårdene i Store Sandfeld:"

Anno 1797 onsdagen d. 1ste Martii vare vi 3de underskrevne gårdeiere og beboere i Store Sandfeld i Brande sogn forsamlede - nemlig enken Maren Christensdatter med laugværge, Jens Pedersen i Uhre, samt Jørgen Truelsen og Niels Pedersen for at forsøge om vi ikke selv kunne udskifte vores tilhørende gårders jorder og eiendomme med hverandre af fællesskabet ved denne udskiftning, som vi agtede at gjøre, havde vi formået disse efterskrevne uvillige mænd nemlig sognefogden Peder Pedersen i Uhre tillige med 2de synsmænd af Brande sogn, neml. Christen Thøgersen af Fløe og Lars Christensen af Brandlund samt lægdsmand Peder Arnborg og Jens Nielsen Green af Brandlund, alle af Brande sogn, for at være overværende ved denne skift og deeling og tillige efter deres bedste indsigt skiønne på at ingen af disse 3de gårdbeboere i bemelte Store Sandfeld skeete nogen fornærmelse i nogen måde ved samme udskiftning. Det første vi da foretog os var at vi lod vores naboer nemlig Jens Andersen i Bierre og Jens Pedersen i Lille Sandfeld advare, at de skulle møde os at sætte skiel, hvor ingen fandtes imellem vores mark og deres mark, som skeete således, at skiellen blev sat imellem Store Sandfeld og Bierre midt imellem deres hedeager, som grænser til samme, og derfra gik skiellen vesten i lige linie sønder, dog til øster i een liden dall imellem 2de banker, hvor et skiel blev sat og siden derfra i een lige linie i sønder ud til Algierhøy Sande. Derefter blev skiellen sat imellem Stor Sandfeld og Lille Sandfeld mark, som tog sin begyndelse ved Trinsteden ved Kolbløderne vesten for Runden, hvor den første skiel blev sat og derpå gik skiellen i linie noget vesten for den vei, som kommer fra Lille Sandfeld og går til Uhre Bye; dernæst bleve vi enige om at skifte vore trende gårders tilhørende agermark eng og heede, som er beliggende lige for hver andet og begynder den vestre lod af ager og eng og heede ved skiellen imellem Lille Sandfeld og Store Sandfeld mark. Engkrogene til forbemelte vestre lod end disse foreskrevne.

Først en liden holm vesten for bækken, dernæst Bredeeng, vesten

Krogen 4re Vildekrog, 5 Hummelkrog og 6te Kuulkrog ind til den store Lie, hvor skiellen igien er sat imellem den vestre og mellemste lod, og derfor uden tilhører den vestre lod, 3die holm, som er norden for åen beliggende den vestre af disse holme kaldes Store Holm, den mellemste kaldes Skræk-krog Holm og den østre, kaldet Råtkrog Holm, skiellen imellem fornævnte vestre lod agger jord og den mellemste lod er sat i forbemelte Store Lie for norden og går i sønder til den anden skiel, som er sat noget østen for Heyle Høj, dog udlegis igien som meget fra den vestre lod, at en dige derpå kan opføres til skiel imellem begge lodder.

Den mellemste lod begynder ved forbemelte skiel som er sat og strækker sig i østerlige hen til den vei som går fra Niels Pedersens gård i lige linie sønder på over Ryggelbanken, hvor den anden skiel er sat, og derfra gjør skiellen en albue i øster imellem 2 vei, derfra disse 2 vei går skiellen i linie til Krøeshøj, hvor den 3 die skiel er sat og siden går skiellen hen lige i sønder til Algiershøy Sande. Af engkroge er udskift til denne lod disse efterfølgende, 1 plovkrog, 2 vrækkrog, 3 lukken ved gården, 4 Hauggården, 5te Plaugkiær derfra Plaugkiær i Sande går skiellen igien i lige linie i vester til en hiørneskiel, som er sat norden for Niels Pedersens gård.

Den østre lod grænser ved den vestre side til den mellemste lod, som sidst er beskrevet og strækker sig i øster både af ager og eng samt heede til den skiel som før er meldt er sat imellem Store Sandfeld mark og Bierre mark, - til samme østre lod er udskift disse efterfølgende engkroge nemlig: 1 Rødkrog Halle, 2 Rørkrog, 3 Langkrog Hals, 4de Trindkrog, 5 Gårdkroghalle, 6 Gårkrog, 7 Hundkrog og derforuden 2de Holme, som ligger norden for åen, den østre kaldes Trindkrog og den vestre kaldes Storeholm.

Da nu vores 3de gårders eiendom således var udskift, blev vi enige om for det første, at en af vores gårde skulle udflyttes på den vestre lod, hvilken udflytning Jørgen Truelsen påtog sig at ville udflytte sin gård på disse efterfølgende conditioner, at enken Maren Christensdatter og Niels Pedersen skal betale 25 rdlr. til Jørgen Truelsen i udflytningshielp og derforuden indgik enken Maren Christensdatter at flytte hans vestre huus, som består af 19 fag ud på hans lod og opsætte den igien i fuldkommen stand udenom med leer og tag, men hvad der mangler af træ, tag eller zimmer, samt hvad værksfolk at koste og lønne, dette bekoster Jørgen Truelsen selv, ligeledes indgår Niels Pedersen at udflytte for Jørgen Truelsen 9 fag på hans lod og sætte det samme stand som er meldt.

Dernæst for det andet blev vi enige om at Niels Pedersens gård i lige måde skulle udflyttes på den østre lod og det inden 6 års tid forløb, så som samme gård blev formeget indkneben og den alleryderst i sin lod ved denne lejlighed indgik Jørgen Truelsen og enken Maren Christensdatter hver at flytte ham 8te fag huus, på samme måde og samme vilkår som er meldt om Jørgen Truelsens udflyttede huuse. Den mellemste lod af ager og eng tilhører enkens gård, såsom som samme hendes gård er i denne lod beliggende. At denne skifte og deeling, som vi har gjort på vores gårders eiendom og således udskift samme af fælledsskabet med hverandrer, er efter vores fælleds overlæg og bedste skiønsomhed gjort og forrettet således at vi med en frelst samvittighed kan samme endelig afhjemle.

Datum Store Sandfeld den 1ste Martii 1797.

At vi 3de gårdeboere er fornøiet med den udskiftning, som er gjort som og skal stå fast og aldrig hverken af os selv eller vore efterkommere måe forandres i nogen måder.

Dette bekræfter vi her med vores egne hænders underskrift.

Datum ut supra.

Enken Maren Christensdatter som lavværge Jens Pedersen Uhre, Jørgen Truelsen, Niels Pedersen.

Som overværende ved denne skift og deling som ovenmeldte 3 beboere i Store Sandfeld har gjort og er bleven enige om at udskifte deres gårders tilhørende jorder og eiendomme af fælledsskabet underskriver vi til vitterlighed.

Niels Pedersen Uhre, sognefoged i Brande sogn. Lars Christensen Lund. Christen Thygesen Fløe. Peder Arnborg. Jens Nielsen Green."

Truels Jørgensen i Sandfeld underskriver og forsegler den 2 maj 1781 sammen med Peder Arnborg af Brande Søren Larsen Grarups skøde til Erik Larsen i Brande på stedet Brandbjerg i Brande sogn.

Da Truels Jørgensen solgte gården udstedtes følgende skøde:

"Jeg underskrevne Truels Jørgensen, boende i Store Sandfeld i Brande sogn kiender hermed og vitterliggiør at have solgt og afhændet, ligesom ieg og hermed sælger, skjøder og aldeles afhænder fra mig og arvinger til min søn Jørgen Truelsen og hans arvinger til min søn Jørgen Truelsen og hans arvinger min iboende og tilhørende gård Store Sandfeld, der er beliggende i Brande sogn, Nørvangs herred, under Coldinghuus Amt, som er anslagen i nye landmålingsmatricul for hartkorn 2 tdr., hvilken fornævnte gård med

alle sine herligheder ret og rettigheder, det være sig af hvad navn det haver og nævnes med, såsom huuse og bygninger, grund og eiendom, herlighed og rettighed, aldeles intet af samme gårds eiendom mig forbeholden eller undtagen, men skal følge og tilhøre merbemeldte Jørgen Truelsen og hans arvinger efter den dag til evindelig arv og eiendom, og da jeg haver annammet og oppebåret nøyagtig betaling for bemeldte gård og sted efter en accord med den købesumma 156 rdlr., skriver eet hundrede halvfemtesindstyve og sex rigsdaler, altså kiender ieg herved for mig og arvinger os efter denne dag aldeles ingen ydermere lod, deel, ret eller rettighed til ellers udi bemeldte gård eller noget af dens tilliggende og tilhørende eiendom, men derimod forpligter mig og mine arvinger merbemeldte køber og hans arvinger samme gård og sted dennem fuldkommen efter loven at hiemle, og kan dette mit udgivne skiøde til tinge læses og protocolleres, når og hvor forlanges uden nogen kald eller varsel derfor at give.

Dette til bekræftelse under min hånd og seigl tillige med 2de underskrevne vitterligheds mænd deres hænders underskrift.

Datum Store Sandfeld den 14de juni 1788.

Truels Jørgensen Sandfeld.

Til bekræftelse og vitterlighed underskriver: Peder Arnborg, Jørgen Jørgensen, begge af Brande by.

At der ingen købecontract dette skiøde angående er eller har været oprettet imellem os underskrevne, det vil vi med vore eed bekræfte, når forlanges.

Datum Store Sandfeld ut supra.

Som køber Jørgen Truelsen som sælger Truels Jørgensen."

Ane 16 NIELS NIELSEN (ORGANIST)

der var bosat i Uhre i Brande sogn, er født omkring 1710. Det er ikke ret meget man ved om denne mand. I Bundgaard Lassens bog om Brande sogn anføres følgende om ham: "Efter hvad Niels Kjersgaard meddeler, hed den første skoleholder i Uhre, der tillige var organist i Brande kirke, Niels Nielsen. Han er rimeligvis blevet ansat i 1741, da skolen blev bygget, men hvor længe han virkede vides ikke. Efter hans død var organisttjenesten i en årrække adskilt fra embedet.

Niels Nielsen (Organist) kan være identisk med den Niels skoleholder, der begravedes Langfredag 1774 på Brande kirkegård, 61 år, 4 mdr. og 2 uger gammel, men han kan også være identisk med den Niels Nielsen af Uhre, som begravedes fjerde søndag efter Trinitatis 1792, 74 år gammel.

Den Kirsten Nielsdatter af Uhre, som blev begravet 24ende søndag efter Trinitatis 1792, 84 år gammel, er muligvis hans kone.

Efter Niels Nielsens død blev orgelet en tid spillet af hans far, der var aftægtsmand på gården og blev en meget gammel mand. Senere blev Niels Nielsens broder Peder Nielsen organist.

Den 17. april 1748 udstedtes i Brande præstegård et pantebrev af Christen Nielsen Assersbøl i Skærlund i Brande sogn til sin sal. broders Jens Nielsen Omvraa fra Brandholm hans efterladte børn for deres arvemidler 256 rdlr. 2mk. 9 skill., som var overleveret ham af formynderen hr. Jens Risum i Brande. Til sikkerhed for pengenes rettidige tilbagebetaling pantsatte udstederen sine ejendomme i Brande sogn, der var beliggende henholdsvis i Fløe by og i Uhre by.

Ane 20 TRUELS JØRGENSEN

der boede i Store Sandfeld er født 1723, og han døde 1790.

Ane 22 JØRGEN PEDERSEN

der boede i Holtum i Arnborg sogn, er født 1742 i Holtum, og han døde 1815. Han blev døbt d. 10. april 1742; gudmor var Jørgen Sandfelds kone, og faddere var Michel Holtum, Thomas Pedersen, Anders Smeds hustru og Thomas Holtums pige.

Jørgen Pedersen var gift med

Ane 23 MAREN NIELSDATTER

der er født 1740. Hun er ikke fundet indført som født i Arnborg og omliggende sogne, ligesom hendes død forgæves er søgt indtil 1834 i Arnborg sogn.

Da Jørgen Pedersen blev begravet d. 15. januar 1815 talte præsten over teksten: Esaias 46, 3-4.

I folketællingen 1787 for Holtum opføres Jørgen Pedersen som værende 46 år, fæstebonde. Ægteparret havde da følgende hjemmeværende børn:

1. Maren Jørgensdatter, 19 år.
2. Mette Kirstine Jørgensdatter, 14 år.
3. Peder Jørgensen, 9 år.
4. Anne Marie Jørgensdatter, 6 år.

Desuden havde man en 24 årig tjenestekarl, Jens Svendsen.

Ane 24 NIELS THOMASEN

er født 1718, og han døde 1800 i Brogaard, Brande sogn, og blev begravet d. 16. marts. Hvor Niels Thomasen er født kan ikke fastslås, men den Thomas Nielsen fra Brande sogn, der d. 5. juni 1741 blev gift i Sdr. Omme kirke med Kirsten Jensdatter fra Mayvig i Omme sogn, er vel hans far.

Hvor længe Brogaard har været i slægtens eje vides ikke med bestemthed, men gården nævnes allerede i matriklen fra 1688, da den er underlagt Donneruplund gods, men fra dette gods er intet bevaret.

I 1737 d. 28. juli nævnes Brogaard i et skøde udstedt af Hans Wolf i Vejle. Han skødede til sr. Niels Andersen af Vonge Boelet Brogaard i Brande sogn, som forhen var beboet af Niels Jensen Wrads. Gårdens hartkorn var da 1 td. 1 skp. 2 fjdkr. 1 alb. Købesummen androg 99 rdlr. Vanskelighederne med udforskningen af denne gren af slægten ligger i den omstændighed, at Brande sogns kirkebog ikke er bevaret for tiden før 1774, hvorfor man ikke kan konstatere Thomas Nielsen eller Niels Thomasens dåbsdatoer, men da skøderne udtrykkelig angiver betegnelsen "min søn" er tvivl udelukket.

Da Niels Thomasen solgte ejendommen i 1785, tilføjes i skøde- og panteprotokollen, at sælgeren ikke har tinglæst adkomst på gården, ligesom aftægtskontrakten heller ikke er tinglæst.

Skødet fra Niels Thomasen til sønnen Thomas har følgende ordlyd: "Kjendes jeg underskrevne Niels Thomasen af Broegaard og hermed vitterliggiør, det jeg med min og mines frie villie og velberåd hue haver solgt, skjødet og afhændet fra mig og mine arvinger, til min søn Thomas Nielsen og hans arvinger mit iboende stæd, Broegaard kaldet, beliggende udi Coldinghuus amt, udi Nørvangs herred i Brande sogn, ansat efter nye landmålings matricul 1 td. 1 skp. 2 fjdkr. og 1 alb., siger een tønne, een skjepe, 2 fjerdingkar, eet album hartkorn. Bemeldte stæd eller gårdspart med alle sine ejendomme, herligheder og rettigheder, inden og uden markeskjæl, være sig grund og bygning, ager og eng, mose, hede, forte, fæled, fiskevand, fæegang, tørvegrøvt, lyngslet, våt og tørt, aldeles intet undtaget i nogen måder, af alt det som tillægger og af alders tiid tillagt haver og med rette tilligge bør, skal tilhøre forbemeldte min søn Thomas Nielsen og hans arvinger for et frit kjøb, til en stædsværende arv og eiendom, at gjøre sig så nyttig, som de bedst veed, vil eller kan, siden han mig derfor med rede penge den summa 99 rdlr., siger nie og halvfemtesindstyve rigsdaler, og derfor uden ovenmeldte kjøbesumma, som er os rigtig og redelig udbetalt, skal min søn oftmeldte Thomas Nielsen eller hans efterkommere, om han ved døden skulle afgåe eller på andre måder af hænder komme, da jeg og min hustru ifølge den imellem os oprettede contract vores livstid nyder frie huusværelse, tilligemed den i contracten ommeldte ophold, efter min og mines villie og minde i alle måder rigtig og til al takke fornøiet haver,

Thi Kjender jeg for mig og mine arvinger aldeles ingen mere lod, deel eller rettighed dertil eller af dessen tilliggende eiendomme, rettighed eller herlighed at have, men sådant som meldt er, frie frelses og hjemles; bemeldte Thomas Nielsen og hans arvinger, for hver mands hinder og tiltale i alle måder, eller dersom det eller noget deraf imod forhåbning, formedelst min vanhjemmels brøsts skyld, skulle hannem eller arvinger ved nogen lov, dom eller rettergang af eller fravunden blive, bepligter jeg mig og mine arvinger, een for alle eller nogle for een igien at forskaffe ham eller hans arvinger, ligeså god og beleilig stæd eller rede penge som den frakjendte, alt inden sex ugers dag efter det mig eller arvinger vorder tilkiendegivet, så oftmeldte min søn Thomas Nielsen og arvinger af mig eller mine arvinger skal blive skadesløsholden, og siden pengene strax ved kjøbets slutning er betalt er ei nogen contract imellem os anlagt, videre end som meldt.

No 5. No 2. Cyd
 1785 af Brøgaard
 1785 af Brøgaard

1785 af Brøgaard og Jørgen Mikkelsen, dit jeg
 med min og Minus sin Villie og velbeværet af sin færdige
 sigt, Hødet og affødt fra mig og min Arvinger med
 i den her for Brøgaard kaldet til min søn Thomas
 Nielsen og hans Arvinger med i den her for, Brøgaard
 kaldet, beliggende i den Coldinghøies Amt, i den største
 Gård i "Brønde Bøge", ansat efter mine Landbuds
 Lings Matricul 185. 1 Styk 2 St 1 Alk. siger fra Land
 den Høppen, Co. Gærding her for Alkium hærten. En
 uilket her alle Gærding med alle sine Gærding
 Gærding og Høsting med min og min Arvinger
 med sig Gærding og Bødding, Bøge og fug, Med
 Gærding, forste, Bøge, Bøge, Bøge, Bøge, Bøge
 Bøge, Bøge og Bøge, alene indt Bøge i den
 Maad af alle det vil ligge og af alle det vil ligge
 for og med alle tillige her, for alle det vil ligge
 min søn Thomas Nielsen og hans Arvinger for at give
 sig til en Gærding her og Gærding i den her
 sig for mig, som du bist med, med alle den, som
 for mig for og med alle den her den Arvinger. Og
 siger, Min og Gærding her sig Bøge, og den
 for den om alle det vil ligge, som du vil rigtig
 og rigtig indtalt, for min søn og alle det vil ligge
 Nielsen eller hans Arvinger, som for med alle det vil
 Bøge af og med alle den Maad af alle det vil ligge
 for mig, du jeg og min Gærding i den her den indtalt
 at opstede Landet med alle den indtalt for mig
 Gærding her sig tillig med den i Landet den indtalt
 Bøge, efter min og Minus Villie og Minus i alle
 Maad rigtig og til alle alle for alle det vil ligge
 sig. Gærding jeg for mig min Arvinger med alle det vil
 Arvinger med alle det vil alle det vil ligge med alle det vil
 eller af den her tillig med Gærding, Arvinger
 eller Gærding af for mig, med alle det vil ligge med alle det vil
 for mig for alle det vil ligge med alle det vil ligge
 og hans Arvinger, for hans Maad Gærding og alle det vil ligge
 i alle Maad, og den her det vil alle det vil ligge med alle det vil
 med alle det vil ligge for alle det vil ligge med alle det vil
 Bøge her sig tillig med alle det vil ligge med alle det vil
 med alle det vil ligge for alle det vil ligge med alle det vil

17
 18

blivne, begliger jeg mig og mine Arvinger kun paa alle Sides
 nogle Jor, men tynde ad forslaffen frem alle Sides Arvinger
 ligesaa god og betuilig Jor alle Arvinger som i min
 forlyndt med inden for rigens dag i stand mig
 alle Arvinger worden sig med og med, saa offt bemædte
 min Jor Thomas Nielsen og Arvinger af mig min
 Arvinger skal blive skadeløse. og siden for min
 Jor med Jorits Rindning nu betalt mit ni laagen
 Soudat mellem os aulegt, miedan med som mistet. Siden
 mit i dgiens Jor min og til Ring lise og approdure
 lene naar forlangt inden mig Soud ad liden. og for min
 jeg ni sels alle nu og med mig inden og for siglet
 Soud mit i dgiens Jor, min med og for min ad 2
 Soud min, navnlig Jens Jorgensen af Ullerup og Peder
 Hansen af Kierklund med mig til Jor lise og inden
 Jor min og for siglet. — Brogaard, d. 4de Febr. 1782.

Niels Thomsen (L) Peder Hansen (L)

Alle Rettigheder efter Brogaard Jens Jorgensen Ullerup (L) Peder Hansen (L)
 Et des mellem os ringe skriftlig Jor kontrakt
 for medt og medt, angaaende min Jor, Soud,
 akterens Jor. Datum id supra
 Niels Thomsen. Thomas Nielsen,

Ad: paa den 1ste. da ingen de min eller min. ved liden. Soud min Jor
 lise for Soud min, min for min Jor lise. Soud min Jor, min Jor min
 Soud min Jor min Jor. — Aflygte kontrakt min Jor

Dette mit udgivne skjøde må og til tinge læses og protocolleres når forlanges uden mig dertil at kalde, og haver jeg ei selv alene egenhændig underskrevet og forseglet dette mit udgivne skjøde, men endog formået 2de dannemænd, navnlig Jens Jørgensen af Ullerup og Peder Hansen af Skierlund med mig til vitterlighed at underskrive og forsegle.

Brogaard d. 4. februar 1785.

Niels Thomasen (L.S.)

Til vitterlighed efter begjæring.

Jens Jørgensen Ullerup (L.S.) Peder Hansen, At der imellem os ingen skriftlig kjøbecontract har været oprettet angående denne handel, det attesteres herved, datum ut supra. Niels Thomasen sælger, Thomas Nielsen, Kjøber.

Nb: Påtegnet: Da ingen skiøde eller anden adkomst herpå findes læst for sælgeren, kan han ey ses berettiget til denne gårds salg, ey heller opgives om herpå hæfter giæld eller ey, aftægtscontracten ey læst."

Ane 28 TRUELS JØRGENSEN

er identisk med ane nr. 20.

Ane 30 CHRISTEN NIELSEN

der boede i Uhre i Brande sogn, er født 1756 og antagelig i Uhre. Han døde d. 12. april 1831 i Uhre og begravedes d. 19. april. Han var da aftægtsmand hos Niels Christian Christensen i Uhre.

Christen Nielsen var gift med

Ane 31 MAREN SØRENSDATTER

der er født omkring 1745 i Uhre. Hun døde 1809 samme sted og begravedes d. 13. august.

Dokumenter vedrørende Bundgaard:

"Undertegnede Christen Nielsen gør hermed vitterlig, at jeg haver solgt, skjødet og afhændet fra mig og mine arvinger til min broder Laurs Nielsen og hans arvinger min påboende og selvejende gård i Uhre by, Bundgaard kaldet, beliggende i Brande sogn, Nørvangs herred, Weile Amt, som står for hartkorn ager og eng 2 tdr. 3 skpr. 3 fjdkr. med sammes anpart i Kongekorntiende, hvilken gård med dens bygninger og tilliggende ejendomme af ager og eng, heede og mose, såvel som tiende, med samme rettighed og herligheder som dertil nu ligger og mig det tilhørt haver efter min for-

mand i ægteskab Niels Nielsens skøde af 16. juni 1810 (skødet er altså tinglæst efter Niels Nielsens død, men dette var nødvendigt af hensyn til adkomstdokumenterne til gården), som mig ved skifte og præsteattest af dato 4. september og 1. oktober 1812 er overdraget til eie og rådighed i alle måder, intet undtagen eller forbeholden i nogen måde af hvad navn haves kan, skal herefter tilhøre forbemeldte kjøber Lauers Nielsen og hans arvinger, så som jeg derfor har modtaget den imellem os efter mundtlig accord udlovede kjøbesumma 300 rdlr., skriver trehundrede rdlr. sølv, hvorfor herved kvitteres, så at jeg eller arvinger ingen videre ret eller rettighed kan have til samme i nogen måde, men skal være ham og hans arvinger tilhørende og eiende og derfor indestår ham for lovlig hjemmel.

Hvilke hermed med ejne og vitterlighedsvidners underskrift bekræftes og stadfæstes.

Skrevet på Brandholm den 3. oktober 1822.

Christen Nielsen, Kiold Pedersen, Peder Nielsen.

NB: Påtegnet: Før Niels Nielsens her i påberåbte skjøde af 16. juni 1810 bliver tinglæst, kan han ei ses at have været berettiget eier af indbemeldte gård, ei heller opgives, om derpå hæfter noget fra de forrige eiere, altså ei heller være fuldkommen hjemmel i de tinglæste skifte- og præsteattester for Christens Nielsens eiendomsret over gården, før bemeldte Niels Nielsens skjøde bliver tinglæst. Foruden nationalbankhæftelsen, der må antages endnu at hæfte på gården, da ingen quittering derfor er tinglæst, hæfter endvidere derpå aftægtsbyrde til Niels Nielsen og datter Ane efter aftægtscontract af 16. maj 1819.

Så hæfter og derpå tillige med andeel specificeret besætning og udbo 600 rdlr. sølv, efter obligation af 20. juni 1819, og endelig er ved skifteekstrakt af 9. marts 1821 givet Christen Nielsens datter udlæg i gården med sæd og avl for hendes mødrene arv 113 rdlr. og 10 skill. sølv.

Den påbudne $\frac{1}{2}$ pct. afgift er her til amtstuen indbetalt til den kongelige kasse med 1 rdlr. 5 mk. 4 skill. S.V., hvorfor hermed kvitteres. De krævede skatter ere betalte til 1ste juli d.å.

Weile amtstue den 14. october 1822.

Worsaae.

Ved dette skjødes udstedelse er givet 8 skill. holstensk

courant til Brande sogns fattigkasses indtægt.

Brande præstegård den 8. oktober 1822.

From."

Af hensyn til adkomsten til gården indføres følgende dokument i skøde- og panteprotokollen: " Skifteattest.

I overensstemmelse med Nørvang-Tørrild herreders skifteprotokol attesteres hermed på forlangende, at ved skifteextraditions forretning af 5. februar 1812 blev der i stervboen efter afgangne organist og skoleholder Niels Nielsen i Uhre by i Brande sogn tilhørende eiendomme, heriblandt en i bemeldte Uhre by beliggende gård, Bondgård, kaldet, der ejedes efter skjøde af 16. juni 1810 og står for hartkorn ager og eng 2 tdr. 3 skp. 3 fjdk. med sammes anpart af Brande sogns kongekorntiende, overdraget til den afdødes enke Ane Pedersdatter til ejendom og rådighed med rettigheder og byrder, som stervboet deraf var i eje og besiddelse.

Herredscontoiret i Weile den 4. september 1812.

A. Støenstrup."

Af protokollen fremgår det endvidere, at ungtkarl Christen Nielsen af Uhre den 26. december 1811 ved ægteskab med enken Ane Pedersdatter af Uhre blev ejer af Bondgård.

Ane 40 JØRGEN N.N.

der boede i Store Sandfeld, nævnes endnu 1741. Man ved iøvrigt intet om hans forhold.

Ane 44 PEDER JØRGENSEN

boede i Holtum i Arnborg sogn. Han stammede formodentlig fra Sandfeld i Brande sogn, hvor han d. 18. september 1740 ses at få en søn Michel døbt.

Ane 56 JØRGEN N.N.

der boede i Store Sandfeld er identisk med ane nr. 40.

Ane 60 NIELS NIELSEN

er født 1718, og han døde 1792 i Uhre og blev begravet d. 1. juli. Han var formodentlig bosat i Bundgaard i Uhre.

Navnet på Niels Nielsens hustru kendes ikke med bestemthed, men hun er formodentlig den Jens Bundgaards mor af Uhre, som blev begravet tredie søndag i advent 1799, 80 år gammel. Der nævnes intet navn. Hun kan måske også være identisk med den Peder Nielsen sognefogeds mor i Uhre, der begravedes d. 28. april 1799, 75 år gammel. Der er også sansynlighed for, at hun kan være den Maren Nielsdatter Bundgaard i Uhre, som begravedes d. 19. maj 1811, 80 år gammel.

Ane 62 SØREN BERTELSEN

er født først i 1700-tallet. Han var bosat i Uhre.

ANETAVLE
for
CHRISTEN JENSEN
og
ANE METTE KNUDSDATTERS BØRN.

Ane 2 CHRISTEN JENSEN

er født den 31. august 1828 i Sunds sogn, og han døde den 5. maj 1907 i Herning.

Han blev døbt den 14. september 1828 i Sunds kirke, båret til dåben af pigen Johanne Thomasdatter, og faddere var Mette Thomasdatter, der gik hos, Johanne Jensdatter, ungkarl Knud Jensen af Sunds samt Jens Thøgersen, Sunds.

Christen Jensen blev gift den 29. april 1853 i Ikast kirke med

Ane 3 ANE METTE KNUDSDATTER

Forlovere ved brylluppet var gårdmand Anders Knudsen, Tulstrup, og Niels Christian Villadsen, husmand i Vådde.

Ane Mette Knudsdatter er født den 2. februar 1830 i Holdgård, Ikast sogn, og hun døde den 18. august 1916 i Herning.

Hun blev døbt den 21. februar 1830 i Ikast kirke, og faddere ved dåben var pigen Anne Kirstine Madsdatter fra Suderbæk, der var gudmør, pigen Ellen Marie Madsdatter fra Holdgård, der gik hos, gårdmand Søren Smedegaard, gårdmand Jens Hesselberg samt ungkarl Anders Sørensen i Lassesgård.

Christen Jensen opgives ved vielsen at være træskokarl hos gårdmand Anders Knudsen i Tulstrup. Senere betegner arkivalierne ham som husmand i Sunds, og 1894 angives han at være bosat i Herning.

Om Christen Jensen og hustru fortæller datterdatteren Anne Mathea Marie Lavesen:

"Da mine bedsteforældre på deres gamle dage havde overdraget gården i Malmkjær til en datter og svigersøn, flyttede de ind til Herning og boede hos min moder Ane Johanne Christensen, gift med væver Laurids Anton Lavesen. Bedstefar døde, da jeg var omkring 4 år gammel. Min erindring om ham var, at han var en mand med et lunt smil, og at han havde mistet det højre øje. Man sagde det var i krigen 1849-1850. Han var meget sengeliggende, og først senere er jeg blevet klar over, at det skyldes alderdomstræthed.

Min bedstemoder døde først, da jeg var nået 13-års alderen, så hende har jeg mere erindring om. Jeg husker mange stille og hyggelige timer i bedstemoders aftægtsstue. Her lærte hun mig

at strikke, skønt hendes syn var meget svagt. Det blev dog til flere bukser og andet tøj til dukkerne. Jeg husker den stille ro og glæde, der hvilede over hendes ansigt, når hun sad og strikkede, og jeg læste højt for hende af et eller andet blad eller en bog. Det kunne nok ikke være alt for tung læsning, hverken for den unge oplæser eller den ældre tilhører. Sådant set passede vi godt sammen.

Selv om der var mange børnebørn, der gjorde krav på hende som deres bedstemoder, så syntes jeg, at hun var alle tiders bedste og mest af alle min. Engang imellem fik bedste en kop kaffe med kandissukker til. Der blev altid et stykke til mig. Var jeg borte i flere dage, som det jo kunne hælde, var hun altid urolig og kom mange gange listende ind til moder for at blive beroliget, og når jeg så var hjemme igen, så skinnede det kære gamle ansigt igen som en sol.

Bedste havde en del gamle messingting: 1 lysesaks med årstal og initialer på og nogle messinglysestager m.m. Dette kom hun en dag og gav min moder, men kort efter kom hun igen ind til moder og sagde: "Ja, du skal ikke være ked af det, men jeg synes, Anna skal have det."

Engang fik den ellers så vante idyl en slem slagside. Vi var på besøg i Malmkjær, og sammen med børnene der (mine fætre og kusiner) havde vi gravet nogle huller i bunden af en sandgrav, og her havde vi begravet hinanden, så kun hovedet stak ovenfor. Det havde været så morsomt, syntes vi, indtil bedstemoder kom ud for at se til os. Hun var rystet over vort påfund, og vi fik en temmelig alvorlig belæring om det frygtelige, der kunne ske, hvis sandgraven pludselig skød sammen og ingen vidste, at vi sad begravet her. Det er nok løbet lidt koldt ned af ryggen på os. Det kan næsten mærkes endnu, når man tænker på det."

Ane 4 JENS MIKKELSEN

er født 1787 i Sir sogn, og han døde den 17. februar 1857 i Sunds sogn.

Han blev hjemmedøbt den 10. oktober 1787 og fremstillet i kirken den 4. november samme år. Søren Toragers hustru Sidsel Madsdatter var gudmor, og faddere var Mikkel Lauritsen, Niels Kyndesen og hustru, Peder Sørensen samt Peder Støvl's hustru Margrete Pedersdatter.

Jens Mikkelsen blev den 19. april 1825 gift i Sunds kirke med

Ane 5 EDEL THOMASDATTER

Hun er født den 7. januar 1801 i Sunds sogn, og hun døde samme sted den 25. februar 1888.

Hun blev døbt den 15. februar 1801, og faddere ved dåben var Niels Jensen Nyboe, Chr. Pedersen Hedegaard, Anna Kirstine, Jens Christians datter, Johanna, Hans Peiters datter, alle af Sunds by, Christen Nielsen af Tværmose og hustru Anna Maria Jensdatter samt Chr. Svendsens hustru, der var gudmor.

Forlovere ved Jens Mikkelsen og Edel Thomasdatters bryllup var møller og sognefoged Quist Pedersen og gårdmand Christen Knudsen i Sunds.

Jens Mikkelsen nævnes i arkivalierne som indsidder i Sunds.

Ane 6 KNUD ANDERSEN

er født 1782 i Faurholt, Ikast sogn, og han døde den 7. august 1866 i Holdgård, Ikast sogn.

Han blev døbt den 10. marts 1782 i Ikast kirke, båret til dåben af Michel Knudgaards hustru, og faddere var "konens svoger og broder Peder Lassegaard og hustru og Jens Poulsens hustru."

Knud Andersen var gift med

Ane 7 ANNE RASMUSDATTER

Hun er født 1794 i Tulstrup i Ikast sogn, og hun døde den 10. oktober 1878 i Holdgård. Hendes dåb fandt sted den

12. oktober 1794 i Ikast kirke, og faddere ved dåben var Michel Knudsgaard og hustru, Anders Knudsgaards hustru og Rasmus Murmesters datter. Moderen bar selv barnet til dåben.

Knud Andersens og Anne Rasmusdatters vielse fandt sted den 19. december 1813 i Ikast kirke, og som forlovere medvirkede Anders Knudsen og Rasmus Sørensen.

Knud Andersen overtog i 1811 ejendommen matr. nr. 17a, Holdgård i V. Tulstrup i Ikast sogn. Gården blev overtaget af sønnen og gik i arv i flere generationer i lige mandslinie.

Ane 8 MICHEL JENSEN

er født 1751 i Torager, Sir sogn, og han blev døbt den 22. august 1751 i Sir kirke. Gudmor var degnens hustru Marie Cathrine, og faddere var Laust Engsnap, Jens Stofael, Bertel Lauritsen, Jens Støvl's hustru og Knud Gundesborgs hustru.

Den 17. oktober 1776 blev Michel Jensen trolovet og den 17. november samme år gift i Naur kirke med

Ane 9 MAREN NIELSDATTER

der blev døbt den 13. juni 1751. Gudmor var Niels Thomasens hustru i Ballegård, og faddere var Niels Thomasen, Søren Busk i Linde og dennes hustru samt Gravers Kiærgaard og hustru.

Folketællingen 1787 fortæller, at Michel Jensen var beboer af en gård i Torager i Sir sogn. Ægteparret havde da 4 hjemmeværende børn: Mette, 10 år, Else, 8 år, Anna, 6 år, og Niels, 3 år gammel. Desuden boede Michel Jensens fader Jens Madsen på gården. Der nævnes også en 16-årig tjenestedreng Christen Jensen.

Ane 10 THOMAS NIELSEN

der var gårdejer i Sunds sogn, er født 1768 i Sunds, og han døde samme sted den 7. juni 1829. Han blev hjemmedøbt den 13. november og fremstillede i kirken den 20. november 1768. Faddere ved dåben var Jens Christensen og hustru fra Herning by, Peder Ørskov og hustru fra Sunds by samt Mads Mølsted's kone fra Torup, der var gudmor.

Thomas Nielsen blev trolovet den 3. december 1793 og gift den 4. januar 1794 i Sunds kirke med

Ane 11 METTE KNUDSDATTER

Forlovere ved brylluppet var Chr. Nielsen og Jens Nielsen af Sunds.

Mette Knudsdatter er født 1772 i Sunds sogn, og hun blev døbt den 5. juli 1772. Faddere var Ane Holling, Maren Olufsdatter, Peder Nørgaard's kone, Peder Ørskov, Niels Nørgaard og Else Graversdatter, der var gudmor.

Ane 12 ANDERS KNUDSEN

er født 1754 i Tulstrup, Ikast sogn, og han døde den 15. no-

vember 1829 i Holdgård, Ikast sogn.

Han blev døbt den 27. januar 1754, båret til dåben af Anna Heede, og var faddere var monsr. Billeskov og hustru, monsr. Peder Bering, Niels Seerup, Morten Ørnhoved, Peder Lyngholm, Peder Mortensgaard og Mette Mortensgaard.

. Anders Knudsen blev gift den 17. april 1777 i Gjellerup

Ane 13 MAREN TRUELSDATTER

der er født 1754 i Gjellerup by og døde 1825 i Holdgård.

Ved folketællingen 1787 nævnes Anders Knudsen som gårdmand i Faurholt. Hans fader, Knud Andersen, boede da hos dem og betegnes som enkemand. Ægteparret havde 3 hjemmевærende børn: Knud, 6 år, Mette Kirstine, 3 år, og Troels, 1 år gammel.

Ane 14 RASMUS SØRENSEN

der boede i Tulstrupgård i Ikast sogn, døde den 27. april 1824 i Tulstrupgård og angives da at være 95 år gammel. Denne aldersangivelse er fejlagtig, og man må sikkert regne med den aldersangivelse, som gives i folketællingen 1787, da han siges at være 51 år gammel og altså født 1736.

Rasmus Sørensen blev trolovet den 22. juni og gift den 5. oktober 1773 i Ikast kirke med

Ane 15 ANNE KIRSTINE ANDERSDATTER

Hun er født 1754, og hun døde den 16. maj 1820 i Tulstrupgård.

Hun blev døbt 2. påskedag 1754, båret til dåben af Gravers Vaaddes kone og faddere var Chr. Olufsen i Vådde og Peder Sunds.

I folketællingen 1787 nævnes Rasmus Sørensen som beboer af Tulstrupgård. Der var 3 hjemmевærende børn, nemlig: Mette Kirstine, 13 år, Else, 7 år, og Søren, 3 år gammel. I gården boede desuden Else Jacobsdatter, Anna Rasmusdatters moder.

Ane 16 JENS MADSEN

er født ca. 1725, og han levede endnu ved folketællingen 1787, men hans død er forgæves søgt i Sir og omliggende sognes kirkebøger. Han var gift med

Ane 17 ELSE MICHELSDATTER

der er født 1725 i Torager. Hun døde 1785 i Torager og begravedes den 27. juli.

Om Jens Madsen og Else Michelsdatter trolovelse og vielse fortæller kirkebogen: "Anno 1748 d. 7. novbr. trolovet dend ung karl Jens Matzen, Hans kongl. Maiestæts grenadier tambour ved det ålborgske regiment -- kaptain von Bülow's compaignie og pigen Else Michelsdatter udi Torager. Dend 15. december ægteviede jeg i Sir kirke Jens Matzen grenadier tambour ved kaptain von Bülow's compaignie og pigen Else Michelsdatter, brudefolkets gave: 2 slettedaler og følgeskabets gave til hobe 4 slettedaler 1 mk. og 2 skill."

Ane 18 NIELS JACOBSEN

der boede i Naur Kjærgaard, Naur sogn, født den 10. november 1719 i Naur Kjærgaard, og han døde samme sted 1787 og begravedes den 16. januar. Han var gift med

Ane 19 METTE NIESLDATTER

der er født 1727. Om hendes begravelse fortæller Naur sogns kirkebog: "Den 26. oktober 1759 blev Niels Kiærgaards hustru sal. Mette Nielsdatter jordet: hendes alders 32 år, mindre 3 uger og 14 dage.

Ane 20 NIELS CHRISTENSEN

er født ca. 1737, og han døde 1792 i Sunds sogn og blev begravet første søndag i advent, den 2. december.

Han var gift med

Ane 21 METTE MADSDATTER

der i følge aldersangivelsen ved folketællingen er født ca. 1737.

Niels Christensen opføres i folketællingen 1787 for

Sunds by som gårdmand og sognefoged i Sunds. Han havde da 4 hjemmeværende børn: Christen, 24 år, Jens, 22 år, Thomas, 18 år, og Christen, 13 år gammel.

Desuden havde han 2 tjenestefolk, nemlig Jens Christensen og Johanne Nielsdatter.

Ane 22 KNUD CHRISTENSEN

er født 1744 i Torup, Sunds sogn, og han døde samme sted 1792 og begravedes midfaste søndag, den 18. marts.

Knud Christensen var gift med

Ane 23 JOHANNE JENSDATTER

der nævnes med tilnavnet Nørgaard. Hun er født 1747, og hun døde den 16. juli 1819 i Sunds. Hun angives da at være enke efter Knud Christensen og aftægtskone hos Jens Knudsen i Sdr. Vaas.

Om Knud Christensen og Johanne Jensdatters trolovelse og vielse anføres følgende i kirkebogen: "Anno 1769 den 10. søndag efter e.tr. (den 30. juli) havde Knud Christensen af Torup trolovelse med Johanne Jensdatter af Sunds, den 13. oktober næstefter bleve de copulerede." Som forlovere medvirkede Oluf Mortensen af Sdr. Vaas og Hans Sørensen af Torup.

Ved folketællingen 1787 opføres Knud Christensen som gårdmand og fæstebonde i Sunds. Han havde følgende hjemmeværende børn: Kirsten, 17 år, Mette, 16 år, Edel, 13 år, Else, 10 år, og Jens, 2 år gammel.

Ane 24 KNUD ANDERSEN

der boede i Faurholt, Ikast sogn, er født 1712 i Ikast sogn, og han døde 1791 i Faurholt og blev begravet den 20. december.

Han blev døbt den 17. april 1712, og faddere ved dåben var Peder Munklinde, Søren Madsen og Ane Slot, der var gudmor.

Knud Andersens hustru, hvis navn ikke nævnes, døde 1778 og blev begravet den 1. marts i Ikast, 56 år gammel.

Ane 26 TROELS CHRISTENSEN

er født 1719, og han døde 1797 i Gjellerup sogn og blev begravet adventsøndag (den 3. december).

Han blev døbt den 4. juni 1719, og gudmor var Troels Mikkelsens datter i Gjellerup. De øvrige faddere nævnes ikke.

Den 1. april 1745 blev Troels Christensen trolovet og den 4. juli samme år gift i Ikast kirke med

Ane 27 KIRSTEN PEDERSDATTER

der døde 1788 og blev begravet den 8. marts, 67 år gammel.

Ane 30 ANDERS SØRENSEN

der boede i Tulstrupgård, Ikast sogn, døde 1771. Han blev gift den 5. juli 1747 i Ikast med

Ane 31 ELSE JACOBSDATTER

Hun er født 1724 og blev døbt den 9. april samme år i Ikast kirke. Gudmor var Peder Degns datter, og faddere var Jørgen Kircke samt Anders Degns datter.

Ane 34 MICHEL NIELSEN

er født ca. 1674, og han døde 1762 i Torager, Sir sogn, og blev begravet den 17. marts. Han siges da at være 88 år og 8 måneder gammel.

Navnet på Michel Nielsens første hustru kendes ikke, men det ses, at han blev gift anden gang med

Ane 35 MAREN NIELSDATTER

Vinding sogns kirkebog fortæller, at trolovelsen fandt sted den 16. oktober 1718, medens vielsen skete den 13. november samme år.

Maren Nielsdatter er født 1700 i Tusholt, Vinding sogn, og hun blev døbt den 15. juli samme år. Gudmor var præstens kone, og faddere var Michel Tusholt, Niels Nielsen og Jens Jacobsen af præstegården samt Karen Tusholt og Maren Jensdatter af præstegården.

Michel Nielsen er formodentlig søn af den Niels Michelsen, som nævnes i matriklen 1688 som beboer af en gård i Torager med hartkorn 3 tdr. 4 skp. 2 fjdk, 2 alb.

Ane 36 JACOB NIELSEN

er født den 2. september 1690 i Asp præstegård, og han døde 1749 i Naur Kjærgård, som han var fæster af.

Ane 38 NIELS THOMASEN

med tilnavnet Jeremiassen, boede i Ballegård. Han er født ca. 1695, og han døde før 1780. Han var gift med

Ane 39 ANNA CHRISTENSDATTER

der blev begravet den 23. januar 1780, 84½ år og 14 dage gammel. Hun siges da at være enke.

Ane 42 MADS MØLSTED

der boede i Torup i Sunds sogn, er måske identisk med den Mads Ibsgaard af Sunds, hvis kone begravedes den 9. maj 1765, 61 år gammel. I så fald døde han selv 1774 og blev begravet den 13. januar, 76 år gammel.

Mads Mølstedes kone optrådte 1769 som fadder ved dattersønnen Thomas dåb 1768 (Ane nr. 10).

Ane 44 CHRISTEN KNUDSEN
er født ca. 1698, og han døde 1758 og blev begravet den 16. april. Han var gift med

Ane 45 KIRSTEN MOURITSDATTER
der døde 1753.

Den 1. oktober 1753 blev der afholdt skifte efter afdøde Kirsten Mouritsdatter, Christen Knudsens afdøde hustru i Torup; som ved sin død efterlod sig børnene:

1. Knud Christensen, 9 år.
2. Mourits Christensen, 6 år.
3. Maren Christensdatter, 2 år.

Faderen mødte selv som formynder for børnene.

Af værdier i boet kan nævnes: 1 fyrretræsbord på åben fod, 4 pd. uld, 2 gamle halsklæder, 1 bøgetræs sengested, 1 vadmels overdyne, 2 blågarns lagner, 1 lerkande, 1 gammel spinderok, 1 gammel psalmebog, 1 egetræs halvkiste, 1 gammel kvistkurv, 3 gamle stenfade og 1 gammel høle.

Besætningen bestod af 1 grå ko, 15 år, 1 rdlr. 4 mk., 1 do. 6 år, 3 rdlr. 2 mk., 1 sort ko, 14 år, 2 rdlr., 1 sort-hjelmet do., 8 år, 4 rdlr., 2 stude i 3. år, 10 rdlr. 2 kalve, 16 fårhoveder, 6 rdlr. 3 mk. og 1 galt, 2 rdlr.

Af gårdsredskaber fandtes: 1 gammel trævogn, 2 rdlr., 1 gammel do., 4 mk. og 1 gammel bagplov, 2 rdlr. samt 1 harve til 1 rdlr. 4 mk.

Det noget fattige boes hele indtægt beløb sig kun til 50 rdlr. 4 mk. 4 skill., hvorfra gik udgifterne, hvoraf skal nævnes prætentioner på gården, der stod for hartkorn 2 tdr. 6 skp. 1 fjdk. 1 1/6 alb. Til gårdens drift krævedes 4 bæster af 12 rdlr., 2 ringere do. af 10 rdlr. samt 1 for-svarlig vogn, plov og harve til 13 rdlr. 1 mk.

Våningshuset (beboelseshus), der bestod af 8 bin-dinger, var brøstfældigt for 13 rdlr. 2 mk.

Skiftet er indført i Herningsholm skifteprotokol 1741-1786, fol. 110.

Ane 46 JENS PEDERSEN NØRGAARD
er født 1711, og han døde 1764 i Sunds og begravedes den 30.
november. Han var gift med

Ane 47 METTE NIELSDATTER
der er født 1713. Hun døde 1788 og begravedes den 28. sep-
tember.

Den 9. januar 1765 blev der afholdt skifte i bo-
et efter Jens Pedersen Nørgaard, der ved sin død efterlod
sig enken Mette Nielsdatter og 4 børn. Enken antog som sin
lavværge degnen Andreas Fritz i Sunds, medens Niels Fridtz
blev antaget som børnenes formynder.

Af boets værdier nævnes: 1 bord, 2 bænke, 2 ege-
træs halvkister, 2 bøgestole, 1 halvsengested med klæder samt
1 do. ringere.

Besætningen bestod af 2 heste, 3 køer, 2 kvier,
2 kalve, 10 får og 1 svin.

Værdien af det fattige bo beløb sig til 80 rdlr.,
medens gæld og præntioner beløb sig til 148 rdlr. 2 mk. Her-
til kom desuden brøstfæld på stuehusets 7 fag, ladehusets
19 fag og fæhusets 10 fag.

Ane 48 ANDERS ELMHOLT
der boede i Ikast sogn, er født sidst i 1600-tallet. Han
stammer formodentlig fra gården Elmholt i Rind sogn, men da
kirkebogen her først begynder 1723, har det ikke været mu-
ligt at få noget oplyst om hans forhold. Heller ikke Ikast
sogns kirkebog fortæller noget om ham.

Ane 52 CHRISTEN PEDERSEN
der boede i Gjellerup sogn, døde 1753 og blev begravet den
14. maj. Han blev gift 2. pinsedag 1714 i Gjellerup kirke
med

Ane 53 MAREN TROELSDATTER
der døde 1755 i Gjellerup og begravedes den 28. september.

Ane 54 PEDER NIELSEN

der nævnes med tilnavnet Smed, boede i Suderbæk i Ikast sogn. Han er født 1675, og han døde 1755 i Suderbæk og blev begravet den 22. januar. Han var gift med

Ane 55 MAREN ANDERSDATTER

der er født 1686 i Suderbæk. Hun døde 1746 i Suderbæk og begravedes den 17. januar. Hun siges da at være 60 år + 2 uger gammel.

Ane 62 JACOB GRAVERSEN

der boede i Vådde i Ikast sogn, er født 1695, og han døde 1745 i Vådde og begravedes den 24. november.

Han blev trolovet 3. pinsedag 1723 og den 11. juli samme år gift i Ikast kirke med

Ane 63 ANNE CHRISTENSDATTER

Hun er født 1688, idet hun ved sin begravelse den 13. juli 1750 angives at være 62 år gammel.

Ane 70 NIELS CHRISTENSEN

der var beboer af Sdr. Tusholt i Vinding sogn, blev 1699
gift med

Ane 71 ANNE LAURITSDATTER

der var fra Sdr. Tusholt.

Niels Christensen var ved giftermålet avlskarll
hos provst Mariager, men ved giftermålet overtog han fæ-
stet af Sdr. Tusholt.

Niels Christensen og Ane Lauritsdatter havde føl-
gende børn: Maren, Karen, Anna og Else. Gården forblev i slæg-
tens eje til 1905.

Niels Christensen og Anna Lauritsdatter blev tro-
lovet den 3. august 1699, og vielsen fandt sted den 27. august
samme år.

Ane 72 NIELS JACOBSEN

der var fra Idumlund, var gift med

Ane 73 MAREN SØRENSDATTER

fra Høgsbjerg i Idum.

Niels Jacobsen overtog i 1689 fæstet af Asp præste-
gård. Præsten flyttede da fra Asp og bosatte sig i Ølby.

Ane 76 THOMAS JEREMIASSEN

er født midt i 1600-tallet.

Han var gift med

Ane 77 HELVIG NIELSDATTER

der er født i maj 1661, idet hun ved sin begravelse den 20. no-
vember 1757 angives at være 96 år og 6 måneder gammel. Hun dø-
de på Ballegård.

Ane 78 CHRISTEN PEDERSEN

der nævnes som beboer af Ballegård ved matrikuleringen 1688,
er utvivlsomt far til Anna Christensdatter (Ane nr. 39).

Ane 106 TROELS MICHELSEN

der også kaldes Troels Smed, døde 1731 og blev begravet den 21. oktober i Gjellerup sogn. Han er muligvis søn af den Michel Nielsen i Lund i Gjellerup sogn, der i matriklen 1688 opføres som fæster af en gård med hartkorn 13 tdr. Han kan muligvis også være fra Snejbjerg sogn, hvor der i året 1614 nævnes en Troels Michelsen.

Ved matriklen 1688 bor der på Troels Michelsens gård i Gjellerup følgende personer: Laurs Michelsen, Christen Michelsen, Mads Jensen og Jens Jensen. De 2 førstnævnte er formodentlig brødre til Troels Michelsen.

Ane 124 GRAVERS OLESEN

er født 1656, og han døde 1724 i Våddegård, Ikast sogn, og blev begravet 3. påskedag. Han opføres sammen med Mads Christensen og Sander Nielsen samt Jens Andersen som fæster af Våddegård, der stod for hartkorn 10 tdr. 6 skp. 2 fjdk. 2 alb. Gårdens ejer angives at være groeskantzler Ahlefeldt.

Ane 126 CHRISTEN N. N.

der boede ved kirken i Ikast og derfor kaldes Christen Kircke, var gift med

Ane 127 METTE KIRCKE

der nævnes 1730.

Ane 142 LAURITS CHRISTENSEN

der var bosat i Vinding sogn, giftede sig med Dynis Jørgensens enke fra Sdr. Tusholt.

Ane 144 JACOB SØRENSEN

der var fæster af Idumlund, Idum sogn, var vistnok søn af Søren Christensen, der var fæster af en nabogård til Idumlund. Han var gift med

Ane 145 SIDSEL NIELSDATTER

der var født ca. 1620 i Idum præstegård.

Jacob Sørensen nævnes i skattelisterne fra 1650 og kaldes der af og til Jacob Kvistgaard.

I Idum kirkebog findes mellem 1644 og 1650 flere gange nævnt som faddere Anna og Sidsel Nielsdatter, Idum præstegård.

Efter Jacob Sørensens død 1667 giftede Sidsel Nielsdatter sig med Peder Rasmussen. Han kom til St. Bjerre i Sir og blev stamfader til Bjerreslægten.

Peder Rasmussen ejede selv gårdens bondeskyld, medens herlighedsretten tilhørte Rasmus Andersen til Søgård på Holmsland, der 1683 skødede den til Christen Christensen Linde til Stenumgård.

Det gik ikke Peder Rasmussen godt på Idumlund. Formentlig var han allerede i gæld ved gårdens overtagelse, da han sikkert har måttet hæfte for stedbørnenes arv, og da Sidsel Nielsdatter afgik ved døden 1694 har han så måttet udbetale arven efter hende til stedbørnene. Man ved imidlertid ikke noget med bestemt-
hed herom, da skifterne er gået tabt.

Ane 146 SØREN SØRENSEN

nævnes fra 1646 som beboer af Høgsbjerg i Idum sogn, og 1668 overtog han Hestbjerg i samme sogn. Han var gift med

Ane 147 INGER ANDERSDATTER

der var fra Nagstrup i Idum sogn.

Ane 290 NIELS CHRISTENSEN RINGKJØBING
døde den 11. januar 1636. Han var gift med

Ane 291 ANNE ESKISDATTER
der døde 1651.

Om Niels Christensen Ringkjøbing fortæller den gamle "liber daticus": "Hr. Niels Ringkjøbing Christensen blev præst 1624, døde den 11. januar 1636, var præst her i 12 år, ligger begravet på kirkegården hos sin salig hustru Ane Eskisdatter på den østre side af våbenhuset, hvor begge ligsten endnu findes, såvel som begges contrafeier i kirken; han havde været kapellan 4 à 5 år hos bemeldte hr. Jørgen Valborg."

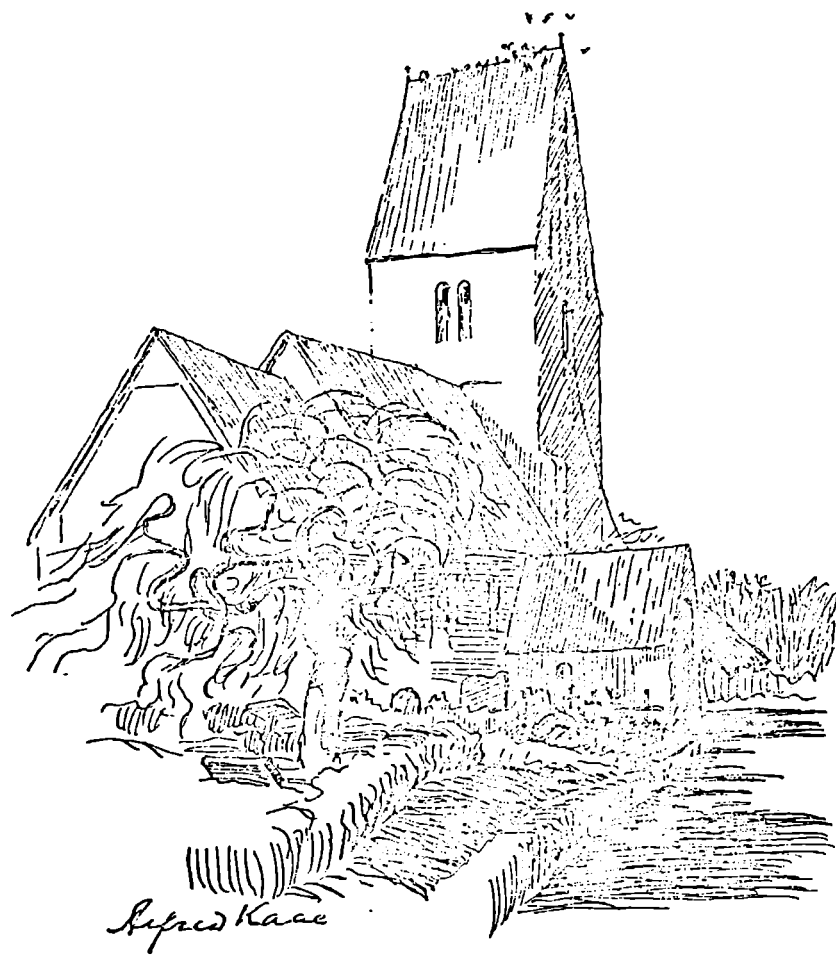
Forfatteren Peter Christensen fortæller i sin bog om Idum sogn følgende om N. Christensen Ringkjøbing: "Med hensyn til ovennævnte kapellantid er der nogen uoverensstemmelse med hr. Knud Nielsens herredsindberetning, som siger, at hr. Niels kom 1623 og forestod det både med sin formand og siden 13 år. Wibergs præstehistorie har også 5 års kapellanstid, men tillige den mærkværdighed, at han blev student 21, skønt han jo efter ovenstående er kommet her som kapellan 1619."

Peter Christensen fortsætter: "Forklaringen på, at han først kom hertil sognet som kapellan i en alder af ca. 60 år, er rimeligvis en den gang ikke sjælden ting, at han har været lærer eller rektor ved en latinskole et eller andet sted i ca. 30 år, og at hans komme til kaldet her skyldes, at han skulle have det lettere på sine ældre dage.

Man ser dog også i Wibergs præstehistorie, at han er kaldet hertil som kapellan med ret til at blive i kaldet.

Den ene af de omtalte gravsten (hustruens) lå i lang tid som gulvsten i våbenhuset, hvorved indskriften er blevet omtrent afslidt, men for ca. 65 år siden (1886) kunne der om dens rand læses: "Herunder hviler gudfrygtig kvinde Ane Eskisdatter som boede og døde i Idum præstegård." Den anden er ituslået, men dog nogenlunde læselig. Omkring dens rand står: "Herunder hviler hæderlig og vellærte mand, Niels Christensen Ringkjøbing, forud sognepræst til Idum kirke." I midten står: "Gud give hannem en glædelig opstandelse på den yderste dag, ætatis suæ 76 IHS."

De ligger nu begge omtrent på deres oprindelige plads.

De ovennævnte billeder fandtes endnu i kirken 1766, men er siden fuldstændig forsvunden. Da det, så vidt vides, er det eneste epitatium, der nogen sinde har haft plads i Idum kirke, ser det ud til, at disse præstefolk enten har været ret velhavende eller meget afholdte i sognet."

Ane 292 SEVERIN NIELSEN

der også kaldes Søfren Nielsen overtog i 1657 gården Hestbjerg i Idum sogn. Han nævnes imidlertid allerede 1654 som bosat i Hestbjerg, da han som kirkeværge er 30 rdlr. skyldig til Idum kirke.

Peter Christensen fortæller, at der 1657 står følgende om ham i regnskabsbogen: "Eftersom erlig og velfornemme mand Søfren Nielsen i Hestbjerg, som i langsommelig tid haver været kirkeværge, desligeste og den danemand Gregers Mortensen, Burlund, som på 3 års tid udi lige måde været kirkeværge nu opgiver deris begering er blevet forlofet og qviteret så er antaget de tvinde danemænd Anders Villadsen, Nagstrup, og Søfren Christensen, Idumlund."

Ved sin død kaldes Søfren Nielsen, eller Severin Nielsen, for signeur, og han blev med domprovstens tilladelse begravet i Idum kirke. Han havde tidligere været skriver hos sysselprovsten.

Søfren Nielsen var beslægtet med Christen Lange i Dejbjerglund, søn af afdøde domprovst Henrik Lange.

Ane 294 ANDERS VILLADSEN

der døde 1662, var gift med

Ane 295 MAREN CHRISTENSDATTER

der nævnes som enke 1672. Hun var formodentlig datter af den Christen Pedersen, der omtales under stoffet om hendes svigerforældre (Ane nr. 588).

Omkring 1640 overtog Anders Villadsen faderens andel af gården Nagstrup i Idum sogn, men da faderen døde 1645, kom en slægtning, Knud Nielsen, til at bo der, og Anders Villadsen flyttede så over i den anden gårdpart.

Det var hårde tider for Anders Villadsen, som oplevede alle 3 plyndringer, men han klarede sig godt gennem de frygtelige tider, for efter hans død 1662 havde Maren Christensdatter råd til at sidde som enke, til hun 1672 afstod fæstet til svigersønnen Jens Nielsen. Det var meget sjældent på de tider, da en enke for i det hele taget at kunne eksistere, næsten var nødt til snarest muligt at gifte sig igen.

I bogen om Idum sogn berettes, at et sagn, som har levet i Nagstrup gennem tiderne fortæller, at der engang i en af gårdene boede en mand, som en vinterdag i et forrygende snefog gik ud i laden for at hente en gift hø til hestene, der havde stald i salshusets (beboelseshusets) ene ende, men gik fejl, kom bort fra gården og fandt sin død i sneens kolde favn. Sandsynligvis er det Anders Villadsen, der på denne tragiske måde har endt sine dage. Han er den eneste mand, der om vinteren er blevet begravet fra Nagstrup mellem 1645 og 1821.

Ane 588 VILLADS MOGENSEN

der døde den 13. september 1645. Han nævnes ca. året 1600 sammen med Christen Pedersen som beboer af gården Nagstrup i Idum sogn.

Nagstrup nævnes første gang i et skøde fra kronen 1564, og 1628 nævnes det, at den tilhørte salig fru Kirsten Juls børn. 1634 ejedes gården af Jens Jul til Kjeldgård og 1664 af Erik Quitzou. Ca. 1638 blev den købt af Christen Linde. Gårdens landgilde var da 4 tdr. rug, 1 fødenød, 1 skovvogn, 1 skovsvin og 2 pd. smør.

AFSKRIFT AF DAGBOG
skrevet af
KRISTEN JENSEN,
søn af Jens Peder Thomasen (side 19).

(Afskrivningen er foretaget som en direkte afskrift
og gengiver altså alle gramatiske fejl).

Jeg er født året 1837 den 9de november og døbt 17. december samme år, og fik navnet Kristen Jensen, ellers mine første barndoms år kan jeg ikke huske vidre til, men det første jeg kan huske havde mine forældre det meget fattigt og småt, det var mangan gang at det kneb at få rug til det daglige brød.

Min faders navn var Jens Peder Thomsen, og han var født i Brogaard 1795, og min moders navn var Maren Jørgensen. Født i Sandfeld 1806 og blev gift her til 1825 med min fader Jens Peder Thomsen, og de fik gården Brogaard af min faders fader Thomas Nielsen for nogle penge, hvor meget vides ikke, men det var vist ikke meget, også lidt aftægt, det var heller ikke meget for her var lidt avl og få kreaturer her var kortsagt lidt i det hele, min faders fader døde 1845 den 15. oktober, jeg var dengang næsten 8 år, og da havde min fader det i trange kår, han ejede ingen stude selv, men måtte nære sig med halvstude, og hvordan han kunne få lidt køre kraft i omtrent 10 år, og det var omtrent fra 1840 til 1850 og i disse år havde vi det meget småt både med føde og klæde.

Det var ikke let for dem at få føden og lidt klæder til os, vi var ialt 11 børn, men de ældste kom naturligvis ud at tjene såsnart de kunne, og de mindste skulle så passe hvad vi havde hjemme.

Jeg kom til at passe fårene og kreaturer, da jeg var 5- og i min 6te år, og den bestilling havde jeg så hjemme i 6 år.

Jeg kom ikke så tidlig ud at tjene som mine andre søskende jeg var i min elvte år, da jeg begyndte at komme ud blandt fremmede. Jeg kom ud at tjene 1849, og min første tjeneste var hos Kristian Peder Jensen og så kaldet Kristian Skals i Nørlund i Skjærslund, der passede jeg kreaturer og får mellem hverandre løs gang i mose og hede, så måtte jeg naturligvis hjem til mine forældre om vinteren indtil 1850, så kom jeg op til Kristian Rauff i Uhre, der var jeg markhyrde for den hele søndre by i Uhre undtagen Søndergaard. Jeg havde omtrent 40 kreaturer at passe men det var forskelligt, for undertiden kom der nogle hjem men så kunne der komme nogle fra en anden sted, så om november kom jeg hjem igen, så 1851 skulle jeg være hjemme og min broder Thomas kom op til Peder Skjærslund at tjene, det var den år Jens Pedersen fra Svindbæk blev gift til Skjærslund med Maren Pedersen, også i Bryllupsåret skulle jeg derop og passe kreaturerne istedet for

min broder Thomas, på grund af at han var temmelig lille og der fik jeg en dårlig ben så lå jeg der oppe tilsengs i 5 uger, jeg kunne ikke gå på min ene ben og så kom jeg hjem og gik ved en kjep i længere tid, men så gik der hul i fodledet, men et halv årstid efter blev den lægt, men engang imellem de første år efter gik der hul på benet så folk troede at jeg ville blive ubrugelig til soldat, men det blev jeg ikke fri for.

Året 1852 blev jeg konfirmeret, og da tjente jeg hos Søren Jensen Vestergaard i Branduhre, han døde 1869.

Året 1853 tjente jeg på Mattrup hos forpagter Frits Andi som dreng, min meste vinter arbejde var at gå i skoven og slæbe udhugst brændsel, om sommeren bandt jeg korn i nege, og hvad ellers arbejde der kan tilfalde en dreng.

Året 1853 kom jeg hjem til sognet igjen, og da kom jeg til at tjene hos Peder Jensen i Tarp, og der tjente jeg hos ham i 4 år fra 1ste november 1853 og til 1ste november 1857, og da jeg kom til Peder Tarp, da var jeg 16 år og der deltog i al slags karlearbejde, de Peder Tarp var ingen strenge arbejdsmand, han var ikke hård til at presse en ung knægt, så jeg kan ikke andet end sige, at jeg havde en god hosbonde og hans kone var ligeså god en madmoder.

1857 kom jeg ud Søndén Kolding at tjene til Peder Klausen Sørensen på Føbeslet mark, Ødis sogn, Tjøsterup herred, Haderslev Amt, det var en mand med særdeles gode kundskaber og forstandig i hans gårds bestyrelse.

1858 kom jeg til Føbeslet gård at tjene hos Georg Lorensen, han havde en besætning på 30 heste og 100 køer, det var en god gård, der var 300 tønne pløjeland af en udmærket god bonite, vi var 9 karle som havde hver en spænd heste at kjøre og pløje med til enhver tid, det var vores arbejde året rundt, der var en god tjeneste, men jeg blev der kun 1 år på grund af, at jeg skulle til sesion.

Jeg mødte til sesion i Vejle den 22. oktober 1859 og blev udskren til infanterist, også den 1ste november 1859 var min tjenestetid udløben på Føbeslet også netop den 1ste november den såkaldte folkemarked i Kolding, der drog jeg ud til marked og fik mig også en plads for vinteren til en mand i Ostorp ved Kristiansfeldt jeg blev leiet, således at dersom jeg ikke blev der længere end om vinteren, så skulle jeg have 10 rigsdaler for vinteren, og blev jeg ikke indkaldt så skulle jeg have 56 rigsbankdaler for

hcle året.

Jeg viste ikke om jeg skulle i kongens tjeneste på grund af at jeg havde trukket en temlig høi nummer på sesionen nemlig 426, og jeg var også den sidste der blev indkaldt til alle våbenarter 1860, hvorfor jeg altså ikke blev der længere der end til den 1ste mai 1860.

Min pas kom til mig i april måned og lød på, at jeg skulle møde til tjeneste i Odense den 30de mai 1860 ved 5te Indfanteri Bataillon, og jeg kom til 1ste kompagni, og rekrudt nummer 56. Jeg meldte mig altså den 30te mai for at gennemgå skolen, vores skoletid var den gang 10 uger, og da jeg var færdig med skolen, kom jeg hjem som overkomplet på grund af min høie nummer.

Jeg kom netop hjem den 11te august, det var en våd og regnfuld sommer den år, og på grund af den regnfulde sommer var høstætten ikke så nær færdig og ikke rug eller korn høstet.

Da jeg kom hjem, kom jeg til at hjælpe mine forældre hjemme i august måned, og september måned tjente jeg hos Lars Kristian Madsen i Husum, og for den måned fik jeg 8 rigsdaler. Og oktober gik jeg i dagleie, og den 1ste november 1861 kom jeg til Brande Præstegård at tjene til en forpagter, som hedte Jakob Jakobsen.

Vores præst dengang var pastor Jensen eller hans fulde navn Hans Jensen.

Det var en morsom præst, når jeg talte med ham kunne der slippe en lille ed fra ham ligesom fra en anden ulært eller udannet menneske, og han drak også mange snapse, men jeg hørte aldrig tale om, at han drak sig utilpas han gav mig mangan dramme, og når jeg ikke ville drikke ud sagde han til mig drik ud, sådan en soldat kan nok drikke en snaps, disse slatter vil jeg ikke have, det var gjerne en halvpægel glas, men det hjalp ikke, jeg måtte have bunden i veiret for at opfylde hans ønske.

Det var en flink mand at tale med, han var ikke stolt eller ærgjærrig, man kunne tale med ham som med en anden ligemand.

Jeg var den første hold konfirmander, han konfirmerede det var året 1852. Han døde 1865 sidst i august måned, han blev begravet den 5te september, han blev i den sidste tid af en rørelse stum og ikke kunne tale, og således var han omtrent en år.

1861 den 1ste november, kom jeg til Brandholm at tjene Thomas Kristensen og hans kone Jensine Marie Arvad.

Det var flinke folk både hosbonde og madmoder, der var af hans børn hjemme da jeg kom der, Kristen Madsen Thomsen som nu beboer Nyholm, og Peder Anton Thomsen som nu er eier af Useltoft, og Ane Brandt Thomsen som nu er Nils Kristian Kristensens kone i Skjærlund i Brandholm tjente jeg fra første november 1861, til første november 1863, og da skulde jeg hjem og have min nuværende gård, men jeg fik ingen papire på gården det første jeg kom hjem, for der var indkaldt mandskab før november og hele linien blev indkaldt til forstærkning inden juul eller nytår 1864, og så blev der tre års forstærkning indkaldt til at møde den 18de januar 1864 på Kvæsthus Kaserne i Kjøbenhavn, og dem blev jeg indkaldt med det var en rædsom hård trøst, da vi reiste af. Vi kom til Nyborg den 20de januar om eftermiddagen, så blev vi der indkvarteret i otte dage på grund af at vi ikke kunde komme over den Store Bælt for is.

Den 25 januar reiste vi fra Nyborg og med besvær nåede Korsør ud på aftenen, og der blev vi så indkvarteret om natten og kom så med jernbanetoget til Kjøbenhavn, den 26 om formiddagen til jernbanestationen, og så marserede vi ned til Kvæsthuskasernen, og der fik vi så indkvarterings bileter.

Jeg kom til at ligge indkvarteret på Kristianshavn, og der blev jeg til den 24 februar, så kom vi atter med jernbanetoget til Korsør og så videre over Store Bæltet til Nyborg og så marserede vi gennem Fyeen efter Striib, til en bye som kaldes Veirup. Der blev vi så indkvarteret til den 27 om midagen og om eftermiddagen marserede vi til Fredericia, vi kom der i mørkeningstiden. Meget våde og tilsmuset var vi, men vi fik hverken halm eller nogen ting at ligge i, vi lå på den bare gulv, og det var både våd og kold men sådanne nætter havde vi mangen af. Så kom vi i Fredericia bye til den ottende marts, da fik vi ved Kongens Port vores gevære ladet og kom ud i Skandserne.

Fjenden gik på, på hele linien ved Fredericia, der faldt nogle og nogle blev tagen til fange i Fuglsang Skov, og vi var jo vexelvis inde i byen og så i Skandserne den 18de marts havde hele batailonen gudstjeneste.

Den 19de begynte tyskerne at skyde på os med kanonerne, og det varede i 3 dage 19-20 og 21. Der blev skudt ild på byen flere steder, der brændte mange store bygninger. Veirmølen på Volden blev der også skudt hul på, så den blev ubrugelig til maling, disse dage forliste jeg to skjorter og 2 par strømper, jeg havde det inde i Fredericia ved en vaskekone og hun

reiste til Fyen under bombartementet, da hun kom tilbage og jeg kom til byen var både mit og mangen flere deres tøj stjålet væk, så at jeg havde ikke andet end hvad jeg havde på min krop.

Det så ikke behagelig ud for mig, for vi kunde trænge til at skifte undertøj engang imellem for at holde utøjet borte, men desværre der var mangen der brød sig kun lidet om renlighed, som var en plage for dem som vilde holde sig fri for de små grå, men det skal man finde sig i når det er krigstid.

Den 27 april forlod vi Fredericia.

Den 28 kom vi til Harndrup, den 29 til byen Fjellerup, den 30 til Hindsgaul, det var en stor herregård. Den første mai kom vi til Fanø og der var vi til den 3die mai. Klokken 2 om natten så blev vi purret ud, og kom ned til vandet. Der en lille smal vand imellem Fænø og Fyen. Fanø er en lille ø, som ligger inde i vandet imellem Nordslesvig og Fyen, der var en lille herregård der over som havde 50 eller 60 køer og der var ikke så få små husfolk, men det hele hørte under herregården Hindsgaul. Den 3die mai klokken 11 om aftenen kom vi til Odense, den 4de til en by som hedder Ellinge, den 5te til Vindinge, den 7de til Nyborg og så på vandet og så seilede vi derfra, og den 8 mai kom vi i land nede i Nørre Jylland ved Frederikshavn, og samme dag til en by som kaldes Skjærum, den 10 til byen Jærsløv, den 12 Vaidum, der var vi kuns en dag, den 13 til byen Tylstrup, og der lå jeg indkvarteret i 6 uger.

Jeg tillige med mine kamerater reiste derpå den 23 juni til en lille kjøbstad som hedder Sæby, den 24 til Frederikshavn, og der lå jeg og flere indkvarteret hos apotekeren.

Det var en meget flink mand som vært, vi blev indkvarteret i Frederikshavn på grund af, at det var en voldsom regn og blæst vandet var så urolig, at de ikke turde vove at seile ud med os, hvorfor vi blev der i to dage.

Den 26 kom vi på vandet og den 27 klokken 8te morgen kom vi i land i Nyborg på Fyen. Der fik hele regimentet varm spise der hvor jeg blev anvist og skulde være, fik vi stegt flæsk og sødsuppe, eller også risengrød.

Vi var mangen til at spise der, vi var nogle og halvtresindstyve, men det slog godt til til os. Vi var der kuns tre timer fra kl. 8te til klokken 11, så skulde vi atter stille til afmars til en herregård som var ved navn

Haulev, og den dag var jeg ordenands. Jeg var gået en lang stykke forbi herregården hvor mine kamaratere blev indkvarteret, men jeg måtte tilbage enskjøndt jeg var træt og utilpas fra siste nats seiltur.

Der på herregården lå vores stabsofisere i kvarter, og jeg skulde naturligvis medbringe breve og andre reporte til kompagniet, som jeg nåede op på formidagen på veien under marsen, og jeg melte mig til kompagniføreren, og jeg kom ind i min plads i kompagniet.

Samme dag den 28 om middag kom vi til en kirkeby, ikke langt fra Asens som hedder Bærløse, der havde Snedlers kones fader Gamle Jokomsen været degn, skolelære og kirkesanger, og alle dem præster, der havde kald der i den tid Jokomsen var degn, dem var han også i proses med. To præster kom nok derfra for Jokomsens skyld, men den tredie præst fik Jokomsen til at takke af, og han og hans svigersøn Schidler kjøbte den vestre gård i Hyvild, og siden byttet, og kom til Lille Langkjær, og der døde Snedler i efteråret 1866. En årstid efter døde Gamle Jokomsen i Bærløse er ikke meget for mig at bemærke det var en god egn og ikke så få gårde, ellers blev jeg ikke videre kjendt der, jeg var der kuns $1\frac{1}{2}$ dag.

Den 29 om aftenen blev vi blæst ud og kompagniet og samledes til afmars efter Midelfart, det tog det meste af natten, vi var samlet i en skov nær ved Midelfart ved solens opgang, den kom rød. Der stod vi en timestid, så kom vi tilbage til en herregård som hedder Spærtårn også gav det sig til at regne, og det regnede hele formiddagen, og hele kompagniet måtte stå under gevær, ikke en måtte forlade plasen. Vi var gjennemvåde så vandet løb os ned i støvlerne. Om middag fik vi lov til at komme ind på herregården ligeså våde og forfråsen som vi var og til ald uheld var der ikke halm at ligge i, og jeg frøs mig så at jeg ikke kunde holde en lemme stelle, og jeg var ikke rask i lang tid efter.

Der på herregården Spjærtårn var vi i 3 dage. Den 3die juli til byen Føns, der havde vi vores forposter ude i 2 dage til den 5te juli, da flyttede vi til en gård som hedte Mosegård.

Eieren af gården var en meget flink mand, men drikfældig, han var med på løier til en hver tid. Der var vi i 3 dage.

Den 8 marserede vi derfra til Gamborg. Jeg var indkvarteret hos sognefogden, det var for alvor en af dem som man kalder gniere, vi kunde ingen ting få der, hverken melk eller andre ting, jeg gik og var ikke rask. Vi lå naturligvis ude i laden, jeg gik ind og forlangte at kjøbe min feltflaske

fuld af mælk, men nei de havde ikke. .Jeg bad tiggede ved, jeg sagde jeg var syg som jeg også virkelig var, men måtte gå og fik intet. Da jeg så kom uden for kom jeg til en af mine kammaratere, og jeg fortalte ham, at jeg var syg, og at jeg syntes at en flaske melk kunde jeg have godt af, men de vilde ikke af med til mig. Og han svarede mig vil de ikke af med, så tog han flasken og svor på, da skal jeg lære dem at lade en syg soldat få en flaske melk for betaling, de havde kørt nok og de var gode, og han kom også med melken, og jeg var meget glad ved melk for det fik vi jo sjælden, rask blev jeg ikke, for det første vi var hos sognefogden en 14 dage, og vi var ligeså glade og tilfreds dengang vi reiste derfra som dengang vi kom dertil vi viste jo ikke når vi blev forflyttet, enten vi fik det godt eller ondt. Der var manganen der havde skjære øjne til og misunte os aldt hvad vi forlangte, om vi end og stod med pengene på vores fengere.

Dengang vi forlod sognefogdens, og kompagniet samledes, så var der en der havde skreven på porten "her i inden for den snevre port der boer en gnider og en lort", men til ald uheld fik kaptainen øje på hvad der var skreven, og han befalede strags, at der skulde en gå hen og tørre det ud, og så blev kompagniet samlet til afmars. Det var den 21 juli, og vi kom til en by, som kaldes Kinstrup. Det var en meget flink vært vi havde der, men vi blev der kun så kort, vi blev der kuns 3 dage.

Den 24 reiste vi til en gård, som kaldes Høgård. Det var også meget flinke folk, men manden var af den slags at han drak nogenlunde jævn hele dagen igjennem, og han var nok sjelden ædru, og hans gamle moder var af samme slags.

Jeg sad engang ene ved hende inde i sovekamret og flasken stod på bordet, så sagde hun til mig. Jeg skal dog have lidt brændevin for jeg er ikke rask, men når jeg får lidt brændevin, det kan hjælpe mig, men desværre det skulde hun have tiet, og hvad jeg har at sige om dem så var det meget flinke folk at være hos. Vi var der fra den 24 juli til den 31., så måtte vi tilbage til sognefogden i Gamborg der var vi godt kjendt, og det var heller ikke en hård bedre end den første gang vi var der, men dengang blev vi der kuns 3 dage.

Den 3die august kom vi tilbage til vores gamle vært Rasmus Bendiksen i Kinstrup. Der blev vi til den 12te august, så marserede vi derfra til en skovriddergård ikke langt fra kjøbstaden Fåborg.

Den 14 august afleverede vi vores mundering på skovriddergår-

den, skovrideren hedte Berg. Da vi havde afleveret så skulde kompagniet møde i Fåborg, og der mødte så hele mandskabet som var ved kompagniet, og vores oberstløjtnant holt så en lang tale til afsked med os, om alt hvad vi havde gennemgået, og han spurte, om der var nogen der havde noget tilgode eller mente at de var forurettede så skulde de træde frem, men der var ingen som havde noget at klage over, og så takke obersten os alle og udtalte at han havde fornøjelse af at samles med os, da det altid havde været en god forståelse mellem ham og kompagniet, og han ønskede os en lykkelig hjemreise og dermed sagde han at han ønskede et hurra til slutning og dermed skiltes kompagniet, på hjemvejen hver til sit. Det var den 14 august.

Den 16 om morgenen var jeg hjemme. Jeg og flere mænd leiede en vogn igjennem Fyen til Middelfart, der kom vi den 15de om morgenen, og kom over Lille Bælt til Snoghøi. Der stod de tyske forposter og tog imod os da vi kom iland, og de vilde have vores pas at se, og da de havde den påtegnet fik vi den igjen, og vi kunde reise for dem hvorhen vi vilde. Så gik vi til Veile.

Dem jeg var ifølge med her fra sognet var Niels Kristensen Arvad, Anders Tarp, Søren Useltoft, som nu er bosiddende i Heselbjerre i Tyrregod sogn.

Da vi kom til Veile, var byen fuld af tyske soldater, og de så på os og vilde tale med os, men vi forstod kuns så lidt tysk, men de var glade for at vi reiste, så mente de også at de kom hjem, og det gjorde de, men det varede ikke så kaardt en tid inden de forlod Jylland.

I Veile fik vi noget at spise oven på vores marstur fra Snoghøi. Der er jo henved 4 miil, og vi havde ikke fået noget at spise den dag før, da vi sad og spiste, blev der naturligvis talt både om det ene og det andet, om krigen og slige ting, og blandt andet kom vores hjemmars og påtale, og så sagde de til os, at de mente at vi kunde få fri vogn hjem, ved vognparken her i Veile, når vi gik op og melt hvor mange vi var, og hvor vi vilde hen, vi gik så samlet op til Vognparken, og den som stod for udlevering af vogne var nuværende veiinspektør Kidde. Han tog venlig imod os, og han ordnede strags en vogn til os. Vi var jo fire som skulde til Brande.

Mandens befordring som kom til at kjøre for os var Simon Riisagers karl i Vester sogn, og dengang vi havde forspendt og skulde til at sidde på vognen sagde Kidde til ham, nu skal du, så bante han, "kjøre dem

hjem hver til sin dør og der læse dem af," og vi kørte nok så stolt og fornøjet ud af Veile bye efter Brande til.

Da vi så kom til Hjortsballe Kro, var der mange ægtvogne fra Brande, så gav vi kusken fri, og han kørte så hjem til Riisager, og glad var han. Nogle af ægtvognene som var i Hjortsballe måtte afsted til Veile, men nogle blev fri, og måtte køre hjem.

Jeg kom op at køre med Fillup Fillupsen, som boede dengang i Brandlund, nu i Nørresnede.

Jeg kom hjem den 16 august om morgenen og tog mine forældre i sengen, så lagde jeg mig og vilde også sove, men der var ingen ro til at sove, for enhver vilde tale med mig, og min broder Jørgen kom også herved og jeg måtte opgive min søvn, for at give svar på tiltale, og jeg stod op, og vi blev enige om at vi vilde gå til kirke. Jeg havde naturligvis lyst til at komme ud og tale med gamle bekjendere, og og enhver sin tale til mig var jo altid om krigens færd og hvad vi havde gennemgået, men krigen var jo ingen heldig krig for Danmark, men efter den overmagt vi var imod, kunde det jovist ikke forundre ret mangan fornuftig menneske.

Rasmus Bendiksen som jeg lå indkvarteret hos over på Fyen, han er nu bosiddende i Sønder Kalle Marken, Nykirke sogn.

Jeg kom altså hjem fra krigstjenesten den 16 august, og da var min broder Thomas hjemme, så gik vi noget i dagleie til november og vinteren 1864 og 65. Jeg var jo hjemme og skulde have gården og Thomas kom over til Kjøbenhavn 1865 den 5 mai og skulde være trænkonsabel, og jeg blev hjemme og havde overtaget styrelsen i gården, men jeg havde ingen skjøde, men alt gik efter min befaling til 1866 i februar måned. Så blev min fader syg, og så blev det bestemt til den 21 februar, at Peder Kristensen af Østerholm skulde komme og skrive os imellem, og jeg skulde have skjøde, men den dag det var bestemt det skulde mig tilskrives døde min fader klokken 3 om morgenen, og altså måtte skriveriet opsættes for det første, for nu skulde min moder og alle mine søskende give mig skjøde, men da min broder Thomas var i Kjøbenhavn som soldat, blev det hensat til i oktober 1866, så blev min moder tilskrevet sig aftægt, og dem som der ikke havde fået noget hjemmefra, blev noget tilskreven, og de gav afkald alle sammen, for de havde alle myndighedsalderen og så underskrev min moder og alle mine søskende mig skjøden.

Så endelig den første november 1866 var jeg eier af gården, og

var enerådlig så var det, det første jeg skulde til at styre gården på eget an og tilsvar, og det gik småt. Her var lidt arbejdskraft både af folk og kreature men det gik som det best kunde. Hvad det angik med bygningen, så var det både gammel og forlidet det skulde jeg have forbederet, det var jeg nødsaget til.

I 1867 brændt jeg steen til 12 fag huus, foruden min øvrige arbejde, som skulde gøres også, gik den år med dette, så om vinteren 1868 var jeg i Palsgård og købte tømmer til 12 fag huus, og det begyndte jeg med.

Den 5 mai 1868 kom mureren Niels Kristensen af Flø som nu er død, han var også brøndgraver, og en brønd skjød sammen om ham på Drantum mark og lå i brønden det meste af en uge, så blev han trukket op som liig.

Brønden som var styrtet sammen om ham, var omtrent 20 alen dyb.

Snedkeren var Kristen Truelsen af Dørslund, som nu boer i Vrads, disse 12 fag fik jeg så opført 1868, og 1869 brænte jeg så atter steen til en stuehuus som var 8te fag.

Så 1870 om vinteren købte jeg så noget tømmer i Palsgård, og bjelkerne købte jeg i Veile, jeg havde de samme håndværksfolk murere Niels Kristensen Flø og Kristen Truelsen Dørslund og de havde jo mere arbejde flere steder, så det gik i langdrag med at få det i stand. Det medtog hele sommeren og vi flytted først i den ny stuehuus den 28 oktober 1870 og hvad indvendig pelleri af beklædning og sådan noget blev så gjort færdig, siden vi havde taget huset i brug, men jeg fik dog dette færdig samme år, og næste sommer 1871 brændte jeg atter steen til 16 fag huus og tømmeret købte jeg i Palsgård Plantage.

Om vinteren 1872 jeg begyndte med murarbeide sist i april måned, og det tog ikke mange dage ind i mai, så var vi færdig med muret, og vi fik det reist, og sist i mai havde jeg det under tag, og først i juli fik jeg indrettet til kreature med grebning og båse. Så var jeg færdig med disse 16 fag, og færdig med min hele gård, og jeg var glad ved at dette byggeforetagende havde ende, men jeg forglemte at jeg efteråret 1871 byggede 5 fag aftægts huus til beboelse til min moder, som lå vest for gården omtrent 20 alen og der flyttede min moder ind i efteråret 1872, og foråret 1873 flyttede hun atter ud, og ned til min broder Thomas Jensen, som var bo-

siddende på Uhre mark, og der var hun fra foråret 1872 til den 14 august 1878, det var hendes dødsdag. Den 20 august blev hun begravet, og i disse godt og vel 6 år ydede jeg hende aftægt ned til min broder Thomas Jensen, og han gjorde hendes begravelses omkostninger, og han beholdt hendes efterladenskaber. Fra året 1866 til året 1872 var min moder huusholder for mig, men så blev jeg gift, og hun drog ind på hendes aftægt.

Jeg havde bryllup den 17 december 1872 på Bundegården så kaldet i Branduhre og vielsen fuldbyrdet i Brande kirke, med Mette Eriksen. Hun er født i Fløe den 8de april 1850, og var $12\frac{1}{2}$ år yngre som jeg var, og hendes fader som hedte Erik Pedersen var født i Svindbæk i Tyrregod sogn året 1823 den 18 juni og gift til Fløe året 1849 med Ane Pedersen født den 3die september 1827 hun var født i Nørregård i Fløe, og der var Erik Pedersen og Ane Pedersen gift og bosiddende fra den 29 april 1849 til 14 december 1869 da Erik Pedersen af Fløe, og Jens Kristian Jensen af Bundegård i Uhre gjorde en bytte handel, så at Erik Pedersen kom til Uhre og Jens Kristian Jensen kom til Fløe. Jens Kristian Jensen gav 1000 kroner i bytte. Altså som før nævnt havde jeg gården opbygget, og var færdig med byggeriet for det første, også året 1873 havde jeg ikke andet at tage vare på, end min daglige markarbejde og det var mig en fornøjelse, og den sommer opbrækkede jeg 36 ager af mosen i min søndre og østre mark syd for bækken, som for det meste var mose og upløiet, men det gav en rask stød fremad og året 1882 om sommeren fik jeg den sidste rest fureskåren, og jeg var glad og veltilfreds ved den omvæltning, men så manglede jeg jo atter en ompløining, som ikke var så rar, og mangen læs mergel, men det kom og gik allesammen, men det var ikke let at komme tilrette med, det var jo moseknolde og meget af dette såkaldte hårskjød eller mose trævlekkjød som er under dette vi til daglig kalder dravgræs, og gå og pløje i sådan noget en 14 dage eller 3 uger, det er noget som presser hårdt på lemmerne, og navnlig på brystet.

Jeg havde i mangen år næsten altid ondt for brystet, og i den tid jeg kastet mergel og pløiede så meget fik jeg så meget af overanstrengelse i mine lemmer, at jeg har haft gigt i mine lemmer. Til enhver tid siden jeg har flere gange været sygelig, og så stiv at jeg neppe har kunnet flytte mine been men om det kan være af arbeidet, det skal jeg lade være usagt, for der er dem som aldrig har bestilt eller arbeidet noget, og kan blive både gigtvag og fuldstændig nedbøjet på legemet.

1874 havde jeg ikke andet end pløje og kjøre mergel men foruden dette havde jeg en anden stor bekostning, jeg fik nemlig sirka 6 tønnder land anlagt, for det meste mose og hede og lidt grøn eng syd og vest for veien, som går efter Elkjerlund og Riisbjerg og dise tønnderland, fik jeg omdannet til overrislings eng, og for dette stykke arbeide gav jeg 130 kroner foruden kost, som ikke beløb sig til så lille en sum. Jeg havde 3 mand i 7 uger som altså blev 126 dages arbeide dise arbeids eller engvandings karle, vare Peder Kristian Hendriksen og hans broder Klaus Hendriksen, begge af Arrevad dengang, nu boer Peder Kristian på Askjer mark ved Riisbanken, og Klaus Hendriksen boer på Brande Præstegårds Vester mark, og den 3die karl var Jens Jensens søn af Norge Sønderomme sogn, hans navn var Jens Kristian Jensen, og er nu bosidende på Omvro mark Sønderomme sogn. Peder Kristian Hendriksen havde akort på arbeidet, og var mester for anlæget.

1875 har jeg ikke vidre at bemærke da havde jeg ingen ny foretagende andet end det daglige arbeide, men den år blev der ikke så lidet pløiet, og en del mergel kjørt, som naturligtvis blev fortsat hver år.

1876 havde vi heller ikke andet end vor daglige arbeide, men det var også nok min karl jeg havde var Thomas Albertsen, han være den han var, han måtte forrette alt en lang tid, som var ikke så nemt for ham at få i hans hoved, og få hans hænder til at gjøre det. Jeg gik med en bulden tommel fenger fra midt i april måned, og til sist i juni, og kunde ingen ting bestelle, og en tid var jeg plaget med sådan en onde i fengeren, at jeg havde hverken ro nat eller dag, indtil der gik hul på den, og det varede længe doktor havde vi ingen af i Brande dengang, så vi dengang måtte nøies med kvaksalver, som vi best kunde.

Min første doktor eller doktorinde var en kone som hedte ved navn i daglig tale Hanne Provsts, men hende forlod jeg snart, og folk rådede mig til at søge en klogere mand, og de anbefalede en mand som gik under navn Hendrik Amme, og gik for at være klog på beneder og bulnede fengere, og han forestillede også for mig, at være klog på slige ting, han læste i stilhed ved sig selv over fingeren men hvad han sagde det veed jeg ikke, enten han sagde at min finger nok kunne komme sig eller han sagde jeg var dom jeg vilde tage til ham det veed jeg ikke, men nok var det jeg gjorde ikke ud af den harmoni han brugte med mig.

Han kom engang til mig hjemme, da havde han en lille brandt

på, og han vilde til at lære mig karlerieksersits, og jeg stod her med den ene hånd og kunde ingen ting tage med, og det mindste der rørte ved fengeren var jeg nær ved at skribe, og jeg var for alvor forlegen med den doktor, og jo før han vilde gå, jo kjære, men det varede ikke så kort, for han vilde have en dram og en puns engang imellem, men endelig drog han af og jeg var glad, og jeg vilde ikke have Hendrik Amme til at være doktor ved mig mere, og det blev jeg også fri for, han døde i Horsens Tugthus 1883, og der kom han på en meget mærkelig måde, da han var en gammel mand, op efter de 60 år, han havde dreven blodskam med en barn på en 10 eller 12 år, og det blev han dømt til tugthuset for en tid, og der blev han syg og døde. Hans fødested og boelssted var på Sønderslev Hovedmark i Give sogn, og stedet kaldes Langbanken, og nu ikke mere om ham, og så rådede folk mig til at tage til en anden kvaksalver, som i daglig tale kaldes Peder Kragtig, og han var en venlig mand at tale med hans gode ord kunde næsten kurere folk, det første han sagde til mig, "har du ingen været ved med den før," og jeg svarede troskyldig jo, jeg har været ved Hendrik Amme, og han svarede mig dertil ja havde du bare kommet til mig det første, så havde din fenger været heel for længe siden, og det er jo skammelig for sådan en ung mand som dig, og her gå og ikke kan bestelle noget, for det ved jeg, at du har ingen lyst til, men nu skal jeg se at få den kureret, så at du kan komme til at slå græs med, for det er længe nok du har gået med den dårlige fenger, og dersom det skulde ske oftere at du får en dårlig fenger kom så endelig ned til mig det første, og gå ikke til nogen anden, så skal jeg snart sige dig råd, og ikke gå her og være sådan plaget, men jeg har gudskelov ingen bulnede fenger haft siden, og det varede heller ikke længe inden jeg blev sådan, at jeg kunde begynde at bestelle noget og glad var jeg, at jeg blev fri for den pine, så at jeg kunde tage fat på arbeidet igen, men det varede også fra midt i april måned, og til sist i juni måned men fuldstændig stærk og hårdfør blev den ikke den sommer, og har altid været lidt øm på enden, men den sommer randt hen, og flere er gået, og er gået godt.

1877 havde jeg til tjenestekarl, Karl Jørgensen, også kaldet Karl Pors, men jeg havde ham kuns den halve tid, men det gik så nogenlunde med vores arbeide, vi havde ikke andet end det daglige at forrette, og vi kom det godt over, vi var alle nogenlunde rask dette år, og tillige havde vi nogle dagleiere, og samme år 1877 den 11 november fik vi vores nuværende

indsider, Otto Arvad Sørensen, han kom til at side til leie i min moders aftægtshuus, med hans hele familie, og han tjente så hos mig i 1878, og til november 1880, i 1878 byggede jeg så dette huus til ham, som han nu sidder tilleie og har været i, siden den 15 september 1878. Dette byggeri var jo noget uventet, som jeg ikke havde gjort regning på, men Otto Velsborg talte med mig om at bygge til ham også, blev vi så enig om det, og bygge pladsen blev så bestemt på den nordøstlige hjørne på min mark, stenen købte jeg hos Peder Kristensen i Dramthum, og tømmeret købte jeg i Palsgård og brædder til loft og gulv købte jeg i Brande, og til tømrer havde jeg Anthon Pedersen af Dramthum, og til murarbeidet Nils Kristensen af Fløe, som jeg havde haft til mit forrige murarbeide, han var der nemlig til at mure bælle, og til at trække op dengang min moder døde, hun døde den 14 august.

1879 gled stille og rolig hen uden nogen nye foretagende. Jeg havde Otto Velsborg som karl, og han stod mig trolig bi i alt hvad vi foretog os, vi fik jo en deel mergel kjørt, og noget ligesom de foregående år, ny jord opbrækket og ompløiet, og dermed gled denne år hen i håb om at få en god avl til neste år, jeg vil dog bemerke, at jeg havde byg i 12 ager oppe ved Otto Husmans skjel, og der blev 40 traver, og der kunde også blive ligeså mangan tønner, det var en god hjælp med byg denne år, for i det hele havde jeg 60 traver, men jeg har heller ikke avlet så meget nogen år siden.

Så kom året 1880 med mærgel kjørsel ligesom sædvanlig, den år havde jeg rug i 24 ager med enderne langs mod Otto Husmans skjel, som vi kjørt mærgel på 12 ager, og på dem og disse 12 jeg havde byg i 1879, såede jeg så rug i efteråret, så jeg havde 1880 rug i 24 ager, og der blev 50 traver rug, og dette kunde give 6 skjæpper af traven, som altså blev 37 tønner og 4 skjæpper, min hele rugavl den år var 90 traver, og den år solgte jeg 32 tønner sæderug, og fik 16 kroner for tønnden, og mangan skipund halm af denne års avl, med både halm og hø solgte jeg 32 skipund, som beløb sig til 320 kroner, det var en stor indtægt af penge, både for rugen og foderrasi for foder og rug, tilsammen blev det en indtægt af 832 kroner, det er også det meste jeg har solgt nogen år.

1881 var en temmelig vår sommer, der blev meget rug spiret i negene og kom dårlig i huus, men jeg solgte ikke så lidet sæderug også denne år, men ikke så meget som den foregående år, men der var gode

priser, jeg fik 15 kroner for tøndnen som man kunde kalde god, der var ikke så få år jeg solgte meget, både rug og byg, og undertiden lidt havre, men nu sælger jeg ikke noget, og har ikke gjort i flere år, siden svinefedningen blev så almindelig at enhver kom til at holde flere svin har vi selv forbrugt vores korn, både til svin og kreature, min tjenestekarl var Søren Vilsborg og vores tjenestepige var Kristen Truelsens datter på Riisbanken, Kristence Laurence Truelsten, og en hyrde dreng af Jørgen Rasmussens på Skjærlunds mark, som hedte Rasmus Rasmussen.

1882 havde jeg atter Søren Vilsborg til karl, og samme pige Kristence, og tjeneste dreng Thomas Jepsens søn på Skjærlund mark, han hedte Kristian. Med arbeidet havde vi ikke andet end gårdens daglige drift at passe, men det slog også til, men det gik ellers ret godt, men så har jeg her at bemærke, at dette år var det 10 år siden, vi havde bryllup, og den år bekom vi os den første fødte arvinge, hun blev født den 29 oktober 1882, og da var det så næsten 10 år, som til den 17 december som var vores bryllupsdag. Anden juledag, var barnet i kirke, og fik navnet Jensine Petrine Marie Jensen Brogård. Opnevnet efter min fader og moder.

1883 havde vi samme tjenestekarl og pige Marthiin Matross hans datter af Hallundbæk. Pigens navn Ane Marie Nielsen og tjenestedreng Kristian Jepsen som vi havde forrige år, og en lille barne pige, Peder Kristian Langs datter på Skjærlund mark, Gjertrud Marie Kristensen, og dette år fik vi vores anden barn født samme dato som Marie forrige år, nemlig den 29 oktober, de er 4 timer i år sammen Marie blev født 1882 klokken 5 om morgenen, og den anden klokken et om natten, det var en lille dreng, og var også i kirke anden juledag, og fik navn Erik Peder Jensen Brogaard, de var små begge to, der var lidt roe både nat og dag, Marie var lille og tillige noget sygelig.

1884 fik vi en anden karl Poul Poulsens søn på Skjærlund, Johannes Poulsen, og til pige Peter Hages datter på Uhre mark Ane Kjerstine Kristensen, og til at passe kreaturene Otto Velsborgs datter, Johanne Husum, og barnepigen fra forrige år Gjertrud Marie Kristensen, da jeg nu sidder og skriver kommer jeg i tanker om, at det var ikke 1884 jeg fik Johannes Poulsen men senere, som jeg kommer til siden, i 1884 fik vi Nils Kristian Lauritsens søn på Skarild mark, Laurits Anthon Lauritsen, og dette år var det jeg begyndte med plantning her ved gården, der blev 430 favne kulegravet dette år til løvtræplantning, der blev plantet dette år 1000

løvtræer el, birk og rønne og 800 hvidtjørn, 430 granner og mangen pilestiklinger. Otto Vilsborg leiede jeg til at kulegrave 200 favne, og Nils Kristian Lauritsen til at grave 100 favne. Resten gravede vi selv, der var ikke sålidet ved det at gjøre. Jeg var hverken kjendt med at kulegrave eller plandtning, men da jeg fik begyndt var det dog ikke så farlig, men det medtog dog ikke sålidet tid, og plantene kastede ikke så få penge.

De første plante mine fingere satte her i denne plantage herved gården, var den 12 april 1884 og dette år blev disse plante sat, som ovenfor anført, men det har ikke rigtig ville trives, for det var nogle uheldig tørre sommeri vi havde de første år efter at det blev plantet, jeg måtte plante om hver forår de første år, og det var noget kedelig noget, når man først har plantet det engang, men vi får jo ikke altid frugter af alle vores arbeide, som enhver avlsmand vistnok vil indrømme.

1885 havde jeg samme karl Laurits Anthon Lauritsen, og samme pige Ane Kjerstine Kristensen, og den samme til at passe kreaturene Johanne Husum, og samme barnepige Gjertrud Marie Kristensen, og vores børn begyndte nu at vogse godt til, så at de kunde begynde at gå omkring med hverandre. Dette år fik jeg så kulegravet 200 favne, og tilplantet med løvtræplante og pilestiklinger og samme år blev der plantet 1000 graner, jeg leiede Thomas Peder Sørensen på Uhre mark til at kulegrave 100 favne dette år, og 100 gravede vi selv, og dette år satte vi dette stykke dige fra haven og nord og vest hen til landeveien for hegne og beskytte planterne.

1886 fik vi som før nævnt Johannes Poulsen, og til pige, Ane Kjerstine Kristensen af Uhre mark, samme som sidste år, og Gjertrud Marie til at passe kreaturene, istedet for børnene, nu kunde de for det meste passe sig selv, og hvad arbeidet angik, så fortsatte jeg plantningen her ved gården med granner, dette år plantede jeg 4000 granplanter, det blev opløiet og renderne gravet, dette var jo vel ikke så besværlig, men der måtte dog tages mangen spadestik, inden renderne blev gennem gået med gravning, færdig til plantning og ellers havde vi ikke andet end vores daglige arbeide, for vi fik en mergelgrav oppe hos Otto Husum, som vi fik hver år, for det meste 14 dage i juni måned, når veiret vilde tillade det, men det regnede jo undertiden, så vi ikke kunde kjøre, men det er jo dog sjelden det vare mange dage om sommeren, og tillige tørres jorden snart i denne tid, og tillige kjørte vi for det meste også om vinteren på fråsten, som vi for det meste pleier at have noget af, dette år havde vi mellem 80 og 90

traver rug, men lidt af både byg og havre, for det var så tør, at det var nærved at visne hen på marken, mens det stod og groede.

År 1887 havde jeg samme karl, Johannes Poulsen og samme pige, Ane Kjerstine Kristensen, og samme til at passe kreaturene, Gjertrud Marie Kristensen, da havde vi også en meget tør sommer hvorfor avlen blev ikke meget god, vores rugavl var ikke så dårlig, vi havde atter en 80 traver rug, men bygen blev små, og ligeledes havren og kartoffelen var heller ikke gode men den avl havde jeg sjelden ret mangen lagt af, for jeg syntes det var ikke så nemt at få den tagen op,

Dette år bekom vi os den tredie arving, som blev født den 3die marts 1887, og var i kirke den 19 juni samme år, og fik navnet Ane Petrine Jensen Brogaard, og den dag barnet var i kirke blev min kone syg i Brande, og da hun kom hjem, måtte hun tilsengs, og måtte ligge i 40 uger og var meget dårlig, vi havde doktoren flere gange, og hun blev ikke rask den sommer, som ikke var så behagelig enten for hende eller vi andre.

Det var altså i den skønneste sommertid vi havde denne forsamling for korn og græsset på marken, og da vi havde spist til middag, og vi blev færdig og fik lidt snakket, og sådan som for det meste er tilfælde at tale både om dit og dat, så gik de fleste af os ud i marken, for at se på kornet, men det så noget sempel ud, på grund af vandmangel. Jeg kan så godt huske, da vi atter kom hjem og stod syd for laden, og vi så ud til sønder på agerne, der var netop havre og sommerrug såede sammen det så hvid og vissen ud, men det var mest forårsrugen det havde tagen så hårdt på, hauren stod dengang og ikke var gennem skreden, men var naturligtvis hårdt medtagen af tørke, men vi fik så engang først i juli lidt vand, og kom også til at gro lidt, men blev dog så små, at det ikke kunde bindes allesammen, men noget er bedre end intet vi råder ikke for hvordan vi vil have det, men det der var fik vi godt i huus, så det var drøi og godt hvad vi fik.

1888 havde jeg Søren Velsborg, og til pige Peder Kristian Langs datter Frederikke Kristensen, og til hyrde Otto Visborgs søn Peder Marinus Sørensen, den år havde vi nok at tage vare på denne år kjørsel og m.m.m., og tillige denne vinter var så lang og vedvarende, sneet blev ved at ligge til maidag her som huuset ligger var netop haveplads med dige om, og det lå tilføjet med sne fra den ene dige til den anden, så vi måtte hen sist i april måned kaste sneen om for at få det smeltet, og jorden optøet og di-

get og pladsen fik vi ikke jævnet før de siste dage i april ind til mai, for både dige og havepladsen var fråsen til den tid, og der var dog meget fråst da vi udjævnede pladsen som huuset nu står, dengang murerne var bestemt til at komme den første mai, og de kom også den bestemte dag, og det var både koldt og våd at stå og rodde i jorden og få grundstenen lagt til det fag omtrent to dage.

Den 3die mai begyndte vi at mure på ydere muren og det blev vi færdig med den 19 mai med at udvendig muren og gavlender, og alle bjælke indvendig, og huuset blev reist, og så drog murerne af for det første, og så fik tømrerne brædder og pap lag op, og så reiste tømrerne til den 7 juni, og så kom der en murer 25 juni, og vi fik så hele huuset berørt til gibsen.

Da vi var færdig med berøringen blev der taget fat med gibsen, og optrækning og Martin Mure, var her til dette arbeide i 22 dage, og Laurits Mure var her i otte dage, tilsammen 30 dage, og i den tid blev huuset berørt, gibset, optrækket og begge skorstenspiber opmuret fra loftet, og hel op, så havde vi skorstenspiberne på huuset og indvendig istand, og det blev vi færdig med den 21 juli. I den tid murerne var borte havde vi snedkerne i 3 dage, til at slå gibsbræderne, og så blev de ikke længere dengang, så kom de igjen den 19 juli og fik vinduerne tilpasset og noget beslag på den, og fik dørene hængt og låsene sat i og det meste af loftet lagt.

Nu var altså det meste af arbeide gjort, gulvene blev også lagt, og det hele var nu færdig og de reiste herfra den 27 juli, og siden den tid blev der ikke andet gjort, end lidt spånbeklædning i sovekamret, og i den lille stue og beklædningen i kjøkkenet ved bordet, og dette var Martinus Lundfold her at gjore, den 13 og 14 september, og siden den tid havde vi ingen snedkere til huuset, men vi havde Laurits Mure til at sætte komfuren, og kakkelovn op, og spække skorstenene ud, nu var huset færdig til malingen, og maleren Abel Klæmandsen af Borup og en sven han havde med sig fra Middelfart, kom her at begynde med malingen den 25 juli, men det varede længe inden de blev færdig, for Abel var her kuns lidt engang imellem, og hans sven var også herfra og malede andre steder, et par gange, og det gik således, at vi blev dårlig færdig, for det regnede hver dag, og vinduerne blev for våde udvendig, de skulle have haft engang mere, som vi måtte lade være, fordi det regnede af, og ikke kunde blive tør, hvorfor det nu trænger til at få engang mere.

Da jeg nu for det meste er færdig med husets istandsættelse, har jeg tænkt at ville fremføre lidt om hvad den har kostet. Bjelkerne som er her i huset er 6 og 7 tommers træ, gennem skåren, en alen gennem skåren bjelke har kostet 25 øre pr. alen, 50 øre for hver alen 6 og 7 tommers træ, som blev for hver bjelke gennem skåren 3 kroner, og for hver uskåren 12 alens træ 6 kroner som altså blev for 16-12 alen træer 48 kroner og for 32 stykker spændetræer planket $2\frac{1}{2}$ tommer 5 tommer brede $7\frac{1}{2}$ alen lang, 17 øre for alen, som blev 40 kroner og 80 øre, og til hanebånd 16 stykker 5 kl, og 4 stykker til andet brug som kostede tilsammen 18 kroner og 36 øre.

Da jeg kan forstå at det bliver temlig vidtløftig at få det anført i alenvis og mål på hver stykke, vil jeg blot anføre hovedsummen for hver enkelte ting, hver for sig, således som følger:

For bjelkerne	48	kr.	00	øre
for spændetræer	40	-	80	-
for hanebånd.....	18	-	36	-
61 tyldt 5 toms bræder				
14 fods længde en tomme tykke.....	349	-	18	-
21 tyldthøvlet bræder	88	-	25	-
56 alen remtræ	7	-	22	-
for disse træsorte tilsammen	551	-	81	-
36 ruller pap pr 3 kr.....	108	-	0	-
for rørtråd og søm	39	-	5	-
for kridt og fernis	1	-	30	-
til kridt og asfald	20	-	0	-
5 tønder	50	-	0	-
for dørhænger skruer				
dørlåse og dørvidere	45	-	30	-
vindusglas 36 tavler a 52	18	-	72	-
for 12 fyldinger døre	130	-	0	-
2 yderdøre	34	-	0	-
for 18 karm dobbelt vindduer	108	-	0	-
og 4 enkelt	16	-	0	-
tilsammen nu for hjemkørsel af døre				
og vindduer fra Veile	25	-	0	-

tilsammen nu hertil	1147 kr. 18 øre
27000 mursteen til 20 kr.....	540 - 0 -
for 1000 på pladsen	
i snédkerløn	130 - 0 -
og murenes løn	125 - 0 -
for maling	125 med kost 150 kr.
kost til håndværksfolkene.....	130 - 0 -
tilsammen	2882 - 18 -

Hvad vores arbeide af gårdens folk kan ansættes til, kan jeg ikke nøjagtig bestemme, men det vil jeg sætte til 200 kr. for både kørsel og andet arbeide, men det er forlidet fra først til sist.

Hvad det angår med denne opgørelse, så er det ansat til aldfor lidet med vores eget arbeide, og 2 døre har jeg forglemt, og ikke med i regningen, og flere ting kunde jeg ikke rigtig huske, som også er sat meget lavt og hvad jeg skulde have for reisebekostninger og m.a.t., er kuns lidet medregnet, eller intet, og hvad vores arbeide og kørsel angår, så er det kuns ansat til 200 kroner, og der er 500 kroner ikke formeget. Som vil forhøie de anførte tal i den sum huset er sammen regnet til, så er jeg vis på både med kostpenge og mange andre ting så er 500 kroner ikke for meget at lægge til.

Endvidere købte jeg dette år en komfur der kostede 50 kroner, en kakkelovn som kostede 50 kroner, og en til 30 kroner. Samme år byggede jeg 8 fag til min østre huus, men tog først 3 fag ned af det gamle.

Dette var ikke så lidet arbeide foruden stuehuset for at få en bygning revet ned og flyttet til side, for at der kan være rydeligt, for det nye kræver mere arbeide end det virkelighed seer ud til, og det kostede jo nogle penge, men hvormeget ved jeg ikke, for det holdt jeg ingen videre regning på, men vi var færdig med disse 8 fag inden høstletten, for der kom høe deri samme år, men der var ellers ikke så få balke der skulde mures op i disse fag, der var een imellem høgulvet og kreaturene, og 2 partbalke, og balke ved vognporten og huggehuset.

Dette år havde vi en meget god avl på marken, men vi fik ikke regn før ved Santhansdagstid, og det var temmelig langt hen i tiden før det rigtig kom til at gro, men da vi fik jorden opblødt, kom det til at gro voldsom, og blev ved at gro til længe efter Mikkelsdag, og veiret var så ube-

hjælpelig med regn, at det var næsten ikke mulig at få det tør hjem.

Vi havde dette år nogen usel haurefoder, det blev så sammenbrændt, og slem at det var ikke til at give kreaturerne, hestene fik kuns lidet haure den år på grund af, at jeg ikke turde give dem det vi havde ellers den beste haure avl den år, vi har haft nogensinde, vi havde 120 traver, og det var lang og svær, vi fik ikke det siste ind inden nogle dage før november, men det var fortidelig for i de første dage i november fik vi en meget skarp tørveir og blæst.

1889 havde vi samme karl Søren Vels, og pige Frederikke, og en dreng Peter Marinus Sørensen, denne år havde jeg også byggeforetagende, for da blev den gamle Vesterhuus revet ned og 13 nye fag blev opført igjen, og 3 fag bygget til laden, som blev sammenbygget med Vestrehuset, der blev idet hele med sammenbygningen i krumningen 17 fag, og jævn svær tømmer hele bygningen igjennem. Alle bjelker og spændtræer er købt i Palsgård Plantage, og 15 tyldt lægter købte jeg i Gjøding.

Dette arbeide begyndte vi med den 15 mai, og vi var færdig med murerarbeidet, og havde det tækket til den 1 juni, det gik meget rask fra hånden med det meste, stalden fik vi brolagt i juli måned, så at vi kunde få hestene derind, dette blev mig ikke så dyre som forrige år, jeg havde alle tømmer her hjemme på pladsen for 200 kroner, min hele udgift den år beløb sig til omtrent 500 kroner til dette byggeforetagende, og nu var jeg færdig med min gårdombygning for anden gang, og jeg håber for siste gang, for det er noget de fleste kan snart blive fornøjet af, jeg for min vedkommende var glad da jeg var færdig, men færdig var jeg langt fra, det lå i en dårlig redelighed rundt omkring i gården, for der manglede nu stenbro i det meste af gården, som nu absolut skulde afhjelpes for, da efterårvandene kom blev det så moradsagtig, at vi ikke kunde komme tør over gården, men så i efteråret lige før og efter november brolagde jeg 32 favne, jeg gjorde det selv, det var en kold fornøjelse at ligge ved for det var koldt det meste af tiden, og tillige våd, og jeg gik også og var syg det meste af vinteren derefter.

Disse år jeg byggede var jeg aldrig rask, og det kom ganske vist på, at jeg kørte tidlig ud om morgenen før dag, når jeg skulde hen efter tømmer eller andre ting, og kom sildig hjem om natten, og ofte sad og frøs på vognen, for jeg havde sådan gigt i mine lemmer, at jeg ikke kunde magte at gå. Jeg havde sådan gigt at det var besværlig for mig at komme på vog-

nen, jeg måtte mangen gang til Palsgård efter tømmer, og det var flere gange det gav snefog, og en bidende fråst, vi havde netop meget sne den vinter vi kørte tømret hjem til den vestre huus. Jeg var netop der oppe den 11 april, der var marked i Snede den dag, og da jeg kørte om ved kroen, og der ned af veien som var kastet klods før, der var nu stadigvæk meget sne oppe i Nørresnede, dette var den siste gang jeg var deroppe dette år, og jeg var glad ved at jeg fik det hjem, jeg havde kuns 3 træer på til læs, men den ene var rigtignok 30 alen lang, og det var meget besværlig at få vendt og komme om på veien efter Eistrup og Brande, for der vil en lang svingning til sådan en læs det var undertiden besværlig at komme hjem med, men det gik altid nogenlunde heldig, og så er man jo glad og veltilpas.

1890 fik jeg en anden tjenestekarl Peder Hages søn Knud Peder Kristensen og til pige Klaus Akemans datter Fransine Akerman og til at passe kreaturene Lars Nørgårds datter Ane Larsen, hun stod under kommunens forsørgelse.

Nu i dette år havde vi ikke andet end vores daglige arbeide, men det slog også godt til, vi havde en jævn god avl. Vi havde 30 læs agerhø og flere læs grøn hø, og jeg solgte dog ikke sålidet, jeg solgte hø for 93 kroner, og vi havde også en god rugavl, 82 travrer rug og jævn lang allesammen, det fylgte meget, og af haure havde vi 100 travrer, det var heller ikke kort eller små, af byg havde vi 37 travrer, og de 17 travrer var meget svær og lang, og af boghvede havde vi fire læs, så at jeg idet hele havde en meget fyldig avl, men lidt vanskelig med veir laget for at få det ind, og midt i den travvele høsttid nedkom min kone med en arvinge, en lille dreng, dette var vores fjerde barn, han blev født den 11te august som en Hermans dag, og barnet kom derfor til at hede August Herman Jensen Brogaard, men han blev ikke gammel, han blev som før nævnt født den 11te august, og han døde den 30 september samme år, han blev 7 uger gammel, han var syg i nogle dage, og så var han som bedere, men så blev han atter syg i to dage, også døde han, efter hans alder var han en meget stor barn, han var den største som nyfødt af dem alle.

1891 havde vi samme karl, karl Knud Peder Kristensen, og til pige, Gjertrud Marie Kristensen, Peder Kristian Langs datter, som vi havde haft fem år at tjene før dette år var den 6te.

Denne år gik nogenlunde hen uden megen sygdom, og året var også nogenlunde frugtbar, endskjønt sommeren var temmelig kold, men vo-

res rugavl var temmelig god, vi havde 92 traver rug, og af byg havde vi 46 traver, og haure havde vi 80 traver, men det var små på grund af vi havde forlidt varme, og vi havde fire store læs boghvede, og var også nogenlunde med korn, og vi havde 20 læs agerhøe og det fik vi også udmærket i huus. Vi havde til vinter en stor besætning, 2 heste og en føl og en par stude og 9 køer og 3 kvier med kalv, og 2 kvier, i andet år og så 4 kalve, som er tilsammen 20 kreature, det meste jeg nogensinde har haft.

Ret megen mærkelighed var der ikke dette år, enten i familien eller i sognet, som var særdeles, men der døde dog en i familien, min broder Jørgens søn Niels Jørgensen, hans dødsdag var den 14 juni 1891, han var høi, han var vist over 66 tommer, han var lidt i hans 18 år, han var 18 år i mai måned den 19 mai.

Det var også 1891, at Peter Egskov Madsen solgte sin gård i Skjærlund ved Offenlig ausion den 7 april til Kristen Pedersen af Arrevad, men som solgte den samme dag til Bertel Anton Bertelsen, som nu er eier af gården, og samme forår solgte Bertel Anton hans fødegård, som kaldes Nørlund, til ungkarl Reinholt, for en pengesum af omtrent 12 000 kroner, han købte gården for den sum som var lånt på gården, og fik den med besætning og inventarium.

1891 og 1892 fik vi til karl Anton Pedersen Lilleholm, en stærk karl, han var en tjenstvillig og dygtig menneske til at passe hans arbeide, hvad han var beskæftiget med var han pålidelig og tro, og jeg havde ham leiet for året 1892 og 93, men så forlangte han af mig at blive fri, for han vilde endelig til at grave mergel, han vil skaffe mig en anden karl i hans plads, og det fik han så forlov til af mig, og jeg fik så hans broder Jens Kristian Lilleholm 1ste november 1892, og ham havde jeg til første april 1893, han var også en meget dygtig karl, han havde været kavlerist, også fra 1 april til november leiede han til mig Thomas Jensen Skjærris, en meget dygtig menneske til hans arbeide, og i det hele en flink menneske i daglig omgang.

1892 den 17 november, blev jeg indmeldt i bestyrelsen for Uhrekilde Mejeri, og samme dag fik jeg stemmer og udmeldt til formand for et år. Det var imod min vilie, men jeg måtte ikke blive fri for dette stykke arbeide, det er megen tidspilde ved dette mejeriets bogføring, dem som var i bestyrelsen i dette år med mig 1892-93 var Otto Kristian Jens Peter 8 minde, Lars Karstensen Uhre Søndermark, Truels Jørgensen Sandfuld-

bjerre, Søren Madsen Borup, Kjeld Peder Nielsen Uhre. Kristian Nissen Skjærlund.

Fra 1891 til 1893 havde vi til tjeneste pige Kristen Haubjers datter, Kirstine Karstensen, hun kom fra os, og ned til Otto Egebjerg.

Oktober måned 1893 havde Otto Kristian Jensen Egebjerg det uheld med en af hans børn, en dreng på 17 år, at han blev slået ihjel af en hest. Hesten var Lars Kr. Larsens Egebjerg, den var løben løs, og løb over til Ottos gård, hvor de købte gjødning, og der skete uheldet, Otto Kristian Jensen havde 2 sønner, og 2 døttre og velstanden var god, hvorfor sorgen gik dem til hjertet, både Otto Kristian og hans kone (kones navn er Ane Lauritsen og er født i Flø Westergård. Endvidere døde Lars Pedersen Brandlund dette år 93, han var pragtiserende dyrlæge, fra 1893 den 1. november havde jeg til tjenestekarl til 1te november 1894 Klaus Jakob Johansen af Rubjerg. Han var en dygtig karl, og var godt kjendt med at omgås heste, han havde været kavlerist, og ellers var han en flink og omgjengelig menneske, som tjener. Sommeren 1894 var ingen god og frembringen år, rugen tog meget skade af natfrost. Det halve af mit rug var ikke værd at tærskes, det var der næsten ikke kjerne i, det var nemlig dette som var øst og syd for bækken, og dette som var herhjemme ved gården var ikke halvt så godt som det pleiede, det gav kuns 2 skjepper af traven, så der blev kuns få tønner rug i det hele, Hele min aftærskede rug blev sirke 10 tønner det var lidt til gårdens husholdning, både til folk og kreature.

Bygget var midelmådig, men blev dog taget temmelig tidlig, på grund af tørke og nattefrost. Havren holdt sig også tilbage på grund af tørke, men groede godt sidst i juli og august måned, men så kom natfrosen og tog grøden af det, og kjernen tog skade, og ikke spiredygtig, og strået blev angreben af rust, hvorfor det tog skade både på kjerne og strå.

Boghvede blev heller ikke god på grund af formeget tørveir og siden frost, så det visnede bort. Kartofflerne blev og små og dårlig.

1894 den 20 februar døde min svigermøder, Ane Pedersen var hendes navn, født i Flø 1827, og døde i Uhre den sønderste bundegårdene, hun oplevede en alder af $66\frac{1}{2}$ år, hun blev opereret af en broksskade, og døde snart efter.

Samme år døde Lars Kristian Larsen på Uhre mark, som kaldes Egebjerg.

Året 1895 havde jeg til tjenestekarl Vellum Jørgensen af Uhre

mark, en stærk og dygtig karl. Dette år 1895 bar jorden godt frem, jeg havde en mængde foder dette år. Jeg havde 90 travrer rug, 40 travrer byg, havre 180 travrer, boghvede blev ikke til noget dette år, af enghø 12. Det fyldte godt alle sammen. Husene var godt tilproppet, og jeg havde 5 stakke udenfor. Min besætning var dette år 4 heste, 13 køer, 1 tyr, 4 ungvæg og 3 kalve, 8te får, men vi kunde godt fodre en del mere. Af gamle folk døde 95 Nils Peder Larsens fader i Tarp Jeppe Larsens moder i Brandlund. Lauris Pedersens moder i Sandfeld, Lene Iversen, Hendrik Pedersen Drantum, Ane Marie i Dørslund Jens Kjeldsens kone, Jens Pedersen Arvad og Jakob Andersen Uhre mark og Nils Nielsen Nørholm.

Vores tjeneste pige var Kirstine Sørensen Søren Smeds datter i Uhre Kjær, hun var her fra første november 1893, og til første november 1896. Tro og skikkelig og ikke uvillig til hendes arbeide, og svarede altid godt.

Dette år var for os et mærke år, da vi fik Skjærlund kirke bygget, og dette byggeforetagende havde vi for i mangan år, vi begynte at gå omkring med listen til hjælp til opførelse af kirken i året 1877, men der var langt tilbage, der var ingen enighed hvor kirkens plads skulde være, og der var en masse møder Skjærlund by og mark viede. Naturligvis havde den på Skjærlund grund, og Uhre by vilde have den på Uhre mark og Riisbjerg by og mark vilde have den ved Brogård, og så vilde de høre under kirken, samt Algjerlund og beboerne herved Brogård, stemte alle for pladsen ved Brogård det var vedtagen to gange af kirken skulde ligge ved Brogaard, men såsnart en plads blev vedtaget, så blev der indgivet protester, både fra den ene parti, også fra den anden. Der var mange samlinger både i Skjærlund Brogaard og Uhre, men så havde vi en samling i Herning, der var udmeldt af kirkeministeriet, for at det skulde gå lovmæssig til, den valgte udvalg bestod af en provst som hedte Heiberg, og 2 landstingsmænd, Thomas Nielsen og Klausager, og kirkens udvalg for den ny kirke i sognet Jens Pedersen Skjærlund, Lars Karstensen Uhre mark, Mathis Rauff Uhre Kjær, Johannes Kristensen Riisbjerg, Kristen Jensen Brogaard, Johannes Schjødt Skjærlund mark, Johannes Kristensen Skjærlund mark og vores præst i Brande sogn, Uffe Birkedal.

Denne kirkemøde var i Herning den 14 september 1882, og ved denne møde blev det bestemt, såvidt jeg kan huske 24. samme måned, og da blev det bestemt at kirken skulde ligge på nuværende plads. En år før

var Skjærlund Riisbjerg og Uhre byer samlede i Branduhre skole med provst Balle Præstegård, og Brande præst, Pastor Andersen, for og skulde forene folk om kirkepladsen, og da blev kirkepladsen bestemt i Brogård. Men der blev indgivet fra Uhre beboere en protest som lød på hvis de skulde høre under kirken skulde kirken ligge på Branduhre grund. Men Skjærlund vilde ikke sådan give slip på kirken, den første ansøgning om en ny kirke blev indsendt af Skjærlunds beboere. Ansøgningen blev stilet for den sydvestlige del af Brande sogn, og det var vel også dem der havde nærmest trang til kirken, og indelig 1882 blev det slået fast at kirken skulde bygges på Jens Pedersens eiendom, indtil Kristen Bertelsens skjel, som den nu er bygget, men så blev den slemme hage ved det, så vilde hverken Uhre beboere eller Riisbjerg høre med til kirken.

Så måtte der en ansøgning ind til ministeriet, da Uhre og Riisbjerg ikke vilde høre under kirken, så var tegningen til kirken vi havde for stor, men der kom svar tilbage var tegningen for stor og pengene til kirkens størelse og vedligeholdelse ikke kunde slå til, da folkemængden i fremtiden, som vilde høre under kirken, ikke kunde magte at svare den årlige udgift til kirkens vedligeholdelse hvorfor Skjærlund beboere fik forlov til at få en ny tegning, ikke større end der kunde blive 2000 kr. sat ind til kirkens vedligeholdelse for fremtiden, og der blev anskafet en mindre tegning, og disse forlangte penge indsat til kirkens vedligeholdelse kirken har en smuk form efter tiden, jeg har været i mange kirker, men den form og stiel har jeg endnu ikke set før, og jeg har hørt rosede omtale af flere for dens skønhed.

Den 23 februar 1896 blev kirken indviet af biskob Gøtche vores nuværende biskob over Ribe Stift, og søndagen den første marts samme år blev den første barn døbt i kirken, og fik navnet Jens Husum Jensen. Barnets fader Peder Husum Jensen den første brudepar der blev ægteviet i kirken, var Peter Pedersen Egebjerg, han var enkemand, og hans brud var enke efter Hendrik Pedersen af Drantum, og Peder Egebjerg blev Hendrik Pedersens eftermand, og den første der blev begravet, søndagen den 12 juli 1896. Barnets forældre, Peder Sandfeld Pedersen af Skjærlund mark og hans kone Dorte Marie Nielsen.

Jens Pedersen af Skjærlund døde den 19 juli 1896 og blev begravet den 25 på Brande kirkegård, ved hans forudgangne familie, som var hans begjering før han døde, Mads Thomsen eller ved daglig tale kaldet Mads Pi

af Brande Lars Kristensen også af Brande.

Vores første kirkesanger i Skjærlund kirke var læreren i Skjærlund skole, hans navn Herluf Trolle. 1896 vor vores tjeneste karl Andreas Lilleholm en tro karl til hans arbeide, men 1896 var ingen frugtbringende år, rugen var vores beste afgrøde dette år, for forårssæden både byg og haure blev det altfor tør, vi fik så at sige ikke vand fra maidag og til hen sist i august måned, så at både byg og haure blev både små og tynd i fylde.

Avlede jeg ikke af byg og haure halvt så meget som året 1895, så der blev lidt både til kreature og til svineholdet. Det var den meste tid af året ikke meget over 20 øre, og det var også så langt nede engang, at det ikke kostede mer end 15 øre pr. pund. Kornet kostede heller ikke meget, rugsigtemel kostede omkring ved 12 eller 13 kroner pr. 200 pund, og 4 øre for pundet af byg eller der omkring, og ligeledes var også mais i pris. Ald slags kornvare kostede kuns lidt, men kreaturene i sin helhed var også meget billig. Jeg havde en kalve ko, hun var hen på alderen, hun var til efterårs markedet i Brande den 26 september, men jeg blev næsten ikke budt noget for hende, der var en som sagde til mig jeg vilde da nok sælge hende for 35 kroner, men jeg sagde nei så kan jeg da gudskelov selv have hende, endskjønt jeg viste at vi havde avlet lidt var jeg bange for at jeg havde temmelig meget til vinterhold, jeg havde 14 køer, 2 tyre, 4 små andenårs kvier som blev tilsammen 20 og 2 kalve blev tillagt i november måned, som var i det hele 24 og 3 arbeisheste.

Ved årets slutning døde Erik Eriksen af Harild, og ellers kan jeg ikke erindre hvem der er død af ældre folk, men i det hele Brande sogn er i året 1896 fødte af mandkøn 44, af kvindekøn 48, ialt 92. I samme tidsrum døde af mandkøn 11, af kvindekøn 21, ialt 32, der er altså fødte 60 flere end der er døde i året er der konfirmeret 16 drenge og 27 piger, (ialt 43) (og viet 11 par) der iblandt min datter hendes navn Jensine Petrine Jensen Brogaard, det var den ældste af vores børn, og blev konfirmeret den 4 oktober 1896.

1897 havde vi samme karl, Andreas Lilleholm, men vi fik en ny pige, hendes navn var Ane Mette Abelone Nielsen af Bæksgaard i Give sogn, hendes faders navn Kristen Nielsen Bæksgaard. Jeg nævndde før, at vi havde en dårlig avl. Da havde jeg den dårligste avl jeg havde i mange år, men vi fik det indbjerget med godt veir, og hvad det angår med fodringen, da gik

det nogenlunde jeg købte lidt korn til kreaturerne, som enhver mand gjør nu omstunder. Det er ikke således nu som i min yngre alder, da slog det dårlig til til menneskenes føde, nu foderes meget mere til foderet til kreaturer, som til menneskenes forbrug, ellers er her ikke videre at bemærke. Året svandt hen med nogenlunde helbredstilstand. 1897 blev Erik Peder Jensen Brogaard konfirmeret i efteråret og det var jeg glad ved, han kom nu til at gjøre det ud for en tjenestekarl, han kom til at pløje til en hver tid.

1898 havde jeg ikke andre karl som Erik, og det gik nogenlunde. Jeg leiede til tørvegravning og til høslætten og noget til høsten, også kom vi det godt over. Søren Øsbjerg slog græset løs, og vi fik det stakket og hjemkjørt, og gik så udmærket. Vi havde samme pige som året forud, og alt gik tilfredsstillende.

1899 havde vi endnu samme tjenestepige, men nu var Marie i hendes 17 år, nu var vi godt hjulpen med piger, hvorimod karlehjelp var jo lidt nok, Erik Peder var jo endnu kuns i hans 16 år men jeg leiede mine tørv gravet, og eng slået, ligesom forrige år noget til høstarbeiede, men jeg og Erik høstede det meste af vores avl. Han var nu allerede god til at høste

1900 havde vi heller ingen tjenestefolk, men nu var Marie i hendes 18de år, og Erik i hans 17 år, og Ane i hendes 14 år, nu hjalp det godt både med alder og kræfter, for at hjælpe tilrette både med det ene og andet. Jeg leiede endnu til tørvegravning og engen slået hver år, og alting gik helt godt, blev altid færdig i god tid.

Samme år blev jeg udnævnt til kirkeværge ved Skjærlund kirke i tre, på hinanden følgende år. Jeg var rigtignok den år 62 år, så jeg sagde jeg ikke vilde have med det at bestelle, men præsten sagde det tænkte jeg aldrig på, og det var slem for han havde indberettet min navn, og det kunde jeg sagtens, her var ikke meget at tage vare på, og det var ikke vær for disse 3 år. Jeg lod mig overtale, og modtog hvervet som kirkeværge, men jeg blev skuffet, kirken blev som for nævnt bygget i efteråret 1895, men den blev afpuset i november og december måned, så det blev ikke tør den år, Det rådnede tør, og det er falden ned både her og der, og nu denne år 1900 har vi havt meget, både med et og andet, kakkelovnen har vi fået flyttet ind i kirken, og lidt pudsarbeide både ude og inde i kirken, man skulde rigtignok synes en ny bygning som ikke har stået mere som fire eller 5 år ikke måtte trænge til megen reparation, men murarbeide burde ik-

ke udrettes så sildig på året, at det kommer til at stå våd og rådner en halvårstid.

1901 kom kirketilsynet og beså hvad vi havde udrettet, og forrige år kakkelovnen indflyttet o. s. v., det var de godt tilfreds med, så befaledé synet, at den ene skråhjørne på den sydvestlige hjørne skulde beklædes med skiffer, og indlægges i tjære sammenblandet med cement, og den sydlige gavl i korset skulde skalles af og afpusses påny, og ligeledes gavlen indvendig. På den vestre ende af kirken skulde ligeledes pusses af påny, og det blev allesammen samme sommer 1901. Hvad det angik med arbejdsfolk havde vores egne børn, var de voksende alle 3. Ane var den yngste, men hende og Marie var omtrent lige store, Marie var nu 19 år, Erik 18 og Ane 15 år, men Ane var syg dette år, hun havde nyrebetændelse og halssyge, og Marie fik halssyge og måtte op på Give Sygehus i 3 uger, men så blev de også raske begge 2. Men Ane skulle have været konfirmeret i foråret 1901, men blev det først i efteråret 1901, hun blev i marts måned syg og blev ikke rask før i juli måned.

1902 kom Marie ud at tjene hos Anders Johnsen i Flæved Hveiset sogn, hun havde da fyldt hendes 20de år den 29 oktober. Jeg kørte hende til Hjortsballe den 1ste november, og der var så en vogn efter hende.

Vores avl var dette år så nogenlunde, rugen var god, bygen var småt, og det meste af hauren blev ikke moden, men måtte hugges grøn af, boghvede havde vi så at sige ikke af, kartoflerne var gode, og vi havde også dette år lidt ruer, og kålrabier dem fik vi de siste hjem den 8 november.

Vi havde 20 kreature til vinter, men nu har jeg solgt en, og en skal fedes og slagtes, og vi har 4 heste og en føl til vinter og otte får, og jeg er nærved at tro, at vi har nok til foråret.

Nu dette år har Erik været til sesion, og er udskreven til hestepasser, og mulig skal møde til tjeneste den 5 januar 1903. Hvorfor jeg har leiet mig en karl fra 1. november 1902 og til 1. november 1903, og hans navn er Karl Jakob Pedersen han er født i Kjøbenhavn, men har i længere tid været i sognet, han er konfirmeret her i Brande. Den 1ste november kom også en tjenestedreng som hedder Jakob Jensen, hans faders navn er Jens Peder Jensen kaldet J. Peder Brogaard, hans fader er født her på gården Jens P. Brogaard boede her i Skjærlund en par årstid, men blev for lidt, kreditforeningen overtog gården 4/6-1902, og skræder J. Rasmu-

sen Brande og Hans Kristensen mølejer i Brande købte gården af kreditforeningen med besætning for en kjøbesum 60500 kroner, og de har en bestyrer på gården som hedder Bertel Severin Andersen, han skal være der og bestyre gården en år.

Jens Olesen Farre var kredsforstander for kreditforeningen, og jeg var ham behjælpelig med pengebetaling af penge som kreditforeningen måtte udlægge, men jeg fik naturligvis mine penge udbetalt af Jens Olesen fra kreditforeningen.

Året 1902 var jeg i bestyrelsen for mejeriet Uhre kilde, og var tillige kasserer. I den tid vi havde mest melk på mejeriet havde jeg 7000 kr. i måneden til udbetaling til leverandørerne. Det var mange penge at få uddelt til rette vedkommende, men det gik heldig for mig, og min eftermand blev Søren Hamborg Sørensen af Skjærlund.

1903 afgik jeg som bestyrelsesmedlem på mejeriet, og tillige afgik jeg som kirkeværge for Skjærlund kirke, så jeg har ikke andet nu at tage vare på end mine egne anligende, men det er også nok, for jeg har ikke været rask i hele januari måned jeg har lagt tilsengs det meste af måneden, men i dag er det den 9 februar, da er jeg dog kommen op og sidder her og skriver, jeg håber om jeg nu ikke skulde blive oven senge som var megen kjær, og håber med guds hjælp at det nu går, men alderdommen trykker mig idet hele også kjørte jeg til Give med min søn, han skulde møde til tjeneste den 30 januar som trainsoldat i Kjøbenhavn, og under denne tur var jeg vel ikke fri for at fryse mig lidt, og jeg måtte ligge tilsengs en ugestid derefter, for nu tåler jeg ingen kulde.

1902 har jeg særlig at bemærke med døde i familien, min ælste søster Anne døde den 20 december, og blev begravet den 27 december i Fjelsted sydvest for Kristiansfeld, hun var 70 3/4 år, hun har i de senere år været bosiddende på Bastrup mark ved Vamdrup. Omkring halvfjerserne boede hun i Ødis bye, og før havde hun boet i Fløibjerg i Ødis sogn, det var omtrent fra 60 til 70, og flytede så derfra til Bastrup mark til en eiendom på 14 tønder land, og det solgte de omkring ved 1895, og levede så af deres penge nu til hendes død. Jeg ved ikke om hendes mand er død, det var hendes 3de mand, en gammel invalid fra 1848-50 han havde fået en kugle i hans højre arm og var ikke lukt i 50 år, men flød af den til enhver tid, men fik dog kuns en lille pension.

Dette år er nogenlunde god år, vi har kuns fået lidt regn, men

vi har dog fåt en lille smule regn når vi har havt stor brug for det, men stadig forlidt, men dog så meget at det kunde gro lidt, men blev forsenket meget i væksten, men nu får vi atter lidt regn idag den 19 juli, og jeg håber at det kan gjøre hauren en god fremgang.

Vor avl 1903 blev næsten lige som de forrige, men en del hø blev fordærvet, kreaturerne kom ind midt i oktober. Om november kom Marie hjemme en uge, og så kom hun ud til Bertel Vestergaard Ildved.

Den 5 november var fader og moder i Kibæk hos lægen, moder havde ekseme; fader fik ikke at vide hvad han fejlede; men Erik var dernede siden, og da sagde lægen, at det var mavekræft, han kunde ikke blive rask mere; men han kunde måske nok ligge i længere eller kortere tid, han vilde intet spise, han drak en del bajere; men han blev svagere og svagere. Den 27 november var Erik ridende til Kibæk efter medicin, lægen sagde, at det kunde være det samme enten han fik det eller ikke, da han kom hjem var fader meget svag, han lå hen i døds. Niels Kristian Nørgaard var her den aften moder vågede, vi gik alle sent i seng. Om morgenen kom moder ind og talte til mig, at jeg skulde skynde mig at komme op, og jeg løb så ud og fik Erik op, vi tænkte at han døde lige med det samme. Thomas Jensen var her inde at se til ham da kl. var 9, men han gik igen. Om middag kom Rosen og han var her mens fader døde, han døde så rolig, han åndede svagere og svagere, indtil det holdt umærkelig op, vi stod derinde moder, onkel Peder Rosen, Jakob og jeg. Han døde om middag klokken 1 den 28 november. Marie kom desværre for sent til at tale med ham, hun kom om aftenen, vi havde jo fået skrevet for sent, vi vare alle meget kede af det. Om søndagen kom Thomas Jensens sønner, Jens Madsen og Martin.

Vi havde Kristiane Amad til kogekone, og Hanne Bank til opva--skerkone. Og Ane Johanne Mortensen Brandlund en fjorten dage.

Det var dårlig vejr på begravelsesdagen, om morgenen sneede det, men det klarede dog op længere op på formiddagen, men folkene kom ikke til den fastsatte tid. Erik var i Give aftenen før efter Marie og Jens Peter Jørgensen i København. Vi havde til skaffere landpost Anton Pedersen og hustru, Signe Hansen, Birgitte Eriksen Buelund. Begravelsen var den 5 december på Skærlund kirkegård."

Følgende stykke læstes i Vejle Amts Avis den 7 december 1903.

"En hædersmand.

I lørdags jordedes på Skærlund kirkegård i Brande sogn, boelsmand Christen Jensen Brogaard fra "Brogaard."

Den afdøde var en kraftig og stærk mand, indtil han for kort tid siden blev angreben af en uhelbredelig sygdom. Han blev kun 66 år.

Christen Jensen var en pryd for landbostanden på sin egn. Han havde fra en ubetydelig og ringe dreven ejendom bestående mest af hede og sur mose, drevet Brogaard op til en, efter egnens forhold, udmærket gård med en stor besætning.

Afdøde afvandede sine moseagtige jorder, og ved mergling og på anden måde gjorde han dem til frodige kornmarker, eller til overrislede enge.

At se hans ager og eng en sommerdag var en fornøjelse. Også af plantesagen var han en ven, hvorom den store plantage omkring hans gård bedst vidnede.

I sine unge dage tjente han som forkarl på Fovstetgaard i Slesvig, og for sine få samsparede penge købte han "Brogaard."

Det bemærkes at han ikke havde været rask i et par år, men der var ingen, der tænkte, at det havde noget at betyde, først i sommer søgte han lægen, men da var det for sent."

Efter Kristen Brogaards død, fortsatte Mette Brogaard driften af gården, med hjælp af sine børn til 1910, så overtog Frederik Karl Kristian Jensen fra Skærlund, gift med Ane Brogaard gården. Mette Brogaard blev hos dem på aftægt; energisk som hun altid havde været, deltog hun i arbejdet så længe hun kunde. De sidste par år kunde hun næsten ikke gå. Hun sad i en stol det meste af tiden, men læste sin avis og fulgte med i alt både ude og inde, i sognet og forresten i udlandet med. Hun var klar til det sidste, men døde stille og rolig, træt og mæt af dage. Det sidste ord hun sagde var "tak". Hun døde den 15 juni 1934 og blev begravet på Skærlund kirkegård.

SKIKKE
og
LEVEVIS.

Afskrift af avisartikler, som offentliggjordes 1937.

Skikke og levevis i den sydlige del af Ringkøbing amt.

Nedskrevet for 70 år siden af Palle Fløe, som er født og opvokset i Rind sogn, men ved nedskrivningen var landmålerassistent i Lønborg.

ved Konrad Understrup.

I.

Det er øjensynligt, at de gamle nedarvede skikke er i begreb med at forsvinde i den kreds, hvorom der tales i overskriften. Navnlig har den pietistiske, religiøse vækkelse, der i et par årtier har udbredt sig i Hammerum herred, og som nu også begynder at spores i Nørre Horne herred, bidraget meget hertil, skønt også andre årsager havde været medvirkende, som det dog vilde føre for vidt at undersøge her. Ligeledes er det daglige liv underkastet forandringer, og forfatteren har derfor troet, at det kunde have sin nytte at give en fremstilling af folkelivet, som har rørt sig indtil den nyeste tid (ca. 1870).

Barnefødsel, barnedåb og kirkegang.

I tidligere tider var en strikket hue mandfolkenes sædvanlige hovedbeklædning. Til pynt brugtes en rød og til daglig en grå hue, dog skulde manden bestandig bære den røde hue, så længe konen lå i barselseng. Med de strikkede huer er denne skik nu bortfalden. Så snart forløsningen er overstået er det på flere steder skik, f.eks. i Bork, at konen drikker en kaffepunch. Når det rygtedes, at et barn er kommet til verden, sendes barselkone vafler, sødsuppe og lignende fra slægt og venner og naboer, og hun skal smage på hver potte mad, der kommer, hvad enten hun kan tåle det eller ej. Det er ikke så underligt, at læger og jordemødre, skønt som oftest uden held, var imod denne smagen, da konen i det ene øjeblik kan få aalesuppe med et tommetykt lag fedt ovenpå og i det næste sødsuppe, sødet med sirup, og

de tilsendte "barselpotter"s antal kan løbe op til over 50 hos gårdmandsfolk.

Tredie eller fjerde dagen efter nedkomsten samles, efter forudgående indbydelse, nabokonerne for i sluttet trop at begive sig til det såkaldte konebarsel. På hvert sted, hvor de kommer ind, giver de vafler til husets folk, og da en kone let kan have 6-7 steder, hvor hun skal ind for at afhente en veninde, og da barselkonen naturligvis skal have broderparten af vaflerne, så kan det blive en temmelig stor udskrivning.

Ved konebarsel skal barnet naturligvis først og fremmest præsenteres, hvorefter der spises og drikkes. Tidligere - og i den nordvestlige del af Ribe amt kan det vel hælde endnu - tog konerne som oftest mere end nødvendigt til sig af drikkevarerne. Ligesom det var klogest for husets mandsperson at opholde sig i udhusene, medens gildet varede, således var det farligt for mandfolk at møde konerne når de vendte hjem; de vilde nemlig trække klæderne og navnlig benklæderne af ham, en skæbne, der er bleven flere til del.

Som oftest er barnet hjemmedøbt, og det kommer da først i kirke, når moderen samtidig kan holde sin kirkegang, som det hedder, blive "løst" ind. Barselgildet holdes altid om søndagen. Det er en overtro, som deles af så godt som alle, at en frugtsommelig kone ikke må holde et barn over dåben eller frembære det i kirken; thi i så fald vilde det barn, hun "bærer", tage velsignelsen fra hendes eget. Uagtet reglen er, at barnet er hjemmedøbt, er der dog bestandig en indbuden til at "tage huen af"; men da denne slet ikke kan tages af, indskrænker hendes virksomhed sig til at hjælpe bæreren med at passe barnet i kirken og følge bagefter, når det frembringes for præsten. Nogle steder f.eks. i Lønborg, er det altid en kone, der tager huen af, og hun indbydes da til "at give barnet di", skønt det slet ikke er vist, hun kan.

Medens præsten læser over barnet, skulde kvindefadderne stå op med undtagelse af, når fadervor bedes. Også den, der tager huen af, skal da sidde ned, hvorfor hun skyndsomst begiver sig ind i en stol så længe. Når præsten begynder "I gode faddere" osv, vender gudmoderen sig med ansigtet om mod kirkens højre sidevæg og får således siden til

præsten.

Ofringen påbegyndes af den, der bærer barnet, hvilket hun tager med op til alteret. Efter hende kommer de gifte mandsfadere, derefter ungarlene, begge enkeltvis, så pigefadderne parvis og tilsidst konefadderne, ligeledes parvis. I hammerum herred skal den, der bærer barnet, vende sig til højre side, "med solen", når hun har ofret, ellers vil barnet løbe avet om alle sine dage; dette bryder man sig ikke om i Nørre Horne herred.

Faddernes antal er i almindelighed 8 til 10. I kirken skulle de møde i stiveste stads; men til gildet efter gudstjenesten indfinder de sig i simplere klæder, mandfolkene endog med trasko på.

Efter hjemkomsten fra kirken skal gudmoderen overlevere barnet i faderens hænder; ved middagsbordet sidder hun til højre, lægger maden for og skænker siden kaffen. Først ud på aftenen slutter gildet med smørrebrød og the.

Som allerede bemærket, holder moderen i reglen sin kirkegang samtidig med at barnet frembæres i kirken, og det er derfor ikke videre gilde, end hvad barselgildet medfører; men er barnet enten blevet døbt i kirken før eller dødt, fejres også denne begivenhed med en lille middagsspisning.

Selve "indløsningen" foregår i våbenhuset, medens den første salme synges, og den overværes af alle de kvinder, der den dag er samlede ved kirken. En kone er altid indbudet til at sidde ved kirkegangskonen i kirken og følge med op at ofre. I kirken skulde de have kåbe på og kun en kappe på hovedet, hvad enten det så var varmt eller koldt. Så snart der begyndes på salmen, som bruges ved barselkvindens kirkegang, begiver konen og den, der er indbudet hertil, sig op til alteret med deres offer, Barselkvinden på højre side både frem og tilbage. Under ofringen aflægges kåberne. Egentlig skulde hele menigheden nu ofre, men i de senere år havde præster og degne de fleste steder fået denne skik aflagt. Der ofres i almindelighed 2 skilling til præsten og 1 til degnen.

II

Bryllup.

Som bekendt holde bøndernes forlovelser hemmelige; først

når der har været trolovelse eller jaord, bliver forbindelsen offentlig bekendt, eller rettere, først efter den tid tilstå de vedkommende den.

For ikke ret lang tid siden var der et stort gilde til trolovelsen, hvortil endogså præsten mødte i det mindste nogle steder i Hammerum herred, men nu indskrænker man sig til de allernærmeste slægtinge, der samles hos brudens forældre, hvorefter brudgommen og parrets fædre begiver sig til præsten for at bestille tillysningen.

Selv om brudgommen opholder sig samme sted som bruden, tager han dog hjem et par dage før brylluppet for derfra at blive "taget ud", det vil sige, hans slægtinge samles hos ham om morgenen for at følge ham til bryllupsgården. De bliver trakteret med kaffe og frokost, men dette forhindrer dem ikke i at begynde forfra der, hvor brylluppet "står" (holdes), selv om det er i nabogården.

Brudens fader indbyder gæsterne efter følgende formular: "Jeg skal hilse fra Christen og Mette og mig og min kone, om i vil være så god at komme hen til os på torsdag morgen kl. 8 og få eders kaffe og noget til frokost, følge med til kirken og høre brudevielsen, følge med tilbage og få noget til eders middagsmad og blive hos os et par dage."

(I ribeegnen er det en broder til en af brudeparret, der foretager indbydelsen, der her er en hel tale, som de indbudte skulle få ham til at standse i).

Foruden slægtingene indbydes endvidere folkene fra dem af nabogårdene, som hørte til lauget, og på sine steder, f.eks i Lønborg, alle gifte mænd i byen; når disse den første nat går hjem, blive de anmodede om næste dag at tage deres koner med.

De indbudne give nogle dage før brylluppet det såkaldte "send", der består enten i et par høns, noget smør og en del æg eller en kage, hvorfor de igen erholde et sigtebrød og nogle småkager.

Ved bryllupsgården modtages man af klarinetmusik, og så snart man kommer ind, bydes der et stykke kringle og en snaps, derefter drikkes kaffe, og man modtager nu en venlig anmodning om at begive sig "ind i den anden stue" for at spise frokost. Her findes sigtebrød, kød og smør, og enhver sætter sig uden videre ceremoni til

bordet uanset at tallerkener og gaffeltøj måske havde været benyttede tre eller fire gange før.

Imidlertid blev bruden "pyntet". Brudekransen består af tøjblomster med en hel del flagrende, helst røde båndstykker.

Med hatten i hånden fører brudgommen bruden til vognen, og nu går det afsted til kirken. Der køres i en forud bestemt orden, som oplæses, Bruden først, ved hvem brudekonerne sidde, derefter brudgommen, som er alene i agestolen, bag ved ham sidde hans og brudens fædre. På den tredie vogn have brudepigerne og spillemændene plads. Den aller nyeste tid har afskaffet en skik, nemlig forridere. Disse skulde ride i flyvende fart til kirken og vende tilbage til brudeskaren, og på hjemvejen skulde de ligeledes møde brudeskaren, medhavende en flaske og et glas fra gildesgården.

Brudgommen fører selv bruden op til alteret; naturligvis begynde de ofringen, der foregår efter de samme regler som ved fadderstads.

Til gengæld for de afskaffede forridere er der i de sidste år bleven indført en ny skik: at give brudenskænk. Når mandfolkene havde ofret, give de nemlig bruden nogle penge, som oftest en daler, men dog også både mere og mindre. Under vielsen og ofringen skulle brudepigerne stå op, men forlade ikke stolen. Hjemkørslen foregår i samme orden som henkørslen, dog at brudgommen nu flytter over på den forreste vogn ved siden af bruden, på hvis venstre side han tager plads.

Når han kommer hjem fra kirken bydes en kringle og en snaps, hvorpå man bliver sat tilbords. Anretningen er suppe, kød, rødgrød eller sødsuppe og kage, hvilken sidste dog ikke spises på stedet, men pakkes i et tørklæde og tages med hjem.

Maden bæres ind af "albuesvendene" (brudesvendene), dels af brudepigerne. Spillemændene, der hele tiden må have spillet klarinet, få nu lov at hvile deres lunger, men må til gengæld have fat i fiolinen, som de traktere afvekslende i de forskellige stuer, hvor der spises. Ved måltidets slutning kommer en af "skafferne" ind med en tallerken for at samle penge til spillemændene, i hvilken anled-

ning han fortæller en historie om, at det er gået dem ilde enten på en eller anden måde. Som en prøve på disse spillemandsfataliteter kan anføres følgende fortælling: Spillemændene ønskede at give et godt send, og da de hørte, at der var en hjort oppe i heden, besluttede de at skyde den og "sende" den. Uheldigvis tog de fejl og skød Peders grå stud. Peder vil nu have betaling for studen; dette falder lidt hårdt for spillemændene, hvorfor i bedes give en skærv til hjælp. Er det ikke løgn, skal i få pengene igen".

Middagsmåltidet endes som oftest først ved lys, hvorefter dansen tager sin begyndelse med, at bruden "dances op". Først danser bruden og en broder eller anden nær slægting af hende 3 danse, derefter brudeparret 3 danse, og som oftest endnu et par, hvem man særlig vil hædre, efter brudgommens opfordring, hver 3 danse med hende.

Brudeparret forlader derefter stuen for at klæde sig om, og først nu tør andre begynde dansen, der varer næsten hele natten.

Lidt før midnat drikkes kaffe, og når man er færdig hermed tager man fat på "Meldmaden", dog samles sangerne først for at afsynge: "Brudesang til det hæderlige brudepar Christen Jensen og Mette Andersen på copulationsdagen den 6. november 1869, tilegnet af eders venner og veninder Ole Pedersen, Trine Madsen" osv. De ældre gå nu hjem, men ungdommen fortsætter dansen til ud på morgenstunden, og få tit da til slutning grød og finker.

Anden dagen skænker bruden kaffe for alle gæsterne om morgenen. Hendes mand sidder ved siden af uden at have frakke på, og det er just ikke behagelig pligt for ham at drikke en kaffepunch med mandfolkene ved hvert "bordfuld". Såsnart der er spist frokost, hvortil der i dag er føjet kogt flæsk, tager dansen sin begyndelse.

Kl. 2-3 danse de nygifte en dans sammen, manden med hat på hovedet for at vise, at han er herren, og såsnart den er endt, begive alle sig ud for at danse "tospring", en ganske ejendommelig dans. Gamle og unge stille sig op i en lang række hånd i hånd, en ældre mand med bruden på højre fløj, derefter brudgommen og siden som man kan beds dog sædvanlig de ældre på højre og de unge på venstre fløj.

Til vedføjede melodi og i takt efter den bevæger man sig nu til højre side hen til en nabogård, hvor der danses en timestid. Der-

efter begiver man sig på samme måde tilbage til bryllupsgården, hvor bordene er blevne dækkede.-Tospring udgør 6 forskellige trin. Af de ældre udføres dansen meget alvorligt og ikke uden ynede. I Hammerum Herred danses tospring ikke.

Anretningen er den samme, som i går. Ved måltidets slutning synges brudesangen atter, og når kagen skæres i stykker, skulde bruden egentlig græde, men det er sjældent, at det lykkes hende, en snøften bag lommenørklædet, videre drives det ikke.

Forresten er dagen en tro gentagelse af den foregående dag, når undtages, at bruden ikke danses op, og at der i stedet for slutanretningen finker gives blodpølse.

De dansende mandspersoner giver af og til spillemændene en firskilling. Spillemændene modtage på denne måde i reglen omtrent en halv snes daler.

Trediedagen samles de nærmeste slægtninge, og de, der har været op de foregående dage, endnu i bryllupsgården til middagsbepisning, ved hvilken lejlighed opvartningen besørger af de nygifte.

III.

Begravelse.

Når et menneske dør, anmodes de nærmeste naboer, om at komme derhen for at klæde liget af og lægge det på båren eller, som det hedder, "langhalm". Efter at denne forretning er endt, synges en salme, hvorpå der trakteres med smørrebrød og kaffe.

Nogle dage efter indbydes nabokonerne, men denne gang i et større antal, til at komme og "pynte" liget, det vil sige, lægge det i kisten og tilhulle det med liglagenet. Også nu synges en salme samt spises og drikkes. Det betragtes som en ære at være med til pyntningen. Slægt og de nærmeste naboer indbydes til begravelse og alle bymændene med koner til ligfølge. Nogle steder bydes mændene til begravelse og konerne til ligfølge. Forskellen mellem at blive indbudet til begravelse og til ligfølge består deri, at de første følger med tilbage til sørgehuset efter jordfæstelsen til et lignende traktement som ved bryllupsgilder, medens de sidste tager hjem fra kirkegården. Indbydelser til begravelse og ligfølge sker i almindelighed ved en ung pige

efter samme formular som til bryllup, naturligvis med de nødvendige ændringer.

De der skulle til begravelse, "sende" ligesom til bryllup. Det falder aldrig nogen ind at møde til ligfølge uden indbydelse.

Når de indbudne om morgenen har fået kaffe og frokost. "Synges liget ud" og det bliver derpå af "bærerne" bragt ud på ligvognen. Er det en ægtefælle, der er død, skal den efterlevende sidde ved kusken, som kører ligvognen, og er det et lille barn, sidder forældrene bag ved liget.

Til kirkegården går bærerne ved siden af ligvognen. De bære liget til graven, nedsænke det i jorden og foretage jordtilkastningen, altsammen med blottet hoved, hvor dårligt vejr det end er. Så snart den af graven opkastede jord atter er skuffet i, lægge bærerne - hvoriblandt snedkeren, der har lavet ligkisten, gerne findes - deres spader og skovle overkors på graven, og først nu opløses ligfølget.

Ved begravelsesgildet, som nu påfølger, kan det undertiden gå temmelig lystigt til, især hvis det er et gammelt menneske, der har ligget længe syg, og hvis ægtefælle er død før, som er blevet begravet. Er den afdøde en ægtefælle, må den efterlevende ikke deltage i middagsspisningen, men skal sidde i en stue for sig selv og kun en gang imellem vise sig for at se, om gæsterne blive ordentlig beværtede.

Ligesom der haves bryllupsvers, således gives der begravelsessange, der gemmes af de efterlevende. Disse sange udmærke sig ved poetisk værdi, de er i de fleste tilfælde stilede, som om den afdøde havde forfattet dem, og er indfattede i malede blomsterkranse, hvori lyseblå roser spille en fremragende rolle.

I kirken.

Om helligdagene når der ringes tredie gang til gudstjeneste, tage de ved kirken forsamlede landfolk hovedbeklædningen af.

I kirken sidde kvinderne på venstre og mandfolkene på højre side; en undtagelse danner pulpituret og hvor som i Lønborg, stolene række ind i koret. Det første sted afbenyttes udelukkende af mandfolk, og på det sidste komme kun kvinder. Under salmesangen stå mandfolkene op, og når bedes bøje de hovedet over mod den foranværende

stoleryg, medens kvinderne i begge tilfælde bliver siddende stille. De i koret siddende kvinder rejse sig op, når præsten går på prædikestolen, og blive stående, indtil salmen er udsunget. Når dagens text er oplæst, vende de sig med ansigtet mod den øvrige menighed og sætte sig ned. Såsnart prædiken er sluttet, vende de sig atter mod alteret.

Når der ofres i kirken, skal præstens penge først lægges hen, derpå gives degnen hans offer, hvorpå den vedkommende atter vender sig mod præsten, gør omkring til venstre side og går bort; heri gøres dog en undtagelse, når det er brudfolk, der ofre, da disse skulle vende sig til højre side, og det samme er, som før bemærket, tilfældet i Hammerum Herred, når den der holder et barn over dåben, ofrer.

Såsnart præsten begynder at messe: "Herren være" osv., rejse mændene og de i koret siddende kvinder sig, hvorimod de øvrige fruentimmer først står op, når velsignelsen lyses. På de fleste steder synger menigheden ordene "og med din ånd" med, ligesom den svarer amen, når velsignelsen derefter er lyst.

De første gange efter et dødsfald møde de nærmeste slægtninge til kirken i sorte klæder, de tage plads nærmest ved ydervæggene, og bliver siddende under hele gudstjenesten, selv når velsignelsen lyses. Kvinderne møde i store rejsekåber og med hovedet indhyllet, hvor stærk en varme det end måtte være.

Kartegilde.

Hvem, der om vinteren skal have en større væv lavet, samler byens piger hos sig en eftermiddag for at karte eller, som det hedder "blænd" (blande), den rå uld. Om aftenen indfinder de unge karle sig, og der beværtet med varm mad.

De unge mennesker drage derpå rundt i byen for at borttage og flytte folks sager. Skønt de ikke er kræsne i valget af hvad de tage med, er der dog intet, der efterstræbes så meget som de sovendes gangklæder, der bæres et andet sted hen, så det ikke er så sjælden, at en mand om morgenen finder sin nabos klæder uden for sin seng, medens hans egne er borte. Men kan der ikke fås klæder, tager man andre sager, og meddeleren husker således fra sin drengetid, at da kartepigerne ikke kunne få fat i andet hos hans forældre, tog de en

hane og tøjrede den uden for sovekammervinduet.

Da husets folk er i ledtog med, er det meget vanskeligt at undgå at miste noget; men det er en selvfølge, at kan vedkommende ikke selv finde sine sager bliver de bragt tilbage.

At plove bliver bragt op på husmønningen, arbejdsvogne trukne fra den ene ende af byen til den anden og døre bundne fast, så folk må stige ud af vinduerne om morgenen, er derhos meget almindeligt, og dog falder det yderst sjældent nogen ind at blive vred over dette uvæsen. Undertiden hænder det også, at manden sidder oppe for at passe på, og da overdænger han pigerne med vand, når de er kommen ind i huset; at der om morgenen finder en oversvømmelse sted i stuerne siger intet.

Kartegilder kendes kun i Hammerum ikke i Nørre Hornum herred.

Ved pinse.

Pinselednings aften må hyrderne hverken komme først eller sidst hjem med kreaturerne, i første tilfælde bliver de "stræber", i sidste tilfælde "natravn", hvilket sidste de under alle omstændigheder blive, dersom de ikke får kreaturerne ind før solens nedgang. I Nørre Horne herred finder det samme sted i Pinsemorgen, men i Hammerum herred kommer det derimod an på at få kreaturerne først ud. Den, der opnår det, er konge; den, der kommer sidst i marken, er lusekonge, benævnelser som beholdes hele sommeren.

Hvor der som i Rind sogn, findes noget krat eller skov, pyntes stuerne pinsemorgen med grønne grene, der stikkes ind ved bjelkerne.

IV

Beboelseslejlighed.

De såkaldte åshuse ere nu aldeles forsvundne; meddeleren erindrer kun at have set et eneste af den slags huse. Men nulevende kan erindre, at i en gård i Kollund i Rind sogn stod en højstolpe (sule) midt i dagligstuen. Ligeledes blive bindingsværkshusene med klinede lervægge efterhånden færre og færre og ville snart være aldeles fortrængte af grundmur, der nu udelukkende benyttes til væggene.

I almindelighed ere de nyopførte gårde firfløjede og sammen-

byggede, således, at man kan gå rundt igennem alle husene uden at behøve at komme ud, og som oftest vender stuehuset mod syd. Der træffes vel også andre former, men er dog den almindeligste. Hvad småsteder angår, da er der ingen faste regler at se i deres bygningsmåde, det eneste skulde da være, at man søger at holde vestenvinden ude så meget som muligt.

Beboelseslejligheden består som oftest af en gang, dagligstue, sovekammer, storstue, spisekammer og et gæstekammer foruden køkken og bryggers. I dagligstuen opholde, på de få undtagelser nær, både familien og tjenestefolkene sig. Væggene er kalkede, dog begynder man dels at lade dem male med oliefarve, dels at tapetsere dem. De ere behængte med ejerens bryllupsvers, et par gravsange og en stor del smagløse bibelske billeder, hvoriblandt madonna og Christus er de mest iøjefaldende. At jomfru Marie fremstilles med et umådeligt stort brændende hjerte og Christus med et kors i brystet, samt under korsfæstelsen omgivet af en stor flok knælende munke og nonner, alt koloreret med de mest skrigende farver, er slet ikke ualmindeligt. Som billederne så er diviserne, der findes nedenunder, således læses under et madonnabillede:

"Under tusinder alene valgte dig der her af hære til
uusigelig stuer ære. O tag os til dig som dine børn, du nådefulde
moder, os fattig synder".

Og under et christusbillede et vers, der begynder:

"Grædende vi låe dig ned
i dit stille sovekammer,
nu for os er ingen fred,
ak vi græde i stor jammer".

Heldigvis begynder den toneangivende del af befolkningen at kaste vrage på den slags pynt. Langs den ene side af stuen, ved vinduerne, findes en fast træbænk, udenfor denne har bordet sin plads og derpå en løs skammel. I den anden side af stuen er det ikke ualmindeligt at finde et par alkovesenge, fraskilte stuen ved panel og med døre for, som lukkes om dagen. Ved den tredje side står kakkellovnen og ved den fjerde en dragkiste eller et chatol, hvorpå husets forråd af flasker, glas, thetøj og messingsager, som lysestager osv.

tit har fundet plads.

I gamle huse er gulvet bestandig af stampet ler, men i dem, der er opførte i den nyere tid, er brædder trådte i stedet for leret.

Stuerne er hos de fleste holdte ryddelige og pæne, dog betragtes spytbakker som en luksusartikel, der ikke behøves.

Selskabeligt og dagligdags liv.

Skønt befolkningen er temmelig påholdende, så gælder det dog ikke, når talen er om at tage imod fremmede. Når folk havde indavlet, tage sammenkomsterne deres begyndelse, og de følge jo længere jo hurtigere ovenpå hverandre, eftersom julen nærmer sig. I selve juletiden kan en familie godt være ude i fjorten aftener i træk, og gilderne holde først rent op ved fastelavn.

Gårdkonerne have 2 a 3 julegilder for "de gamle" d.v.s. gifte folk, et for ungdommen, hvor der danses, et for konerne alene og et for mændene. Da det nu ofte bliver en tyve til tredive steder, hvor omgangen skal gås rundt på denne måde, så vil det let ses, at der vil tid til at nå enden. Husmandsfamilierne kunne naturligvis ikke holde så mange og store gilder, men forøvrigt omgås både gård- og husfolkene hverandre aldeles som ligemænd, og den skarpe adskillelse, der så let bemærkes på øerne, kendes ikke her.

Selvfølgelig findes der også gårdmænd, for hvem det kniber at afholde udgifterne ved de mange gilder; men det får ikke hjælpe, de må med ligesåvel her, som når en af deres bekendte giver en punch på markedet: de må da traktere med en igen.

Som der tages godt mod hvem man har indbudet, således er gæstfriheden stor selv mod folk, man aldrig har set. Når der kommer en fremmed ind, bliver han straks anmodet om at sætte sig ned, og når han på forespørgsel har gjort rede for sit navn, hvorfra han er og hvor han agter sig hen, bliver han "skænket" - bydes der ham et stykke smørrebrød eller en kringle og en snaps. Er det derimod en bekendt, får han desuden kaffe og en kaffepunch. Spiser familien, når en fremmed kommer ind, siger han "singodt", og er der en fremmed før "velkommen".

Ved julegilderne spille de ældre kort - "hundrede og en" -

om æbler og pebernødder, dog have mændene begyndt istedetfor at spille trekort om penge.

V.

Beboerne leve i almindelighed godt. Om morgenen drikkes kaffe og husfaderen får flere steder en punch. Siden spises der davre, der består af kold grød - levnet fra aftenen forud - med varm mælk, hvortil endnu føjes et stykke smørrebrød og, hvor det haves, noget stegt fisk. Klokkeren 9 spises meldmad og kl. 12 middagsmad. Hen på eftermiddagen fås atter meldmad, og før sengetid varm grød, kogt i kernemælk.

På bordet findes til dagligdags ingen dug, men vel et voksdugstæppe.

Mandfolkene beholde hovedbeklædningen på inde i stuen, kun sålænge der spises, tages den af.

Tjenestefolkene sige du til deres husbond og madmoder, og overhovedet sige beboerne du til hverandre, selv om de ere aldeles ubekendte, med mindre det er meget gamle folk, thi i så fald tiltales de med "i" hvormed også børnene tiltale forældrene.

Beboerne ere meget tjenestevillige og hjælpe hverandre både med råd og dåd, hvor de kunne, de ere derhos grundærlige, sålænge man ikke kommer ind på handelens område, thi så ville de alle som en søge at sælge et kreatur for en høj eller købe det for en lav pris, om det så er brødre der handler. "Luk dine øjne op, ellers kan du ikke lukke din pung op", er et ordsprog enhver hylder. Er det en mand fra en fjern egn, der handles med, søger man at snyde ham, så meget man kan, når der findes en lille udvej til at føle samvittigheden frelst. At man i så henseende ikke er forlegen, kan et eksempel bedst oplyse:

En mand havde en hest, der led af kuller, som han ønskede at afhænde og derfor kørte med til marked. Tre af hans naboer fulgte med ham. Undervejs fik hesten et anfald af sygdommen, hvorfor den ene mand siger: "Du skulde sælge den krik, hvad vil du have for den?" Ejeren forlangte en sum, og den anden slog straks til. Ankomne til markedet, drak de lidkøb på handelen, idet sælgeren benyttede den ved slige lejligheder sædvanlige formular og sagde: "Så drikker jeg dig en sort hoppe til, som den er skal du have den. - Gid du må få lykke af hoppen, som jeg venter at få af pengene, du skal give for den".

Og køberen svarede: "Så drikker jeg dig 50 rdl. til for en sort hoppe, som den er" osv.

Den ny ejer faldbød nu atter det syge dyr, og når der kom en køber, fortalte han, at han havde købt det i dag og således ikke kunde være vidende om mulige skjulte fejl. Dette var en af vidnerne ved den første handel rede til at bekræfte. Spekulationen lykkedes da også, hesten blev atter solgt, men denne gang til en meget for høj pris. I det samme som pengene skulde udbetales, indtraf den oprindelige ejer, der modtog summen, da sælgeren "ikke havde plads til pengene".

Overtro.

Skønt troen på gengangere, elverpiger, nisser og lignende væsener forlængst er udryddet, er overtroen dog ikke aldeles uddød.

Som allerede fortalt, tror man, at en svanger kone ikke må holde et barn over dåben, og der er næppe en blandt hundrede, som ikke er fuldt og fast overbevist om, at der gives "vårstand", "forvarsel" eller "advarsel", hvilke tre benævnelser betegner det samme, nemlig at der sker enten et eller andet overnaturligt, før et menneske dør, en gård brænder osv. til bevis på, at dette er sandt, fortælles historier i hundredevis, hvori ligtog ere blevne sete, hestenes farve, vognenes antal og måden, hvorpå der køres, beskrives. Snedkerens værktøj har opført en sand hexedans nogle dage, før han skulde lave en ligkiste, ja selv fjælene, hvoraf den gøres, have ladet høre fra sig. På et sted, hvor et menneske er forulykket, have troværdige folk set liglys brænde. Dog er det ikke for menneskenes død alene, der går "forvarsel"; således er det meget vist, at gårde have "stået i forbrand", før de virkelig ere brændte, og en kone så en aften et lys brænde i hønsehuset, næste morgen var en kylling død. Det skal tilføjes, at ingen uden hun selv troede, at her forelå et forvarsel.

Skønt det er det almindeligste, at forvarslet bemærkes kort før det sker, hvorom det varsler, kan det dog godt vise sig mange år før tiden.

Hilsen og afsked.

• Det er ikke skik, at folk give hinanden hånden, når de mødes, medmindre det er bekendte, der ikke have set hverandre i længere

thi i så fald rystes hænderne, og der siges "tak for sidst". Når man skilles, navnlig fra gilder, gives derimod hånden til værten og familie, og når man møder dennes medlemmer næste gang, siger man "tak for den anden dag", hvortil der svares "selv tak". - Ligeledes giver man hånden til familien i huset ovenpå et middagsgilde, og er det til et bryllup, desuden til de nærmeste slægtninge og kogekonen, som man opsøger ude i køkkenet.

Hjemme i familien falder det aldrig nogen ind at give hinanden hånden, ligesom det vilde blive anset for en latterlighed, hvis ægtefolk kyssede hinanden i andres nærværelse.

Når ægtefolk følges ad et sted hen, må konen ikke alene ikke tage mandens arm, men skikken fordrer endog, at hun skal gå et par skridt bagved.

Der bruges således ikke mange ord til at tage afsked, og det er sjældent, manden siger farvel til kone og børn, når han tager til købstaden eller begiver sig på rejse. "Nu tager jeg afsted", hedder det, og dermed er den sag forbi. Når han vender tilbage, siger han måske ikke engang goddag, men indskærper sig til at fortælle, at nu er den tur overstået, hvad de hjemmeværende rigtignok selv kunne se."

•

EFTERKOMMERE
 efter
JENS PEDER THOMASEN
født 1795
og hustru.

H.C. Marie og Anton Pedersen

H.C.1. Dorthea Pedersen

H.C.1. Alfred Hougaard

H.C.1.a. Dorthea Pedersens hus

H.C.1.a. Marie og Martin Sørensen

H.C.1.a.1) Niels Hougaard Sørensen

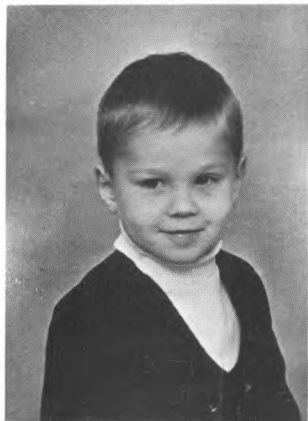
H.C.2. Thyra og Jørgen Brogaard

H.C.2.a.1. Ib og Hanne Knudsen

H.C.2.a.2) Sten og Aase Brynningsen

H.C.2.a.2) a. Sten Brynningsen

H.C.2.a.2)a. Lars Brynningsen

II. C. 2. b. Johannes Brogaard

II. C. 2. b. 1) Lis Brogaard

II. C. 2. b. 1) Finn Byskov

II. D. 2. d. 1) Carsten

VII. A. Jensine Petrine Marie Brogaard

VII. A. Mads Frode Madsen

VII. A. 1. Edel og Viggo Overgaard Madsen

VII. A. 1. b. Karin og Sten Ingstrup

VII. A. 1. b. 1) Lone Ingstrup

VII. A. 1. c. og e. Anni og Jørgen Overgaard Madsen

VII. A. 2. Inga og Gunnar Brogaard Madsen

VII.A.2.a. Lis Overgaard Madsen

VII.A.2.a. Aksel E. Gyntler

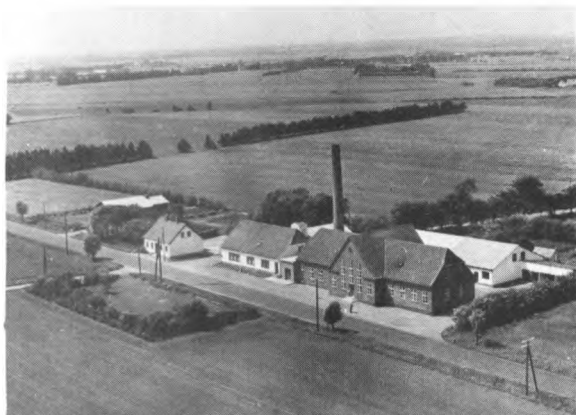
VII.A.2.a.1) og 2) Overgaard Madsen med børn

VII.A.2.c. og d. Karen og Hans Madsen

VII.A.4. Elna og Arne Tanderup

VII.A.4. Blahøj mejeri

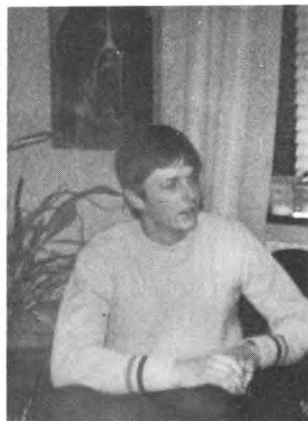
VII.A.4.a. Ellen og Jørgen Hestelund

VII.A.4.a.1) Birgitte Hestelund

VII.A.4.b. Bodil Tanderup

VII.A.4.c. Frode Tanderup

VII.A.5. Aase Overgaard Andersen

VII.5. Poul Arnold Andersen

VII.A.5.a. Kirsten Andersen

VII.A.5.b. Jytte og Heige Sax Hansen m. sønnen Lars

VII.B. Erik Peder Jensen Brogaard m. hustru og børn samt svigermøder

VII.B. "Nortoft"

VII.B. Johanne Marie Sofie Jørgensen

VII.B.1. Jens og Gudrun Skjærnis

VII.B.1. Mjærbækgård

VII.B.1. Jens Skjærnis med familie

VII. B. 1. a. Ruth og Carlo Nielsens hus

VII. B. 1. c. Ejgild og Tove Skjærris

VII. B. 1. c. Ejgild og Tove Skjærris hus

VII. B. 1. c. 1) Jacob Skjærris

VII. B. 1. c. 2) Søren Skjærris

VII. B. 3. a. Bjarne Nielsen

VII. B. 4. Karen Brogaard

VII. B. 5. Agnes og Anton Brogaard

VII. B. 5. a. Vagn Brogaard

VII. B. 5. b. Tove Brogaard

VII.C. Ane Brogaard

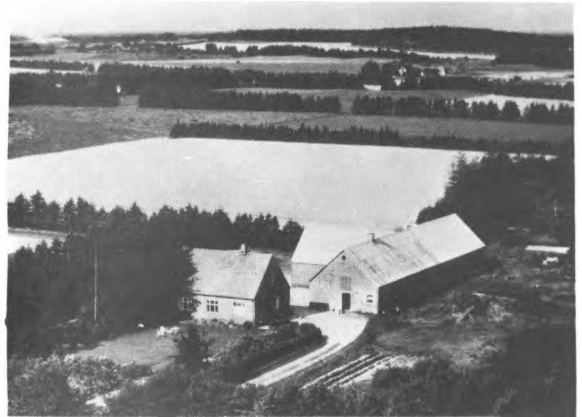
VII.C. Frederik Jensen

VII.C. Ane Brogaard med oldebørn

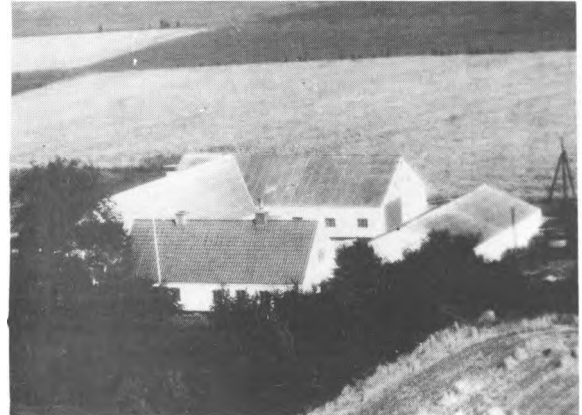
VII.C.1. Mette og Kristian Kristensen

VII.C.1. Kristian Kristensens ejendom i Borup

VII.C.1.a. Niels Kristensen med familie

VII.C.1.a. Niels Kristensens ejendom

VII.C.1.b. Erling og Aase Brogaard Kristensen

VII.C.1.b. Erling Brogaard Kristensens ejendom

VII.C.1.c. Børn Kragtig Kristensen

VII.C.1.d. Fritse og Henning Madsen med sønnen Mads

VII.C.1.d. Henning Madsens gard

VII.C.2. Lene og Frederik Brogaard Jensen med datter

VII.C.2. "Brogaard" ved århundredeskiftet

VII.C.2. "Brogaard" i dag

VIII. D. Mariane og Clemen Borup Knudsen m. familie

VIII. D. 2. Olga Kirstine Knudsen og Peder Birk Klemmesen med børn

VIII. D. 3. Thomas Vagn Knudsen

IX. A. 1. Dortha Marie og Jakob Jakobsen

IX. A. 1. a. Petrea Eline og Harald Godtfred Christen Jakobsen

IX. A. 1. a. Harald Godtfred Christen Jakobsens ejendom

IX. A. 1. a. b) Karen Jakobsen

IX. A. 1. b. Anna og Alfred Steenberg med børn

IX. A. 1. b. Anna og Alfred Steenbergs ejendom

IX.A.1.b.6) John Steenberg

IX.A.1.c. Carla og Ejner Jakobsen

IX.A.1.c. Ejner Jakobsens hus

IX.A.1.c.1) og 2) Boris og Jette Jakobsen

IX.A.1.d. Ely og Ejvind Sigvard Anton Jensen

IX.A.1.d.1) Vera Jensen med børnene

IX.A.1.d.1) Eio Otto Jensen

IX.B.1. Andreas Truelsen

IX.B.4. Appellone Johanne Truelsen

IX.B.4.a. Erik R. Jørgensen og hustru

IX. B. 4. d. Ida og Buddy Olsobsvoks

IX. B. 4. g. Karl Aage Nielsen

IX. B. 5. Dorthea og Søren Pedersen

IX. B. 8. a. Ejnar og Inga Larsen

IX. B. 6. Marinus Sørensen og Dagmar Marie Sofie Truelsen

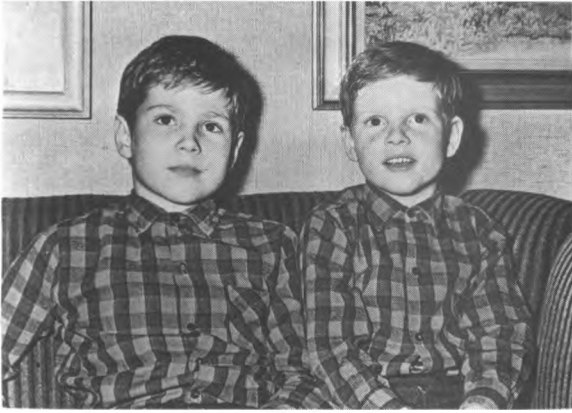
IX. B. 7. Helge og Maren Katrine Ahlbom

IX. B. 8. Ole og Alvilda Truelsen

IX. B. 8. a. Ruth og Jørgen Kjeldsen

IX. B. 8. a. 1) og 2) Peter og Søren Kjeldsen

IX. B. 8. b. Erik Truelsen og hustru Anna

IX. B. 8. b. 1) Connie Truelsen

IX. B. 8. b. 2) Keld Truelsen

IX. B. 8. b. Erik Truelsen's hus

IX. B. 8. b. Kurt Truelsen med familie

IX. C. Jens Peder Juul Lauesen med hustru og børn (sidst i 20'erne)

IX. C. Jens Peder Juul Lauesen og hustru

IX. C. Jens Peder Juul Lauesen's ejendom

IX. C. og D. Johanne og Kirsten Christensen

IX. C. og D. Jens Peder Juel og Laurids Anton Lauesen

IX. C. I. Niels Chr. Lauesen og sønnen Aage

IX. C. I. Sine Lauesen

IX. C. I. a. Aale Lyng Lauesen og hustru

IX. C. I. a. 1) Birte og Evan Pedersen

IX. C. I. a. 1) Birte og Evan Pedersens børn

IX. C. I. a. 1) Birte og Evan Pedersens børn

IX. C. I. a. 2) Olga og Ulrik Hansen

IX. C. I. a. 3) Lis Lyng Lauesen

IX.C.1.a.4) Uffe Lyng Lauesen

IX.C.2. Kristen Julius Lauesen

IX.C.2. Jens Christensen med sin 2. hustru og datter

IX.C.6. Karl Deleuran Nielsens ejendom

IX.C.6. Anna Kirstine Lauesen

IX.C.6. Karl Deleuran Nielsen

IX.C.6.a. Annalise Deleuran Nielsen og Alfred A. Larsen med børn

IX.C.6.a. Annalise og Alfred A. Larsens hus

IX.C.6.a. 1), 2) og 3). Zenia, Lili Jeanette og Yvonne Deleuran Larsen

IX.C.6.b. Kirsten og Knud Kristensen

IX.C.6.b.1) 2) og 3) Steen, Per og Gitte Kristensen

IX.D.2. Anna og Poul Andersen

IX.D.2.a. Ruth Andersen

IX.E. Nielsine og Kristen Lauesen

IX.E. Kristen Lauesen med familie

IX.E.1. Marie Svendsen

IX.E.2. Niels Peter Lauesen med hustru, søn og svigerdatter

IX.E.2.a.1) og 2) Helle og Hanne Lauesen

IX. E. 3. Aage Lauesen

IX. E. 3. Aage Lauesen med datter Elly og svigersøn

IX. E. 3. a. Pia og Steen Iversen

IX. E. 3. b. Kaj og Ellen Karin Lauesen

IX. E. 3. b. 1) og 2) Niels og Jens Aage Lauesen

IX. E. 4. Anna Kristine Sofie Lauesen og Valdemar Aksel Christensen

IX. E. 4. b. Ruth og Otto Andersen med børn

IX. E. 4. b. 1) og 2) Hans Henrik og Claus

IX. E. 5. Gudrun Dorthea
Margrethe Laesen

IX. E. 5. Martin Bach Sørensen

IX. F. Julius Laesen

I. DORTHEA JENSDATTER

er født den 22. oktober 1826 i Brogård, Brande sogn, og hun døde samme sted den 7. februar 1835.

II. JØRGEN JENSEN

er født den 14. januar 1828 i Brogård, Brande sogn. Han blev gift den 26. oktober 1856 i Brande kirke med Karen Marie Sørensen, der er født 1832 i Ejstrup som datter af husmand Søren Larsen og hustru.

I ægteskabet er børnene: II.A.-II.G.

II.A. JENS PEDER JØRGENSEN

er født den 25. april 1858. Han var gift og havde i hvert fald 2 sønner Aksel og Emil. Den ældste bosatte sig i København, hvor han oprettede en vognmandsforretning. Han havde flere børn, heriblandt en datter, som var gift med politibetjent L.C.Vestergaard, der boede i Charlottenlund.

II.B. ANNA CATHRINE JØRGENSEN

er født den 9. oktober 1861, og hun døde 1906 eller 1907 i Ejstrupholm. Hun havde i hvert fald 2 børn, nemlig en søn der rejste til Amerika, og en datter, som boede i Kollund ved Herning, hvor hun for nylig er død.

II.C. MARIE JØRGENSEN

er født den 26. december 1864 i Ll. Brogård, Brande sogn, og hun døde i februar 1929 i Brande. Hun blev gift den 13. november 1888 i Brande kirke med Anton Pedersen, der er født den 9. juli 1862 i Fløe, Brande sogn, som søn af husmand Peder Jensen og hustru Dorthea Jensen.

Anton Pedersen blev uddannet ved landbruget og drev Ll. Brogård i Brande.

II.C.1. DORTHEA PEDERSEN

er født den 19. august 1890 i Ll. Brogård, Brande sogn. Hun blev gift den 1. december 1912 i Brande med Alfred Marilius Nielsen Hougaard. Han er født den 9. november 1886 i Hornstrup sogn som søn af gårdejer Niels Hougaard og hustru Mette Rasmussen, og han døde den 2. maj 1965 i Sandvad, Hvejsel sogn.

Bosat: Hvejsel, senere Sandvad pr. Jelling.

Dorthea Pedersen gik i skole i Brande, Askær og Skærlund. Hun kom tidligt ud at tjene og fortsatte efter konfirmationen i forskellige pladser som husassistent indtil giftermålet.

Alfred Marilius Nielsen Hougaard gik i skole i Hornstrup. Han blev uddannet ved landbruget og købte kort efter giftermålet en ejendom i Hvejsel, som han drev til 1953, da han afstod den til svigersønnen.- Alfred Marilius Nielsen Hougaard har i en årrække været medlem af bestyrelsen for sygekassen.

I ægteskabet er datteren: II.C.1.a.

II.C.1.a. MARIE HOUGAARD

er født den 26. september 1913 på Hvejsel Mark. Hun blev gift den 31. marts 1950 i Hvejsel med Martin Sørensen. Han er født den 18. november 1903 i Knude, Hvejsel sogn, som søn af landmand Helvig Peter Nikolaj Veland Sørensen og hustru Inger Marie Madsen.

Bosat: Hvejsel pr. Jelling.

Marie Hougaard gik i skole i Hvejsel. Efter skolegangen blev hun uddannet ved husgerning hjemme og i forskellige pladser indtil giftermålet.

Martin Sørensen gik i skole i Mindstrup. Han arbejdede nogle år ved landbruget og virkede senere som kontrolassistent i 12 år. Derefter havde han løst arbejde i nogle år, og efter giftermålet overtog han hustruens fødehjem, som han drev til 1967, da han bosatte sig i Hvejsel.

I ægteskabet er sønnen: II.C.1.a.1)

II.C.1.a.1) NIELS HOUGAARD SØRENSEN

er født den 31. januar 1951 på Hvejsel Mark. Han er mekaniker.

II.C.2. JØRGEN JENSEN BROGAARD PEDERSEN

er født den 24. juli 1893 i Ll. Brogård, Brande sogn. Han blev gift i februar 1916 i Brande med Thyra Jensine Albrechtsen. Hun er født den 6. august 1892 i Sejrup som datter af gårdejer Kristian Albrechtsen og hustru Ane Marie, og hun døde den 4. april 1970 i Brande.

Bosat: Brande.

Jørgen Jensen Brogaard Pedersen gik i skole i Brande og Nr. Askær. Han kom ud at tjene som 8-årig og fortsatte efter konfirmationen ved landbruget. Han tjente 1 år i Grarup og 1 år i Hornstrup. I

1912 indkaldtes han til militærtjeneste i Århus og var genindkaldt til sikringsstyrken under 1. verdenskrig. I 1916 begyndte han en mælketur i Brande og kørte denne til 1957. Derefter fik han arbejde for kommunen - Jørgen Jensen Brogaard Pedersen har i nogle år været medlem af bestyrelsen for vandværket.

I ægteskabet er børnene: II.C.2.a.-II.C.2.b.

II.C.2.a. RIGMOR BROGAARD PEDERSEN er født den 19. marts 1917 i Brande sogn. Hun blev gift den 8. juni 1942 i Vejle med Ove Christian Knudsen, der er født den 19. januar 1915 i Vejle som søn af gasværksarbejder Michel Knudsen og hustru Jensine Ibsen.

Bosat: Mellemevej 2, Brande.

Rigmor Brogaard Pedersen gik i skole i Brande. Hun tjente 1 år som husassistent i Brande og var derefter i lære som syerske i 3 år. Derefter arbejdede hun i Vejle indtil giftermålet, og senere har hun virket som hjemmesyerske indtil 1967.

Ove Christian Knudsen gik i skole i Vejle. Efter skolegangen var han 6 år hos bedsteforældrene i Obling, hvorefter han vendte tilbage til Vejle, hvor han virkede ved en budcentral indtil giftermålet. En tid drev han et bageriudsalg. I oktober 1942 bosatte han sig i Brande, hvor han fik arbejde på Martensens fabrikker, hvor han var til 1945, da han blev ekstraarbejder ved DSB. Her virkede han til 1952, og siden har han arbejdet på Martensens fabrikker.

I ægteskabet er børnene: II.C.2.a.1)-II.C.2.a.3)

II.C.2.a.1) IB CHRISTIAN KNUDSEN er født den 1. november 1942 i Brande. Han blev gift den 14. juni 1969 i Thisted med Hanne Ramsgaard Christiansen, der er født den 9. november 1949 i Thisted som datter af frisørmester Axel Ramsgaard Christiansen og hustru Gudrun Madsen.

Bosat: Porsevænget 20, Herning.

Ib Christian Knudsen gik i skole i Brande, hvor han bestod realeksamen. I 1959 kom han i lære hos en farvehandler og udlærtes 1963. Han var en kort tid hos sin læremester og aftjente derefter sin værnepligt ved Jyske telegrafregiment i Århus. Efter hjemsendelsen var han en kort tid i Hillerød og arbejdede derefter et års tid i Århus, hvorefter han kom til Herning i 1965 og blev kontorassistent

ved HK. - Ib Christian Knudsen var 1965-1969 formand for ungdomsgruppen i HK. Han var 1967-1969 distriktsleder for HK i Ringkøbing og Thisted amter. Han har deltaget i forskellige studierejser i forbindelse med bestyrelsesarbejdet inden for HK.

Hanne Ramsgaard Christiansen bestod realeksamen i Thisted 1966 og blev derefter kontoruddannet ved EBM i Thisted. I januar 1969 fik hun ansættelse ved Herning andelsboligforening, hvor hun var indtil december 1969. - Hanne Ramsgaard Christiansen var 1968 formand for ungdomsgruppen inden for HK i Thisted.

I ægteskabet er datteren: II.C.2.a.1)a).

II.C.2.a.1)a) ANNE METTE RAMSGAARD KNUDSEN
er født den 20. december 1969 i Herning.

II.C.2.a.2) AASE KNUDSEN
er født den 31. januar 1945 i Brande. Hun er gift med Børge Brynningsen, der er født den 5. april 1942 i Grimstrup som søn af gårdejer Chr. Brynningsen og hustru Kirstine Christensen.

Bosat: Valdemarsvej 7, 7400 Herning.

Aase Knudsen gik i skole i Brande. Hun virkede 2 ½ år som syerske i Brande og blev derefter syerske i Herning, hvor hun i nogle år har syet for Ivan Lyhne.

Børge Brynningsen er postbud.

Børn: II.C.2.a.2)a)-b)

II.C.2.a.2)a) STEEN BRYNNINGSEN
er født den 8. november 1965 i Herning.

II.C.2.a.2)b) LARS BRYNNINGSEN
er født den 7. februar 1971 i Herning.

II.C.2.a.3) NIELS BROGAARD KNUDSEN
er født den 2. december 1946 i Brande. Han blev gift den 2. december 1967 i Brande med Inge Marie Albrechtsen, der er født den 25. juli 1950 i Drantum, Brande sogn, som datter af kulsvier Albert Albrechtsen og hustru Gunhild Pedersen.

Bosat: Grønnegade 2 a., Herning.

Niels Brogaard Knudsen gik i skole i Brande. Han virkede $\frac{1}{2}$ år som arbejdsdreng hos tømrermester Frede Twed i Brande og var derefter 1 år hos A.C. Poulsen i Brande, hvorefter han havde arbejde hos tømmerhandler Villy Bertelsen i Brande 1 år. Derpå var han 1 år på et savværk og blev derefter uddannet som væver i Herning.

Inge Marie Albrechtsen gik i skole i Drantum og Brande. Hun havde et par pladser som husassistent og besøgte derefter Vejle husholdningsskole. Derefter begyndte hun som syerske på en lingerifabrik i Herning og arbejdede her indtil giftermålet.

I ægteskabet er børnene: II.C.2.a.3)a)-b)

II.C.2.a.3)a) DORTHE BROGAARD KNUDSEN
er født den 25. marts 1968 i Herning.

II.C.2.a.3)b) ANETTE BROGAARD KNUDSEN
er født den 15. november 1969 i Herning.

II.C.2.b. JOHANNES BROGAARD
døbt Johannes Brogaard Pedersen er født den 1. november 1918 i Brande sogn. Han blev gift den 12. oktober 1941 i Vinding kirke med Thyra Sørine Jenni Augustinussen, der er født den 20. september 1918 i Vinding sogn som datter af banearbejder Niels Augustinussen og hustru Kirstine Johanne Nielsen.

Bosat: Rønne Alle 7, Struer.

Johannes Brogaard fik folkeskoleuddannelse. Han kom i lære som maskinarbejder og udlærtes den 8. april 1939. Han besøgte samtidig Teknisk skole. Sin værnepligt aftjente han fra den 21. april 1939 til den 17. april 1940 ved Jyske dragonregiment. Den 15. maj 1941 fik han ansættelse ved DSB og er nu lokomotivfører.

I ægteskabet er datteren: II.C.2.b.1)

II.C.2.b.1) LIS BROGAARD PEDERSEN
er født den 12. marts 1942 i Brande. Hun blev gift den 6. juni 1964 i Struer med Finn Byskov, der er født den 14. april 1941 i Holstebro.

Bosat: Tinglykke 25, Gug.

Finn Byskov blev handelsuddannet 1955-1959 og var derefter et par år på et lager i Struer. I 1961 fik han ansættelse som repræsentant i Aalborg.

II.D. ANE KATRINE JOHANNE MARIE JØRGENSEN
er født den 2. april 1867. Hun blev gift den 2. november 1889 i Brande med Søren Vilsborg Ottosen, der er født den 27. september 1865 i Skarrild, som søn af husmand Otto Arevad Sørensen og hustru Clausine Olesen.

I ægteskabet er børnene: II.D.1.-II.D.2.

II.D.1. JØRGEN OTTOSEN

II.D.2. KAREN MARIE VILSBORG OTTOSEN
var gift med Thomas (Arthur) Pedersen.

Bosat: Hammerum.

I ægteskabet er børnene: II.D.2.a.-II.D.2.e.

II.D.2.a. ANNA BIRGITTE PEDERSEN
er gift med Søren Borup Pedersen og har 2 børn. Han er landmand.

Bosat: Virkelyst, Ejstrup.

II.D.2.b. CARSTEN PEDERSEN

II.D.2.c. VERNER PEDERSEN

døde 13 år gammel.

II.D.2.d. HANS PEDER PEDERSEN
er født den 11. januar 1922 i Brande. Han blev gift den 26. september 1944 i Herning med Birthe Bitsch, der er født den 12. november 1929 i Frederiks som datter af landmand Johan Bitsch og hustru Mine Berthel.

Bosat: "Kom Tit", Kølkær.

Hans Peder Pedersen gik i skole i Kølkær. Han kom i murerlære i Lind og udlærtes 1945, hvorefter han arbejdede 5 år som svend. Han har i en årrække drevet selvstændig virksomhed som murermeister og har beskæftiget op imod et halvt hundrede mand. Han driver desuden cafeteriet "Kom Tit" i Kølkær.

Birthe Bitsch gik i skole i Frederiks og virkede efter skolegangen som husassistent indtil giftermålet. Senere har hun hjulpet til med kontorarbejdet i mandens virksomhed og hjælper nu til

i køkkenet i cafeteriet "Kom Tit".

I ægteskabet er børnene: II.D.2.d.1)-II.D.2.d.3)

II.D.2.d.1) CONNI BITSCH PEDERSEN

er født den 21. februar 1945 i Kølkær. Hun blev gift den 19. juli 1969 i Herning med Erik Larsen, der er født den 9. september 1940 i Herning som søn af karetmager Peter Martinus Larsen og hustru Carla Margrethe Jacobsen.

Bosat: Kastaniealle 22, Herning.

Conni Bitsch Pedersen gik i skole i Lind og Herning. Hun besøgte Herning handelsskole 1959-1961 og har virket som kasserer i Finansbanken 1970-1971. I 3 år har hun drevet trikotageforretning i Herning.

Erik Larsen gik i skole i Herning. Han kom i lære som pladesmed hos Ørum Pedersen i Herning og blev udlært 1960. Efter at være blevet udlært arbejdede han forskellige steder, hvorefter han vendte tilbage til Ørum Pedersen. Sin værnepligt aftjente han 1960-1961 i København.

I ægteskabet er sønnen: II.D.2.d.1)a)

II.D.2.d.1)a) CARSTEN BITSCH

er født den 3. februar 1969 i Herning.

II.D.2.d.2) VAGN BITSCH PEDERSEN

der er grønthandler, er gift med Jonna og har 1 barn.

Bosat: Østergade 40, Herning.

II.D.2.d.3) JAN BITSCH PEDERSEN

er forhyret med en af ØKs både.

II.D.2.e. GURLI PEDERSEN

er gift med formand Poul Abildgård og har 1 barn.

Bosat: Fredensgade 4, Herning.

II.E. SØRINE JØRGENSEN

er født den 7. april 1870 i Ll. Brogård, Brande sogn.

II.F. NIELS JØRGENSEN

er født den 19. maj 1874 i Ll. Brogård, Brande sogn. Han døde ugift.

II.G. JENSINE MARIE JØRGENSEN

er født den 16. juli 1876. Hun blev gift den 28. juni 1898 i Brande kirke med Rasmus Kristian Larsen, der er født den 1. marts 1870 i Borup som søn af Lars Kristiansen og Mette Marie Hansen.

Ægteparret havde bl.a. datteren Mette Larsen, der er uddannet som fotograf og bor i Hesselager på Fyn.

III. PEDER JENSEN

er født den 6. november 1829 i Brogård, Brande sogn. Han blev gift den 7. maj 1859 med Anne Margrethe Nielsdatter. Peder Jensen Brogaard, der var gift 2 gange, døde ifølge familiens oplysninger tidligt, og børnene blev opdraget i Fjaltring.

IV. ANE JENSDATTER

er født den 4. marts 1832 i Brogård. Hun var gift 3 gange. En søn, Jens Peder, blev ifølge oplysninger fra familien født før giftermålet, men han er ikke fundet født i Brande sogn. Denne søn skulle være kommet til Ødis ved Bramdrup på Kolding egnen.

V. Dødfødt dreng.

den 27. marts 1834. Han blev begravet den 31. marts. Om hans fødsel fortæller kirkebogen: "Moderen nedkom i 10de måned ei for tidligt. Om barnets fødsel kan ingen oplysning gives, da ingen var derved tilstede. Der var ei liv i barnet da gjordemoderen kom. Munden rensed, gnidning og bad anvendtes men forgæves."

VI. CHRISTEN JENSEN

er født den 3. april 1835 i Brogaard, Brande sogn, og han døde den 14. februar 1837 samme sted og begravedes den 19. februar.

VII. CHRISTEN JENSEN (BROGAARD)

er født den 9. november 1837 i Brogård, Brande sogn, og han døde samme sted den 28. november 1903. Han blev gift den 17. december 1872 i Uhre med Mette Eriksen. Hun er født den 2. april 1850 i Uhre som datter af gårdmand Erik Pedersen, og hun døde den 15. juni 1934 i Brogård.

Bosat: Brogård, Brande.

Christen Jensen Brogaard overtog Brogård, som han drev til den blev overtaget af svigersønnen Frederik Karl Kristian Jensen, hvis søn Frederik Brogaard Jensen er gårdens nuværende ejer.

I ægteskabet er børnene: VII.A.-VII.C.

VII.A. JENSINE PETRINE MARIE BROGAARD

er født den 29. oktober 1882 i Brogård, Brande sogn. Hun blev gift med Mads Frode Madsen, der er født den 24. marts 1877 i Uhre. Han døde i Blåhøj og blev begravet i Uhre.

Bosat: Overgård, Uhre pr. Brande.

Mads Frode Madsen blev uddannet ved landbruget og drev Overgård i Uhre indtil denne blev overtaget af sønnen Gunnar Brogaard Madsen.

I ægteskabet er børnene: VII.A.1.-VII.A.5.

VII.A.1. VIGGO OVERGAARD MADSEN

er født den 11. juli 1913 i Uhre, Brande sogn. Han blev gift den 23. april 1940 i Blåhøj kirke med Edel Arvad, der er født den 19. februar 1920 i Blåhøj som datter af landmand Johannes Arvad og hustru Ida Katrine Jensen.

Bosat: Blåhøj.

Viggo Overgaard Madsen gik i skole i Uhre. Efter skolegangen hjalp han til ved landbruget hjemme i nogle år, og 1933-1934 aftjente han sin værnepligt ved garnisionstropperne i Viborg. Efter hjemsendelsen blev han postaspirantelev i Brande og var her et par år, hvorefter han forflyttedes til Blåhøj. Han har været fast ansat siden 1938 og er nu landpostbud i Blåhøj.

Edel Arvad gik i skole i Blåhøj. Efter skolegangen havde hun et par pladser ved husgerning, hvorefter hun passede hus for faderen indtil sit giftermål.

I ægteskabet er børnene: VII.A.1.a.-VII.A.1.e.

VII.A.1.a. BENTE OVERGAARD MADSEN

er født den 17. juni 1940 i Blåhøj. Hun er gift med Peer Barslev, der er elektriker.

Bosat: Kallemosen 7, Åbenrå.

VII.A.1.b. KARIN MARIE BROGAARD MADSEN

er født den 16. juli 1943 i Blåhøj. Hun blev gift den 12. december 1962 i Vejle med Sten Ingstrup, der er født den 19. februar 1943 i Grindsted som søn af forretningsfører Halfdan Michelsen Ingstrup og hustru Asta Kristensen.

Bosat: Torvegade 9, Brande.

Karin Marie Brogaard Madsen gik i skole i Blåhøj. Hun virkede en tid som husassistent og kom derefter i lære som damefrisørinde hos fru E. Skjærris, Brande, og tog svendeprøve i Herning 1964. I 1965 begyndte hun egen salon i lejede lokaler og indrettede 1967 salon i eget hus.

Sten Ingstrup gik i Grindsted kommuneskole samt i Grindsted realskole. I 1959 kom han i lære som elektriker hos installatør H. Winther i Grindsted og bestod svendeprøve i Herning 1964. Sin værnepligt aftjente han ved civilforsvaret i Thisted 1964-1965. Han har siden hjemsendelsen arbejdet som svend i Brande.

I ægteskabet er datteren: VII.A.1.b.1)

VII.A.1.b.1) LONE INGSTRUP

er født den 10. marts 1963 i Grindsted.

VII.A.1.c. JØRGEN ARVAD MADSEN

er født den 11. marts 1948 i Blåhøj.

Bosat: Filskov.

Jørgen Arvad Madsen gik i skole i Blåhøj og kom derefter i realskole i Filskov, hvorefter han kom i lære som elektriker.

VII.A.1.d. BRITA OVERGAARD MADSEN

er født den 1. juli 1949 i Blåhøj, og hun døde samme sted den 24. december 1955.

Bosat: Blåhøj.

Anni Overgaard Madsen gik i skole i Blåhøj samt i Filskov, hvor hun bestod realeksamen 1968. Hun tjente derefter 1 år som husassistent, hvorefter hun den 1. august 1969 begyndte som apoteksassistentelev på Grindsted apotek.

VII.A.2. GUNNAR BROGAARD MADSEN

er født den 14. januar 1916 i Uhre, Brande sogn. Han blev gift den 17. november 1941 i Brande kirke med Inga Brandt Vium Krogh Madsen, der er født den 15. maj 1920 i Arvad som datter af gårdejer Jens Madsen Vium Krogh og hustru Lise Brandt Larsen.

Bosat: Overgaard, Uhre pr. Brande.

Gunnar Brogaard Madsen gik i skole i Uhre. Han tjente en tid ved landbruget og var bl.a. på Uhre Mølle, og derefter arbejdede han ved landbruget hjemme på Overgård, som han senere overtog. Gunnar Brogaard Madsen aftjente sin værnepligt ved CB-politiet under verdenskrigen og var tjenestegørende i Brande. - Gunnar Brogaard Madsen var 1962-1967 medlem af bestyrelsen for Andelsmejeriet, og siden 1957 har han været tillidsmand for Vejle amts yngre brandkasse samt MLU.

I ægteskabet er børnene: VII.A.2.a.-VII.A.2.d.

VII.A.2.a. LIS OVERGAARD MADSEN

er født den 21. januar 1942 i Uhre, Brande sogn. Hun blev gift den 1. december 1962 i Uhre med Aksel Erik Gyntler, der er født den 20. juli 1939 på Frederiksberg som søn af kontorchef Leo Emil Gyntler og hustru Sonja Grethe Hansen.

Bosat: Æblestien 3, Greve Strand.

Lis Overgaard Madsen gik i skole i Uhre og var sommeren 1957 elev på Vesterlund ungdomsskole. Sommeren 1962 havde hun et ophold på Frederiksborg højskole.

Aksel Erik Gyntler gik i Søndermarksskole og senere i Vester Borgerdyd skole, hvor han bestod realeksamen 1956. Han indkaldtes til militærtjeneste i Århus og hjemsendtes 1964 som befalingsmand, hvorefter han fik ansættelse ved rigspolitiet som politibetjent.

I ægteskabet er børnene: VII.A.2.a.1)-2)

VII.A.2.a.1) MARIANE GYNTLER

er født den 10. maj 1963 i Brande.

VII.A.2.a.2) JØRGEN AKSEL GYNTLER
er født den 6. november 1965 i Roskilde.

VII.A.2.b. MARIE BROGAARD MADSEN
er født den 13. januar 1946 i Uhre, Brande sogn. Hun er gift med civil-
ingeniør Keld Vestergaard.

Bosat: Smørumovre.

VII.A.2.c. KAREN BRANDT MADSEN
er født den 17. maj 1953 i Uhre, Brande sogn.

Hun gik i skole i Kærby centralskole og hjalp derefter
til hjemme en tid, hvorefter hun tjente 1 år som husassistent. Hun blev
derefter køkkenelev på Vinding husholdningsskole med uddannelse som
køkkenleder for øje.

VII.A.2.d. HANNE OVERGAARD MADSEN
er født den 21. december 1966 i Uhre, Brande sogn.

VII.A.3. MARTHA OVERGAARD MADSEN
er født den 16. marts 1918 i Uhre, Brande sogn. Hun blev gift den 12.
maj 1940 i Uhre med Hans Christian Nielsen.

Bosat: Tyregodvej 28, Brande.

Martha Overgaard Madsen gik i skole i Uhre og besøgte
sommeren 1938 Ry højskole. Hun var en tid hjemme og passede huset
efter moderens død, og 1939-1940 tjente hun i Aagaard brugsforening.
Ægteskabet blev opløst i maj 1958.

Børn: VII.A.3.a.-VII.A.3.b.

VII.A.3.a. BJARNE NIELSEN
er født den 8. oktober 1943 i Ll. Nytoft. Han er bagersvend.

VII.A.3.b. BIRGIT NIELSEN
er født den 1. marts 1945 i Brande. Hun er gift med vognmand Martin
Bjerrum.

Bosat: Sankt Anna Gade 45a, Århus C.

VII.A.4. ELNA BROGAARD MADSEN

er født den 7. oktober 1919 i Uhre, Brande sogn. Hun blev gift den 3. februar 1945 i Blåhøj kirke med Therkild Arne Tanderup, der er født den 3. december 1915 i Rønbjerg sogn som søn af gårdejer Peder Tanderup og hustru.

Bosat: Blåhøj mejeri, Blåhøj.

Elna Brogaard Madsen gik i skole i Uhre. Hun er uddannet ved husgerning hjemme og har haft forskellige pladser som husassistent, bl.a. hos forfatterinden Karla Frederiksen, Lyngby, samt i Brande brugsforening og hos postmesteren i Brande. - Elna Brogaard Madsen var 1960-1964 medlem af bestyrelsen for husholdningsforeningen i Blåhøj og virkede her et par år som kasserer.

Therkild Arne Tanderup gik i skole i Rønbjerg. Han arbejdede en tid ved landbruget hjemme og tjente 1 år hos gårdejer Kristian Knudsen, Vium pr. Jebjerg, hvorefter han kom i lære som mejerist. Han fik svendebrev den 1. november 1937. Sin værnepligt af-tjente han fra maj 1936 til november 1936 ved infanteriet i Sønderborg. Han var mejerist på Uhrekilde mejeri 1937-1939 og var derefter genindkaldt til militærtjeneste ved krigsudbrudet, hvorefter han arbejdede en tid i Gram. Han var på mælkeriskole vinteren 1940-1941 og var derefter mejerist i Vallensved pr. Fodby til 1943, hvorefter han vendte tilbage til Uhrekilde mejeri, hvor han var ½ år. Derefter fik han stillingen som mejeribestyrer på Blåhøj mejeri, hvor han siden har været. - Therkild Arne Tanderup indvalgte 1962 i sognerådet, han var formand for skolekommissionen 1962-1966 og 1966-1970 var han sognerådsformand.

I ægteskabet er børnene: VII.A.4.a.-VII.A.4.c.

VII.A.4.a. ELLEN TANDERUP

er født den 29. juli 1945 i Blåhøj. Hun blev gift den 1. juni 1968 i Blåhøj med Jørgen Schütz Hestelund, der er født den 30. september 1943 i Gadbjerg som søn af frisør Leo Schütz Hestelund og hustru Rigmor Madsen.

Bosat: Lykketoften 60, Albertslund.

Ellen Tanderup gik i skole i Blåhøj samt på Grindsted realskole. Hun er uddannet som teknisk assistent.

Jørgen Schütz Hestelund bestod realeksamen fra Give

realskole. Han indkaldtes til militærtjeneste i Nr. Uttrup 1964 og hjemsendtes den 31. december 1966, hvorefter han fik ansættelse ved rigspolitiet, hvor han nu er tjenestegørende som kriminalbetjent.

I ægteskabet er datteren: VII.A.4.a.1)

VII.A.4.a.1) BIRGITTE HESTELUND
er født den 13. december 1968 i Glostrup.

VII.A.4.b. BODIL TANDERUP
er født den 16. oktober 1947 i Blåhøj.

Bosat: Rendsborggade 9, Holstebro.

Bodil Tanderup gik i skole i Blåhøj og derefter i Filskov realskole, hvor hun bestod realeksamen. Hun blev derefter optaget på Grindsted gymnasium og tog studentereksamen 1967. Derefter besøgte hun den 1 årige handelsskole i Århus. Hun opholdt sig i Schweiz 1968-1969, og fra november 1969 til februar 1970 var hun på Viborg gymnastikhøjskole. Hun blev derefter optaget på Terapeutskolen i Holstebro.

VII.A.4.c. FRODE TANDERUP
er født den 10. november 1949 i Blåhøj.

Han gik i skole i Blåhøj samt i Filskov realskole, hvor han bestod realeksamen 1967. Han kom derefter i tømrerlære i Sdr. Omme.

VII.A.5. AASE OVERGAARD MADSEN
er født den 20. oktober 1923 i Uhre, Brande sogn. Hun blev gift den 16. april 1949 i Brande kirke med Poul Arnold Andersen, der er født den 17. april 1922 i Lohals som søn af styrmand Hans Peter Andersen og hustru Astrid Dyhr.

Bosat: Nørrebrogade 83, Fredericia.

Aase Overgaard Madsen gik i skole i Uhre. Hun hjalp til ved husgerning hjemme til sit 18. år og tjente derefter forskellige steder indtil giftermålet. Hun var bl.a. 5 år hos købmand Morten Mathiasen i Brande.

Poul Arnold Andersen gik i skole i Lohals. Han stod i smedelære i Stoense og udlærtes 1945, hvorefter han blev ansat som

fyrbøderaspirant ved DSB i Brande. Han blev lokomotivfører 1950. Han har frekventeret fyrbøderskolen samt lokomotivførerskolen i København.

I ægteskabet er børnene: VII.A.5.a.-VII.A.5.b.

VII.A.5.a. KIRSTEN ANDERSEN

er født den 23. september 1949 i Brande.

Bosat: Nørrebrogade 83, Fredericia.

Kirsten Andersen gik først i skole i Brande og derefter Egumvejens skole i Fredericia, hvor hun bestod realeksamen 1967. Hun blev derefter optaget på Fredericia gymnasium og tog studentereksamen 1970, hvorefter hun påbegyndte læreruddannelse ved Kolding seminarium.

VII.A.5.b. JYTTE OVERGAARD ANDERSEN

er født den 4. december 1952 i Brande. Hun blev gift den 20. december 1970 i Fredericia med Helge Sav Hansen, der er født den 7. august 1944 i Humble sogn som søn af gårdejer Karl Hansen og hustru Johanne Jørgensen.

Bosat: Mosegårdsvej 42, Gentofte.

Jytte Overgaard Andersen bestod realeksamen fra Egumvejens skole i Fredericia. Hun læser til korrespondent på købmandsskolen i København.

Helge Sav Hansen gik i skole i Lohals, og efter skolegangen kom han i lære som smed. Efter at være blevet udlært aftjente han sin værnepligt ved livgarden. Han virker som montør.

I ægteskabet er sønnen: VII.A.5.b.1)

VII.A.5.b.1) LARS OVERGAARD SAV HANSEN

er født den 25. marts 1970 i Fredericia.

VII.B. ERIK PEDER JENSEN BROGAARD

er født den 29. oktober 1883 i Brogård, Brande sogn, og han døde den 23. februar 1923 i København. Han blev gift den 14. oktober 1909 med Johanne Jørgensen, der er født den 30. september 1886 i Nørtoft som datter af Anton Jørgensen og hustru Grethe.

Bosat: Nørtoft, Brande.

Erik Peder Jensen Brogaard var det meste af sin ung-

dom hjemme, bl.a. afbrudt af et ophold på Høng efterskole. Han tjente en tid hos Niels Kristian Nørgaard, Branduhre, og var et års tid på Als i Sønderjylland. Han var i sin tid elev på Asmildkloster landbrugsskole. Ved giftermålet overtog han Nørtoft, som hans enke fortsatte driften af indtil 1948, da hun afstod gården til sønnen Anton og købte hus i Brande.

Erik Peder Jensen Brogaard karakteriseres som et ejegodt menneske, venlig og mild i sin væremåde. Han nåede at få bygget ny kostald og få anskaffet en del maskiner, inden han døde af kræft 1923.

I ægteskabet er børnene: VII.B.1.-VII.B.5.

VII.B.1. GUDRUN KONSTANCE BROGAARD

er født den 19. september 1910 i Nørtoft, Brande sogn. Hun blev gift den 18. september 1931 i Brande med Jens Godtfred Skjærris, der er født den 6. marts 1901 i Skjærris, Brande sogn, som søn af gårdejer Mads Peder Anton Jensen Skjærris og hustru Maren.

Bosat: Brandlundvej 52, Brande.

Gudrun Konstance Brogaard gik i skole i Dørslund. Hun er uddannet ved husgerning hjemme og har haft et par pladser som husassistent indtil giftermålet. - Gudrun Konstance Brogaard har i nogle år været medlem af bestyrelsen for Brande havekreds.

Jens Godtfred Skjærris gik i skole i Brande og var 1925 elev på Ryslinge højskole. Han blev uddannet ved landbruget hjemme og i forskellige pladser, afbrudt af militærtjenesten 1919-1920. Han drev i en årrække Mjarbækgård i Brande. - Jens Godtfred Skjærris har været medlem af bestyrelsen for jagtforeningen, medlem af bestyrelsen for mejeriet og foderstofforeningen samt for landboforeningen, ligesom han i en årrække har været formand for ungdomsforeningen.

I ægteskabet er børnene: VII.B.1.a.-VII.B.1.c.

VII.B.1.a. RUTH BROGAARD SKJÆRRIS

er født den 27. marts 1933 i Mjarbækgård, Brande sogn. Hun blev gift den 20. maj 1959 i Brande med Carlo Nielsen, der er født den 28. januar 1924 i Ejstrup sogn som søn af gårdejer Augustinus Nielsen og hustru Kirstine Therkelsen.

Bosat: Vestergade , Ejstrupholm.

Ruth Brogaard Skjærris gik i skole i Brande og var senere elev på Odder højskole. Hun blev uddannet ved husgerning hjemme og i forskellige pladser. Hun tjente bl.a. 1 år som ung pige i Kongsberg, Norge. I 1957 blev hun ekspeditrice i en chokoladeforretning i Brande, og derefter var hun hjemme indtil giftermålet.

Carlo Nielsen blev efter skolegangen uddannet ved landbruget hjemme, afbrudt af militærtjeneste i Fredericia 1946-1947 samt ophold på Ollerup gymnastikhøjskole 1949. I 1953 bosatte han sig i Ejstrupholm, hvor han fik arbejde som smed hos L. Larsen.

VII.B.1.b. ERIK ANTON SKJÆRRIS

er født den 5. december 1935 i Mjarbækgård, Brande sogn. Han er gift med Karen Margrethe Rasmussen og har 1 barn.

Bosat: Kastanie Alle 4, Hammerum.

Erik Anton Skjærris er bankbestyrer.

VII.B.1.c. EJGILD SKJÆRRIS

er født den 26. juli 1943 i Mjarbækgård, Brande sogn. Han blev gift den 24. juni 1967 i Klovborg kirke med Tove Pedersen, der er født den 8. april 1945 i Klovborg som datter af købmand Peder Pedersen og hustru Dagny Hansen.

Bosat: Rårup, Juelsminde.

Ejgild Skjærris bestod præliminæreksamen fra Kornmod i Silkeborg 1961. Han blev optaget på Jelling seminarium og dimiteredes 1967, og derefter fik han ansættelse som lærer ved Rårup skole. Han tog sløjdlærereksamen fra Askov 1970.

Tove Pedersen bestod realeksamen 1960 og fik derefter ansættelse i Horsens bank, hvor hun var til 1963. Derefter læste hun ved Jelling seminarium og tog lærereksamen 1967. Hun blev derefter ansat ved Rårup skole.

I ægteskabet er børnene: VII.B.1.c.1)-2)

VII.B.1.c.1) JACOB SKJÆRRIS

er født den 14. juni 1968 i Rårup.

VII.B.1.c.2) SØREN SKJÆRRIS

er født den 27. juni 1969 i Rårup.

VII.B.2. EMANUEL BROGAARD

er født den 13. august 1912 i Nørtoft, Brande sogn.

Bosat: Tilst.

Emanuel Brogaard er kontrolassistent.

VII.B.3. EJNAR BROGAARD

er født den 29. november 1913 i Nørtoft, Brande sogn.

Bosat: Karlslunde.

Ejnar Brogaard er specialarbejder.

VII.B.4. KAREN LANGE BROGAARD

er født den 11. november 1915 i Nørtoft, Brande sogn.

Bosat: Rønne Alle 5, Brande.

Karen Lange Brogaard gik i skole i Dørslund. Hun hjalp til hjemme indtil 1949 og havde derefter et par pladser som husbestyrerinde, hvorefter hun igen var en tid hjemme. Senere blev hun medhjælper i køkkenet på sygehuset i Brande.

VII.B.5. ANTON KRISTIAN ARNE BROGAARD

er født den 12. marts 1920 i Nørtoft, Brande sogn. Han blev gift den 16. april 1949 i Blåhøj med Agnes Sørensen, der er født den 5. juni 1924 i Blåhøj som datter af landmand Jens Peder Sørensen og hustru Maren Bech.

Bosat: Nørtoft, Brande.

Anton Kristian Arne Brogaard gik i skole i Dørslund og var senere elev på Otterup gymnastikhøjskole. Han lærte landbruget hjemme og opholdt sig her til den 1. november 1940, da han fik plads hos Holger Hvalplund i Ørbæk, hvor han var 1 år. Efter opholdet på Gymnastikhøjskolen blev han bestyrer for moderen, og den 27. oktober 1948 overtog han selv fødehjemmet, som han siden har drevet.

Agnes Sørensen gik i skole i Trælund og var sommeren 1946 elev på Rønshoved højskole. Efter skolegangen blev hun uddannet ved husgerning hjemme og i forskellige pladser.

I ægteskabet er børnene: VII.B.5.a.-VII.B.5.b.

VII.B.5.b. TOVE BROGAARD

er født den 11. september 1952 i Nørtoft. Hun er barneplejerske.

VII.C. ANE PETRINE JENSEN BROGAARD

er født den 3. marts 1887 i Brogård, Brande sogn. Hun blev gift den 3. november 1910 i Skærlund med Frederik Karl Kristian Jensen. Han er født den 1. august 1874 i Skærlund som søn af gårdejer Jens Pedersen og hustru Maren, og han døde den 6. april 1914 i Brogaard og blev begravet i Skærlund.

Bosat: Brogård, Brande.

Ane Petrine Jensen Brogaard var i sin ungdom elev på Vejstrup højskole. Hun tjente en tid i Farre Mølle hos Anders Andersen, hos Jakob Skov Jensen, Skærlund, og hos Aksel Ankjær i Tørring samt i Bakkegård i Brønshøj.

Frederik Karl Kristian Jensen blev uddannet ved landbruget og overtog ved giftermålet hustruens fødegård, bl.a. mod aftægt til svigermoderen, som boede hos dem til sin død 1934.

Frederik Karl Kristian Jensen karakteriseres som en dygtig og god mand, som forstod at lede arbejdet på sin gård. Efter hans død fortsatte enken med gårdens drift, indtil sønnen overtog gården i 1951.

I ægteskabet er børnene: VII.C.1.-VII.C.2.

VII.C.1. METTE KRISTENCE BROGAARD JENSEN

er født den 21. februar 1911 i Brogård, Brande sogn. Hun blev gift den 25. maj 1934 med Kristian Peter Kristensen, der er født den 10. marts 1908 i Krag-sig, Brande sogn, som søn af gårdejer Niels Kjærsgaard Kristensen og hustru Jørgine Petrine Pedersen.

Bosat: Nørremosegård, Borup pr. Brande.

Mette Kristence Brogaard Jensen gik i skole i Skærlund. Hun var ude at tjene $\frac{1}{2}$ år og hjalp derefter til hjemme i 3 år, hvorefter hun igen havde plads som husassistent 1 år. I 1933 besøgte hun Ry højskole, og derefter var hun hjemme indtil giftermålet.

Kristian Peter Kristensen gik i skole i Brande og Krag-sig. Han blev uddannet ved landbruget hjemme, og vinteren 1929-1930 besøgte han Ry højskole. Han havde et par pladser på landet og hjalp in-mellem til hjemme, hvorefter han 1932-1933 besøgte Borrits landbrugs-skole. Derefter var han hjemme indtil giftermålet, da han købte Nørre-

mosegård, som han siden har drevet. - Kristian Peter Kristensen har været medlem af bestyrelsen for mejeriet, og i en årrække har han været medlem af bestyrelsen for foderstofforeningen.

I ægteskabet er børnene: VII.C.1.a.-VII.C.1.e.

VII.C.1.a. Niels KJÆRSGAARD KRISTENSEN

er født den 16. januar 1936 i Borup, Brande sogn. Han blev gift den 21. januar 1961 med Johanne Kirstine Eriksen, der er født den 18. september 1938 i Kærby, Brande sogn, som datter af gårdejer Erik Peter August Eriksen og hustru Jensine Jensen.

Bosat: Trælund pr. Blåhøj.

Niels Kjærsgaard Kristensen gik i skole i Brande og var senere elev på Ry højskole. Han blev uddannet ved landbruget hjemme og i forskellige pladser og besøgte Lægaard landbrugsskole. Værnepligten aftjente han i Odense og Fredericia. Ved giftermålet købte han en gård i Trælund, som han stadig driver. - Niels Kjærsgaard Kristensen er formand for husmandsforeningen, medlem af bestyrelsen for boligforeningen, Venstrevælgerforeningen og landboforeningen.

Johanne Kirstine Eriksen gik i skole i Kærby og var senere elev på Vesterlund ungdomsskole. Hun er uddannet ved husgering hjemme og i forskellige pladser. - Hun er medlem af bestyrelsen for husholdningsforeningen i Blåhøj.

I ægteskabet er børnene: VII.C.1.a.1)-2)

VII.C.1.a.1) GITTE KJÆRSGAARD KRISTENSEN

er født den 26. november 1961 i Trælund.

VII.C.1.a.2) JETTE KJÆRSGAARD KRISTENSEN

er født den 8. januar 1965 i Trælund.

VII.C.1.b. ERLING BROGAARD KRISTENSEN

er født den 22. maj 1937 i Borup, Brande sogn. Han blev gift den 21. februar 1961 med Aase Nielsen, der er født den 16. april 1935 i Skærlund, Brande sogn, som datter af tømrer Emil Nielsen og hustru Agnes Pedersen.

Bosat: Kokborg pr. Thyregod.

Erling Brogaard Kristensen gik i skole i Brande og var senere elev på Ry højskole. Han er uddannet ved landbruget og havde forskellige pladser, hvorefter han besøgte Lægård landbrugs-skole. Sin værnepligt aftjente han i Padborg 1957-1958. Ved giftermålet købte han ejendommen i Kokborg, som han stadig driver.

Aase Nielsen gik i skole i Skærlund og besøgte sommeren 1955 Ry højskole. Hun er uddannet ved husgerning og havde forskellige pladser indtil giftermålet.

I ægteskabet er børnene: VII.C.1.b.1)-VII.C.1.b.3)

VII.C.1.b.1) HELLE BROGAARD KRISTENSEN
er født den 21. november 1961 i Kokborg.

VII.C.1.b.2) TINE BROGAARD KRISTENSEN
er født den 2. oktober 1963 i Kokborg.

VII.C.1.b.3) OLE BROGAARD KRISTENSEN
er født den 31. marts 1968 i Kokborg.

VII.C.1.c. BENT KRAGSIG KRISTENSEN
er født den 3. januar 1943 i Borup, Brande sogn.

Bosat: Søndervangen 3, Viby J.

Bent Kragstig Kristensen gik i skole i Brande og tog mellemskoleeksamen 1959. Han blev derefter optaget på Herning gymnasium, hvor han bestod studentereksamen 1962. Derefter aftjente han sin værnepligt ved Jyske telegrafregiment i Aalborg og Aabenraa. Han vikarierede en tid ved Fæstervang centralskole, og januar 1964 blev han ansat i revisionsfirmaet Busch-Sørensen, Århus. I 1965 bestod Bent Kragstig Kristensen statskontrolleret prøve i bogføring og 1970 tog han HD i regnskabsvæsen.

VII.C.1.d. FRITSE BROGAARD KRISTENSEN
er født den 27. juni 1945 i Borup, Brande sogn. Hun blev gift den 15. juli 1967 i Brande med Henning Madsen, der er født den 28. januar 1943 i Hvejsel sogn som søn af gårdejer Niels Møller Madsen og hustru Anna Katrine Pedersen.

Bosat: Fousing pr. Tørring.

Fritse Brogaard Kristensen gik i skole i Brande og var senere elev på Uldum højskole. Hun tjente 1 år på Kærballégard i Uhre og var derefter ½ år i Ilved, hvorefter hun var hjemme ½ år. Derefter blev hun uddannet som kjolesyerske i Herning. Herefter var hun ca. 1 år som kokkepige på en landbrugsskole.

Henning Madsen gik i skole i Hvejsel. Han arbejdede ved landbruget hjemme 1 ½ år og besøgte derefter Askov sløjdskele. Derefter havde han et par pladser ved landbruget, hvorefter han aftjente sin værnepligt ved Dragonregimentet i Holstebro. Efter hjemsendelsen besøgte han Uldum højskole og tjente derefter ½ års tid ved landbruget. Han var herefter ½ år på Fjordvangs landboskole i Ringkøbing og senere 3 måneder på Grindsted landbrugsskole, hvorpå han vendte tilbage til Fjordvang landbrugsskole, hvor han i 3 år fungerede som lærer. I 1968 overtog han sin fødegård, som han stadig driver. - Henning Madsen er medlem af bestyrelsen for Idrætsforeningen i Hvejsel.

I ægteskabet er sønnen: VII.C.1.d.1)

VII.C.1.d.1) MADS BROGAARD MADSEN
er født den 29. august 1969 i Fousing.

VII.C.1.e. KARLO KRAGSIG KRISTENSEN
er født den 31. maj 1951 i Borup, Brande sogn.
Bosat: Borup pr. Brande.
Karlo Kragzig Kristensen er landmand.

VII.C.2. FREDERIK BROGAARD JENSEN
er født den 28. april 1914 i Brogaard, Brande sogn. Han blev gift den 26. oktober 1951 i Vejle med Lene Marie Sønderholm Kristensen, der er født den 8. januar 1916 i Sønderholm, Brande sogn, som datter af gård-ejer Anton Sønderholm Kristensen og hustru Eline Christiane Hammelev.

Bosat: Brogård, Brande.

Frederik Brogaard Jensen gik i skole i Skærlund. Han var ude at tjene et par år, hvorefter han var hjemme i ca. 3 år. Derefter tjente han 2 år på Sjælland, hvorefter han vendte tilbage til sin fødegård, som han overtog den 1. september 1950.

Lene Marie Sønderholm Kristensen gik i skole i Kragzig. Hun var hjemme indtil 1936 og tjente derefter 1 ½ år på Sjælland,

hvorefter hun sommeren 1938 besøgte Ollerup folkehøjskole. Derefter tjente hun $\frac{1}{2}$ år på Fyn og tog derpå hjem til Brande, hvor hun var gymnastikleder. Fra 1941 til 1945 var hun på Brande højskolehjem. I 1946 gennemgik hun uddannelse til børnehavelærerinde og virkede derefter som assistent i Kolding og senere i Vejle.

I ægteskabet er datteren: VII.C.2.a.

VII.C.2.a. ANNALISE BROGAARD JENSEN
er født den 17. september 1952 i Brogård, Brande sogn.

VIII. THOMAS JENSEN
er født den 6. juli 1842 i Brogård, Brande sogn, og han døde i Skarrild. Han var gift med Jesperline Jensen, der er født den 29. juni 1849 i Hedegård i Ejstrupholm. Hun døde i Skarrild.

Bosat: Skarrild.

Thomas Jensen overtog i 1889 en ejendom med et ret stort tilliggende samt. entilhørende fæstegård, som imidlertid blev solgt fra omkring 1920. Alle gårdens bygninger blev opført efter branden 1916. Det fortælles, at ejendommen har været beboet helt fra oldtiden, da der på markerne er fundet mange oldtidsminder, stenværktøj og urner. - Thomas Jensen drev desuden lidt handel med stude.

I ægteskabet er børnene: VIII.A.-VIII.D.

VIII.A. JENS PETER BROGAARD
døde ca. 40 år gammel.

VIII.B. JENS MADSEN BROGAARD
blev gift med Petrea, med hvem han fik børnene: Jutta, Emil, Arthur, Evald og Aage.

VIII.C. MARTIN BROGAARD
blev gift med Mette Thomsen. Ægteparret havde sønnen Ole Thomsen.

VIII.D. MARIANE JØRGINE THOMSEN BROGAARD
er født den 1. april 1888 på Uhre Mark, Brande sogn. Hun blev gift den 30. april 1913 i Arnborg med Clemen Borup Kirstein Knudsen, der er født den 19. august 1891 i Blåhøj som søn af Knud Clemensen og hustru

Nielsine Kirstine Jensen.

Bosat: Arnborg.

Clemen Borup Kirstein Knudsen overtog i 1913 gården matr. nr. 22 b efter sine svigerforældre. Arealet var på 103 td. land, hvoraf der 1948 blev udstykket en ejendom på 44 td. land til sønnen Vagn samt en mosepart på 6 td. land.

I ægteskabet er børnene: VIII.D.1.-VIII.D.6.

VIII.D.1. VILLIAM KNUDSEN

er født den 4. juni 1913. Han er gift med Else.

Bosat: Kibækvej 11, København S.

VIII.D.2. OLGA KIRSTINE KNUDSEN

er født den 23. august 1915 i Arnborg. Hun blev gift den 6. august 1936 i Herning med Peder Birk Klemmensen, der er født den 1. oktober 1901 i Gjellerup som søn af landmand Jacob Birk Klemmensen og hustru Maren Lorentsen.

Bosat: Christiansvænget 17, Herning.

Olga Kirstine Knudsen gik i skole i Arnborg, og efter skolegangen blev han uddannet ved husgerning indtil giftermålet. Peder Birk Klemmensen gik i skole i Assing. Han arbejdede i en årrække ved landbruget, hvorefter han begyndte som lagerarbejder.

I ægteskabet er børnene: VIII.D.2.a.-VIII.D.2.d.

VIII.D.2.a. EGON BIRK KLEMMENSEN

er født den 17. december 1936 i Kibæk. Han er gift med Lone Pedersen.

Bosat: Valdemar Poulsensvej 7, Hundested.

Egon Birk Klemmensen er chauffør

VIII.D.2.b. HENRY KLEMMENSEN

er født den 14. april 1938 i Kibæk.

Bosat: Christiansvænget 17, Herning.

Henry Klemmensen er gravemester.

VIII.D.2.c. RICHARD KLEMMENSEN

er født den 5. marts 1940 i Kibæk. Han døde 5 år gammel.

VIII.D.2.d. GUNNER KLEMMENSEN

er født den 3. juli 1943 i Kibæk.

Bosat: Christiansvænget 17, Herning.

Gunnar Klemmensen er strikker.

VIII.D.3. THOMAS VAGNER KNUDSEN

er født den 20. oktober 1918 i Arnborg.

Bosat: Hjøllund pr. Herning.

Thomas Vagner Knudsen blev uddannet ved landbruget og overtog 1948, 44 td. land fra fødegården.

VIII.D.4. KNUD HERLUF KNUDSEN

er født 20. januar 1922.

Bosat: Viborg.

VIII.D.5. VERA ELINE KNUDSEN

er gift med Niels Emil Jacobsen.

Bosat: Ørnstrupvej 5, Kastrup.

VIII.D.6. ANNA LIVA KNUDSEN

er født den 20. januar 1931. Hun er gift med Henry Jensen.

Bosat: København.

IX. DORTHEA MARIE JENSDATTER

er født den 26. januar 1840 i Brogård, Brande sogn, og hun døde den 18. oktober 1915 i Herning. Hun blev gift den 9. november 1861 i Brande kirke med Niels Christian Lauesen. Han er født den 13. februar 1833 i Uhre, Brande sogn, som søn af Laue Nielsen og hustru Karen Jørgensdatter, og han døde den 15. januar 1893.

Niels Christian Lauesen og hustru havde en tid en ejendom i Gejlbjerg og siden en ejendom på Hesselvig Mark. Han deltog i arbejdet med at grave de store vandingskanaler i Skarrild og deltog også i hedeselskabets plantningsarbejde ved Hesselvig.

De sidste år var Niels Christian Lauesen en del lammet efter en hjerneblødning, så han ikke kunne arbejde. Det berettes, at han derefter vandrede omkring og solgte tråd, knapper og lignende, lige som han opkøbte klude. Til sidst slog apopleksien sig dog så stærkt på hjernen, at hans egne vanskeligt kunne omgås ham, hvorfor han blev ind-

logeret hos en mand i Grarup i Brande sogn, hvor han var til sin død. Niels Chr. Lauesen og hustru omtales af folk der har kendt dem som agtværdige og dygtige mennesker.

I ægteskabet var børnene: IX.A.-IX.F.

IX.A. MAREN CATRINE LAUESEN

er født den 14. juni 1862 i Skærlund, og hun døde den 28. juni 1899 på Østermark og blev begravet i Sdr. Omme. Hun var gift med Jens Mourids Hansen. Han er født den 25. marts 1857 i Sdr. Omme sogn, og han døde den 5. maj 1902 samme sted.

Jens Mourids Hansen var husmand på Uhre Mark.

I ægteskabet er børnene: IX.A.1.-IX.A.4.

IX.A.1. DORTHEA MARIE HANSEN

er født den 6. august 1890 på Uhre Mark, Brande sogn, og hun døde den 9. juni 1966 i Karup. Hun blev gift den 14. juli 1911 i Karup med Jakob Jakobsen, der er født den 4. juni 1883 på Karup Mark som søn af Kristen Jakobsen og hustru Ane Marie Balle.

I ægteskabet er børnene: IX.A.1.a.-IX.A.1.d.

IX.A.1.a HARALD GODTFRED CHRISTEN JAKOBSEN

er født den 3. marts 1912 i Karup. Han blev gift den 18. juli 1939 i Jegerup med Petrine Eline Rudbeck, der er født den 20. november 1915 i Halk sogn som datter af gårdejer Jakob Sørensen Rudbeck og hustru Anna Marie Hansen.

Bosat: Vojens Mark, Vojens.

Harald Godtfred Christen Jakobsen gik i skole i Karup. Han lærte landbruget hjemme og havde forskellige pladser, hvorefter han aftjente sin værnepligt i Århus 1933. Ved giftermålet overtog han sin nuhavende ejendom på Vojens Mark. - Harald Godtfred Christen Jakobsen har været medlem af bestyrelsen for L.S.

Petra Eline Rudbeck gik i skole i Halk og i Egerup. Hun tjente $\frac{1}{2}$ års tid som husassistent, men var ellers hjemme indtil giftermålet.

I ægteskabet er børnene: IX.A.1.a.1)-IX.A.1.a.5)

Martin Østergaard.

Bosat: Marstrup pr. Haderslev.

IX.A.1.a.2) MARIE JAKOBSEN

er født den 23. maj 1943 på Vojens Mark. Hun var gift med speditør Kurt Frihagen.

Bosat: Vojens Mark, Vojens.

IX.A.1.a.3) KAREN JAKOBSEN

er født den 29. juli 1945 på Vojens Mark.

Bosat: Wergelands Alle 8, Søborg.

Karen Jakobsen gik i skole i Vojens og havde senere et par ophold på ungdomsskoler. Hun blev derefter uddannet som smørrebrødsjomfru i Haderslev og var senere 1 ½ år på hotel Europa og en sæson i Tivoli, hvorefter hun fik ansættelse på Geriatriisk behandlingscenter Tranehaven i Gentofte.

IX.A.1.a.4) BIRTE JAKOBSEN

er født den 29. juli 1945 på Vojens Mark. Hun blev gift den 20. november 1965 i Jegerup kirke med HansChristian Grodt, der er født den 21. december 1940 på Hejstrup Mark, Øsby sogn, som søn af Nielsen Grodt og hustru Elvira Agnete Hansen.

Bosat: Egeskov Bygade 39, Fredericia.

Birte Jakobsen gik i skole i Vojens. Hun tjente 1 år som husassistent og var derefter elev på Vojens ungdomsskole. Derefter var hun på kontor hos Brødrene Gram A/S, Vojens, hvorefter hun var kontorassistentaspirant ved Post- og telegrafvæsenet 1963-1966.

Hans Christian Grodt gik i Hammelev og senere på Haderslev katedralskole, hvorefter han blev kontoruddannet hos Nissen & Grün, Haderslev. Han aftjente sin værnepligt i Karup 1962-1963, og efter hjemsendelsen fik han ansættelse ved Dansk Esso i Aabenraa, hvor han var indtil 1966. Efter giftermålet bosatte han sig i Egeskov, men han har stadig ansættelse ved Esso.

I ægteskabet er datteren: IX.A.1.a.4)a)

IX.A.1.a.4)a) LENE GRODT

er født den 1. januar 1971 i Fredericia.

IX.A.1.a.5) JAKOB HARRY JAKOBSEN
er født den 4. april 1951 på Vojens Mark.
Bosat: Calvinsvej, Fredericia.

IX.A.1.b. ANNA KATHRINE JAKOBSEN
er født den 2. december 1913 i Karup. Hun blev gift den 5. marts
1935 med Alfred Nielsen Steenberg, der er født den 6. november 1909 i
Brorstrup, Ravnkilde sogn, som søn af tekstilarbejder Anders Peter
Nielsen Steenberg og hustru Gertrud Marie Sørensen.
Bosat: Stadionvej 17, Karup.

Anna Kathrine Jakobsen gik i skole i Karup, og efter
skolegangen tjente hun i et par år som husassistent på landet, hvor-
efter hun kom i lære som damefrisør. Hun drev egen forretning ind-
til 1937, da hun holdt op på grund af sygdom.

Alfred Nielsen Steenberg gik i skole i Dollerup. Han
arbejdede ved landbruget til 1935, afbrudt af militærtjeneste i Ran-
ders 1929-1930. Han havde forskelligt arbejde indtil 1949, da han
blev ansat ved hærens bygningstjeneste på flyvestation Karup, hvor
han virkede til 1966, da han blev pensioneret. - Alfred Nielsen Steen-
berg har været medlem af bestyrelsen for idrætsforeningen og for
fagforeningen.

I ægteskabet er børnene: IX.A.1.b.1)-IX.A.1.b.7)

IX.A.1.b.1) AASE MARIE STEENBERG
er født den 20. september 1935 i Karup.
Bosat: Stadionvej 17, Karup.

Aase Marie Steenberg har i 9 år arbejdet på flyvesta-
tion Karups kostforplejning, og i 2 år virkede hun som husassistent
i København. Hun arbejdede en tid på fabrik i Herning, hvorefter hun
blev syerske på fabrikken Dunflex i Karup.

IX.A.1.b.2) OVE FREDE STEENBERG
er født den 5. marts 1937 i Karup. Han er gift med Gerda Møller.
Bosat: Porsvænget 8, Herning.
Ove Frede Steenberg er blikkenslager.

IX.A.1.b.3) SVEND EVALD STEENBERG
er født den 20. september 1940 i Karup. Han blev gift den 12. maj

1962 i Grove kirke med Connie Nielsen, der er født den 12. maj 1942 i Århus.

Bosat: Ringvej 47, Kølvrå.

Svend Evald Steenberg blev udlært som elektriker 1960 og aftjente derefter sin værnepligt. Efter hjemsendelsen fik han plads som svend hos BP. Døssing, Karup, og fik senere ansættelse på hovedværkstedet på flyvestationen i Karup. Han er nu ansat ved forsvarrets bygningstjeneste.

Connie Nielsen blev udlært som kommuneassistent ved Grove kommune 1961 og avancerede 1967 til overassistent. Ved kommunesammenlægningen den 1. april 1970 udnævntes hun til kommunebogholder i Karup kommune.

I ægteskabet er datteren: IX.A.1.b.3)a)

IX.A.1.b.3)a) ANETTE STEENBERG
er født den 10. august 1968 i Århus.

IX.A.1.b.4) VILLY FRITS STEENBERG
er født den 10. april 1943 i Karup. Han er gift med Lillian Nielsen.
Bosat: Vesterled, Karup.

IX.A.1.b.5) KNUD ROBERT STEENBERG
er født den 25. juni 1944 i Karup. Han er gift med Aase Nielsen.
Bosat: Fredensgade 47, Viborg.

IX.A.1.b.6) JOHN GERT STEENBERG
er født den 1. november 1946 i Karup. Hans samlever er Hanne Gunhild Hansen, der er født den 13. august 1949 i Fuglede som datter af Peter Viggo Hansen og hustru Ketty Margrethe.

Bosat: Blegdammen 38, Kalundborg.

John Gert Steenberg gik i skole i Karup. Han blev udlært som frisør og aftjente derefter sin værnepligt i Karup samt i København. Efter hjemsendelsen blev han frisør i Kalundborg.

IX.A.1.b.7) ANNA MARIE STEENBERG
er født den 26. november 1956 i Karup.

IX.A.1.c. EJNER MOURITS JAKOBSEN

er født den 17. september 1916 i Karup. Han blev gift den 5. maj 1948 med Carla Agnete Larsen, der er født den 23. januar 1920 som datter af gårdejer og sognerådsformand Lars Larsen og hustru Jutta Olga.

Bosat: Kertemindevej 22, Marslev.

Ejner Mourits Jakobsen gik i skole i Karup. Han arbejdede ved landbruget, hovedsagelig hjemme, indtil 1937, da han af tjente sin værnepligt i Sønderborg. Efter hjemsendelsen tjente han et par steder i Sønderjylland indtil september 1939, da han blev genindkaldt. Han blev hjemsendt den 1. februar 1940. Fra 1943 til den 1. oktober 1945 virkede han som fængselsbetjent og var derefter bl.a. en tid på Ribeejnen, hvorefter han den 1. januar 1950 fik ansættelse på drengehjemmet i Rågelund ved Marslev, hvor han stadig er børneforsorgspædagog. - Ejner Mourits Jakobsen har været medlem af bestyrelsen for venstrevælgerforeningen. Han interesserer sig lidt for fodbold og gymnastik.

Carla Agnete Larsen havde efter skolegangen forskellige pladser ved husgerning, hvorefter hun blev udlært som syerske. Senere har hun taget uddannelse som sygehjælper.

I ægteskabet er børnene: IX.A.1.c.1)-IX.A.1.c.2)

IX.A.1.c.1) JETTE SCHOU JAKOBSEN

er født den 2. maj 1950 i Marslev.

Bosat: Kertemindevej 22, Marslev.

Jette Schou Jakobsen var bl.a. elev i Odense friskole, hvor hun gik ud af 10. klasse. Hun var derefter elev på Vandel ungdomsskole, hvorefter hun påbegyndte en social uddannelse. Hun havde pladser på feriehjem og var husassistent i Grækenland, ligesom hun har været på socialcenter i Schweiz. Hun tog social-psykologisk kursus på Brandbjerg højskole og blev derefter optaget på børneforsorgseminariet i Odense.

Datter: IX.A.1.c.1)a)

IX.A.1.c.1)a) NAGGIA SCHOU JAKOBSEN

er født den 29. april 1971 i Kerteminde.

IX.A.1.c.2) BORIS SCHOU JAKOBSEN

er født den 30. januar 1953 i Marslev.

Bosat: Kertemindevej 22, Marslev.

Boris Schou Jakobsen bestod realeksamen fra Odense friskole og tog derefter på 1 års ophold med YFU i Ohio i USA. Boris Schou Jakobsen er meget sportsinteressert og dyrker såvel cyklesport som fodbold. Under sit ophold i USA fulgte han desuden undervisningen i sidste klasse i High School og var samtidig deltager på skolens fodboldhold.

IX.A.1.d. ELLY JAKOBSEN

er født den 16. februar 1919 i Karup. Hun blev gift den 12. november 1938 i Karup med Ejvind Sigvard Anton Jensen, der er født den 12. september 1913 i Allinge-Sandvig som søn af Otto Jensen og hustru Agnes.

Bosat: Peder Lykkes vej 55, København F.

Elly Jakobsen gik i skole i Karup. Hun hjalp til hjemme til sit 17. år og tjente derefter en tid i Herslev. Senere var hun stuepige på Sct. Hans hospital ved Roskilde. Hun har været ansat hos en gartner i 11 år og har nu ansættelse på et laboratorium.

Ejvind Sigvard Anton Jensen gik i skole på Bornholm. Han har bl.a. været mejeriarbejder, har en tid arbejdet i Karup og er nu lagerarbejder.

I ægteskabet er børnene: IX.A.1.d.1)-IX.A.1.d.5)

IX.A.1.d.1) ELO OTTO JENSEN

er født den 16. april 1939 i Karup, og han døde den 17. november 1969 ved en drukneulykke. Han blev gift den 17. maj 1963 i Esbjerg med Vera Jensen, der er født den 17. maj 1940 i Esbjerg som datter af vand- og gasmester Jens Rasmus Jensen og hustru Petra Hansine Jørgine Christensen.

Bosat: Præstebakken 19, Esbjerg.

Elo Otto Jensen gik i skole i Karup og Kølvrå. Han kom i murerlære i Karup og var her i 2 år, hvorefter han stod i lære 1 år i København. Han arbejdede nogle måneder i Sverige og havde ellers beskæftigelse ved forskelligt indtil 1962, da han begyndte at fiske fra Esbjerg.

Vera Jensen gik i skole i Esbjerg, og efter skolegangen blev hun uddannet ved husgerning hjemme indtil sit giftermål.

I ægteskabet er børnene: IX.A.1.d.1)a)-IX.A.1.d.1)c)

IX.A.1.d.1)a) PIA MONIKA JENSEN
er født den 20. juli 1963 i Esbjerg.

IX.A.1.d.1)b) ANJA MONIKA JENSEN
er født den 4. august 1966 i Esbjerg.

IX.A.1.d.1)c) ELO JENSEN
er født den 28. november 1969 i Århus.

IX.A.1.d.2) HARLY KRATLUND JENSEN
er født den 15. august 1940 i Kjellerup.

IX.A.1.d.2) TONNY KRATLUND JENSEN
er født den 24. november 1941 i Karup.

IX.A.1.d.4) ELI KRATLUND JENSEN
er født den 1. december 1942 i Karup. Han er gift med Hanne.

IX.A.1.d.5) DORTHE KRATLUND JENSEN
er født den 30. november 1951 i Karup.

IX.A.2. INGER HANSMINE HANSEN
var gift Schmidt og boede i Haderslev. Begge ægtefællerne er døde.

IX.A.3. DATTER
døde ugift.

IX.A.4. ALFRED PEDER MARTINUS HANSEN
var gift og boede i Århus. Han havde flere børn.

IX.B. LAURINE LAUESEN
er født den 18. marts 1864 i Brande sogn. Hun blev gift den 15. april
1888 i Skarrild med Niels Truelsen, der er født den 15. december 1865
i Gjellerup sogn.

Bosat: Enghavevej 21, Herning.

Niels Truelsen virkede en tid som arbejdsmand og er-
nærede sig senere som vognmand.

I ægteskabet er børnene: IX.B.1.-IX.B.9.

IX.B.1. ANDREAS TRUELSEN
døbt Troelsen er født den 24. januar 1888 i Skarrild.

IX.B.2. ELSE JOHANNE TRUELSEN
er født den 6. juli 1891. Hun var gift med Peder Møller Larsen, der
er væver.

Bosat: Herning.

I ægteskabet er sønnen: IX.B.2.a.

IX.B.2.a. EJNAR LARSEN
er født den 1. november 1930 i Herning. Han blev gift den 30. januar
1954 i København med Inga Margrethe Davidsen, der er født den 24. juli
1932 i Them som datter af Niels Peder Davidsen og hustru Elisabeth
Jørgensen Pedersen.

Bosat: Hasselhave 39, Glostrup.

Ejnar Larsen gik i skole i Herning. Han var ude at sejle
i nogle år og var derefter på et skibsværft. Sin værnepligt aftjente
han på Holmen samt i Grønland.

Inga Margrethe Davidsen fik efter skolegangen ansættelse
ved Københavns skattevæsen, hvor hun stadig er ansat.

I ægteskabet er børnene: IX.B.2.a.1)-2)

IX.B.2.a.1) HENNING ROMBY LARSEN
er født den 17. juli 1957 på Frederiksberg.

IX.B.2.a.2) LARS PETER LARSEN
er født den 15. december 1969 i Glostrup.

IX.B.3. NIELS CHRISTIAN TRUELSEN
døbt Troelsen, er født den 3. maj 1892 i Ikast.

IX.B.4. APPELLONE JOHANNE TRUELSEN
er født den 16. oktober 1893 i Ikast. Hun blev gift den 23. august
1914 i Bellinge kirke med Karl Otto Nielsen, der er født den 9. april
1889. Ægteskabet blev opløst 1940.

Appelone Johanne Truelsen gik i skole i Ikast. Hun kom
ud at tjene som 11-årig og fortsatte efter konfirmationen i forskelli-

ge pladser som husassistent. Senere virkede hun som stuepige i Herning og var syerske 1 år, hvorefter hun kom på fabrik. Efter giftermålet købte hun et hønseri på Fyn. I 1938 bosatte hun sig i Herning, hvor hun syede børnetøj til private, og efter skilsmissen bosatte hun sig i Århus, hvor hun havde arbejde ved Paradisgades skole.

I ægteskabet er børnene: IX.B.4.a.-IX.B.4.h.

IX.B.4.a. OLGA NIELSEN

er født den 24. august 1914 i Bindinge. Hun blev gift den 22. juni 1940 i Odense med Erik Ronald Jørgensen, der er født den 13. juni 1919 i Slagelse som søn af murerarbejdsmand Hans Peder Jørgensen og hustru Anne Margrethe Larsen.

Bosat: Hermestykket 30, Herlev.

Olga Nielsen gik i skole i Herning. Hun havde arbejde på forskellige hoteller indtil giftermålet og har bl.a. været på Gre-gersens hotel i Herning samt på hotel Herning.

Erik Ronals Jørgensen gik i skole i Slagelse. Han virker som jord- og betonarbejder.

I ægteskabet er sønnen: IX.B.4.a.1)

IX.B.4.a.1) BENT RONALD JØRGENSEN

er født den 19. september 1939 i København. Han er jord- og betonarbejder.

IX.B.4.b. VALBORG JOHANNE NIELSEN

er født den 30. marts 1916. Hun var gift med Gunnar Poulsen. Der er 4 børn i ægteskabet.

Bosat: Sjællandsgade 72, Fredericia.

IX.B.4.c. KITTY NIELSEN

er født den 26. januar 1918. Hun er gift med Svend Sørensen og har 5 børn.

Bosat: Sdr. Ringvej 64, Roskilde.

IX.B.4.d. IDA NIELSEN

er født den 21. april 1925. Hun er gift med Buddy Olsobsvoks.

Bosat: 3020 Dayton, Ohio 45410 USA.

IX.B.4.e. TOVE NIELSEN
er født den 9. marts 1927 i Herning.
Bosat: Brabrand.

IX.B.4.f AASE NIELSEN
er født den 21. juli 1930 i Herning. Hun er gift med Ove Rask Nielsen.
Bosat: Højrupvej 30, Frederikshavn.

IX.B.4.g. KARL AAGE NIELSEN
er født den 12. maj 1932 i Herning.

IX.B.4.h. AARIS NIELSEN
er født den 4. maj 1933 i Herning.
Bosat: Lundingsgade 8, Århus C.

IX.B.5. DORTHEA MARIE TRUELSEN
er født den 8. april 1896 i Gjellerup. Hun blev gift 1950 i Randers
med Søren Pedersen, der er født den 2. februar 1898 og døde den 6.
maj 1965 i Randers.

Bosat: Sjællandsgade 38, Randers.

Dorthea Marie Truelsen gik i skole i Gjellerup. Hun
virkede en tid som tjenestepige og arbejdede derefter på fabrik. Hun
har en tid virket som husbestyrerinde og var derefter på Randers fjer-
kræslagteri indtil giftermålet.

Plejesøn: IX.B.5.a.

IX.B.5.a. JØRGEN PEDERSEN
er født den 21. oktober 1950 i Randers. Han er mekaniker.

IX.B.6. MARIE SOFIE DAGMAR TRUELSEN
døbt Troelsen, er født den 29. maj 1898 i Ikast. Hun blev gift den
30. april 1916 i Randers med Marinus Sørensen, der er født den 10.
marts 1892 i Randers.

Børn: IX.B.6.a.-IX.B.6.b.

IX.B.6.b. ELLY SØRENSEN
er gift med Leif Madsen og bor i Randers.

IX.B.7. MAREN KATHRINE TRUELSEN
døbt Troelsen, er født den 28. juli 1901 i Ikast. Hun blev gift den
28. april 1929 med Helge Ahlbom, der er født den 12. oktober 1900 i
København som søn af revisor W.C. Ahlbom og hustru.

Bosat: Bakkevej 21, København NV.

Maren Kathrine Truelsen gik i skole i Herning. Hun har været beskæfti-
get som ekspeditrice i Randers samt i København.

Helge Ahlbom blev efter mellemskolen kontoruddannet og
virkede som bogholder hos Galle & Jessen A/S indtil 1968, da han blev
pensioneret.

I ægteskabet er børnene: IX.B.7.a.-IX.B.7.b.

IX.B.7.a. JØRGEN W. AHLBOM
er født den 6. oktober 1929 i København. Han er overassistent og gift
med Ruth Borum.

Bosat: Venøgade 13, København Ø.

IX.B.7.b. NILS ERIK AHLBOM
er født den 20. april 1944 i København. Han er gift med Inge Schornemmer,
der er født den 10. september 1943 i København som datter af sporvejs-
funktionær Valdemar Bernhard Schornemmer og hustru Oda Iversen Birch.

Bosat: Tolstojs Alle 37, Søborg.

Nils Erik Ahlbom er værkfører.

IX.B.8. OLE NIELSEN TRUELSEN
er født den 30. juni 1903 i Ikast. Han blev gift den 11. august 1934 i
Herning med Alvilda Cecilia Christensen. Hun er født den 18. januar
1914 i Herning som datter af ølbrygger Jøns Kristian Christensen og hus-
tru Marianna Christensen, og hun døde den 17. august 1963 i Århus og
blev begravet i Herning.

Bosat: Gl. Kirkevej 52, Herning.

Ole Nielsen Truelsen gik i skole i Ikast og Herning samt
Trælund. Han arbejdede ved landbruget fra 1914 til 1920 og tjente bl.a.
hos Peter Pejbjerg i Trælund. Senere begyndte han som specialarbejder.

Alvilda Cecilia Christensen gik i skole i Herning. Hun havde forskellige pladser ved husgerning indtil giftermålet og var bl.a. en tid på Gregersens hotel i Herning. Senere virkede hun som syerske.

I ægteskabet er børnene: IX.B.8.a.-IX.B.8.d.

IX.B.8.a. RUTH TRUELSEN

er født den 1. august 1933 i Århus. Hun blev gift den 9. april 1960 med Jørgen Kjeldsen, der er født den 6. juli 1934 i København som søn af værkfører Albert Valdemar Rudolf Nielsen og hustru Mary Flora.

Bosat: Storkebakken 7, København NV.

Ruth TruelSEN gik i skole i Herning. Efter skolegangen kom hun på systue i Herning og arbejdede senere bl.a. 1 år i Halmstad, hvorefter hun vendte tilbage til Herning og virkede som syerske indtil giftermålet.

Jørgen Kjeldsen gik i skole i København. Han er udlært som litograf.

I ægteskabet er børnene: IX.B.8.a.1)-2)

IX.B.8.a.1) PETER KJELDEN

er født den 3. oktober 1961 i København.

IX.B.8.a.2) SØREN KJELDEN

er født den 19. februar 1965 i København.

IX.B.8.b. ERIK TRUELSEN

er født den 18. maj 1935 i Herning. Han blev gift den 20. april 1957 i Gludsted kirke med Anna Kirstine Østergaard, der er født den 6. april 1935 i Gludsted som datter af Rasmus Madsen Østergaard og hustru.

Bosat: Straussvej 5, Herning.

Erik TruelSEN gik i skole i Herning. Han kom i lære som blikkenslager 1949 og udlærtes 1954. Sin værnepligt aftjente han i Karup 1955-1956, og efter hjemsendelsen arbejdede han som svend i Herning indtil 1957. Han bosatte sig derefter i København, hvor han arbejdede som svend forskellige steder indtil 1963, da han flyttede tilbage til Herning, hvor han sammen med broderen etablerede selvstændig virksomhed, som de drev til 1969. Han har siden arbejdet som svend for broderen.

Anna Kirstine Østergaard gik i skole i Gludsted. Efter skolegangen hjalp hun til hjemme et stykke tid, hvorefter hun havde plads på Fyn ½ års tid, var derefter en tid i Brande og kom 1953 til Herning, hvor hun fik arbejde på en tekstilfabrik.

I ægteskabet er børnene: IX.B.8.b.1)-IX.B.8.b.2)

IX.B.8.b.1) CONNIE TRUELSEN
er født den 31. august 1957 på Frederiksberg.

IX.B.8.b.2) KELD TRUELSEN
er født den 11. december 1959 i København.

IX.B.8.c. KURT TRUELSEN
er født den 18. april 1941 i Herning. Han blev gift den 2. december 1961 i Herning med Jytte Grønholdt, der er født den 6. september 1938 i Herning som datter af fabrikant Kristian Grønholdt Poulsen og hustru Karla Anna Dam Siverson.

Bosat: Ruvænget 79, Herning.

Kurt TruelSEN gik i skole i Herning og besøgte derefter teknisk forberedelseskursus. Han stod i lære som blikkenslager 1955-1960 og arbejdede derefter som svend i København til 1965, da han bosatte sig i Herning, hvor han sammen med broderen etablerede selvstændig virksomhed. Kompagniskabet med broderen ophørte den 1. september 1969, og firmaet blev derefter videreført med Kurt TruelSEN som eneindehaver.

Jytte Grønholdt gik bl.a. i skole på Herning gymnasium. Hun var elev på Teknologisk instituts laborantskole i Århus og blev derefter elev på Herning sygehus, hvor hun færdiguddannedes som hospitalslaborant 1957. Hun havde ansættelse på sygehuset til 1960 og bosatte sig derefter i København, hvor hun havde ansættelse ved Rigshospitalet indtil 1962. I 1963 blev hun genansat på Herning sygehus.

I ægteskabet er børnene: IX.B.8.c.1)-3).

IX.B.8.c.1) LARS TRUELSEN
er født den 5. juni 1962 i Gladsaxe.

IX.B.8.c.2) SUSANNE TRUELSEN
er født den 30. oktober 1964 i Herning.

IX.B.8.c.3) FRANS GRØNHOLDT TRUELSEN
er født den 23. august 1970 i Herning.

IX.B.8.c. INGA TRUELSEN
gift Madsen, er født den 1. juli 1942 i Herning.

Bosat: Højrup kro, Højrup.

Inga Truelsen gik i skole i Herning, hvorefter hun blev kontoruddannet. Efter giftermålet var hun bosat i Helsingør og senere i Viborg. Hun er bestyrer af Højrup kro.

IX.B.9. ANTONETTE TRUELSEN
døbt Troelsen, er født den 21. august 1905 i Ikast.

IX.C. JENS PEDER JUUL LAESEN

også kaldet Jens Peder Juel Lauesen er født den 24. december 1865 i Sdr. Omme sogn, og han døde den 13. juni 1936 i Ikast. Han blev gift den 4. september 1894 i Rind med Kirsten Christensen. Hun er født den 17. august 1868 i Sunds sogn som datter af husmand Christen Jensen og hustru (se anetavlen), og døde den 15. november 1931 i Ikast.

Bosat: Kølkær.

Jens Peder Juul Lauesen havde en ejendom i Malmkær i Kølkær. Om sin barndom her fortæller sønnen Kristen Julius Lauesen: "Jeg er født den 12. juli 1897 i Malmkær, Kølkær. Det var en hedejendom, hvor de fleste af beboerne levede i små og vanskelige kår. Mit hjem, en lille ejendom, bestod mest af sumpe og sandbrinker, som kun kunne give lidt at leve af. Til vore barndoms minder knytter der sig mange lyse erindringer, når vi ad snørklede stier var på nabobesøg eller til købmand eller gik til skolen. Heden havde sin poesi, som kun få kender i dag. I min skole var der kun 2 klasser, og om sommeren undervistes der kun 2 dage ugentlig i hver klasse, da læreren havde en anneksskole i Voulund 2 dage ugentlig. Om vinteren gik vi i skole i 3 dage. Det blev jo ikke så rigelig med undervisning, og på den tid skulle børnene tidligt gøre nytte. Også jeg blev tidlig sat i arbejde, og som 10-årig var jeg på en gård i Hjøllund i Arnborg hos Thomas Brogaard, hvor jeg passede kreaturer."

Jens Peder Juul Lauesen drev sin ejendom til den 1. marts 1925, da han afstod den til sønnen Kristen Julius Lauesen.

I ægteskabet er børnene: IX.C.1.-IX.C.6.

IX.C.1. NIELS CHRISTIAN LAUESEN

er født den 13. maj 1895 i Kølkær, og han døde den 29. marts 1964 på Herning sygehus. Han blev gift den 31. oktober 1920 i Gellerup med Madssine Jensen, der er født den 19. december 1888 i Herning som datter af arbejdsmand Jens Jensen og hustru Mariane Gravesen.

Bosat: Vestergade 91, Herning.

Niels Christian Lauesen gik i skole i Kølkær. Allerede før konfirmationen kom han til at tjene i Gunderuphus og fortsatte her efter konfirmationen til den 1. november 1909. Han var derefter røgter hos Niels Sjørvad i Langelund og tjente derpå hos Jens Christensen i Slumstrup. Derefter var han en tid hjemme på grund af en knæskade og tjente så hos Alberti Rasmussen i Kølkær og derpå hos Troels Jensen i Kølkær Mølle. En tid var han tillige hos sin svigerfader. Den 1. november 1913 blev Niels Christian Lauesen optaget på Gedved seminarium, hvor han tog lærereksamen den 12. juli 1917. Han aftjente sin værnepligt som sygepasser fra 1. maj 1918 til 19. marts 1919 og var genindkaldt fra den 15. juni 1919 til den 15. august 1919. Han var derefter vikar ved Nørre Nissum østre skole til den 1. november 1919 og blev derpå vikar og organist i Holtum pr. Grejsdal, hvor han var til den 1. maj 1920. Han blev nu vinterlærer i Gaarsdal og var her til udgangen af august, da han blev vikar i Brejning ved Spjald. Fra 1. september 1920 til 1. juni 1921 var han 2. lærer og organist i Asaa og blev derefter enelærer og kirkesanger i Nygaard, Ørre. Den 1. april 1948 fik Niels Christian Lauesen ansættelse som enelærer ved Maastrup skole i Hjørring amt og virkede her til 1952, hvorefter han var lærer i Karup til 1956. I årene fra 1956 til 1962 virkede han lejlighedsvis som vikar. - Niels Christian Lauesen var organist ved Mosbjerg kirke 1952-1956. Han var en tid medlem af børneværnet.

I ægteskabet er sønnen: IX.C.1.a.

IX.C.1.a. AAGE LYNG LAUESEN

er født den 22. august 1921 i Nygaard skole, Ørre sogn. Han blev gift den 5. januar 1944 i Ørre kirke med Astrid Andersen, der er født den 22. december 1920 i Hallundbæk, Hodsager sogn, som datter af landmand Isak Andersen og hustru Mette Maria Nielsen.

Bosat: Kulgården, Rødding pr. Vildbjerg.

Aage Lyng Lauesen gik i skole i Nygaard. Han havde

forskellige pladser ved landbruget og besøgte vinteren 1939-1940 St. Restrup landbrugsskole. Han fortsatte som landbrugsmedhjælper indtil den 1. februar 1944, da han overtog en ejendom i Skærbæk, Aulum. Denne ejendom solgte han den 1. november 1947. Den 1. marts 1948 overtog han Kulgården i Rødding. Gårdens navn skyldes, at der under krigen blev gravet brunkul på ejendommen.

Astrid Andersen gik i skole i Hodsager. Efter skolegangen blev hun uddannet ved husgerning i forskellige pladser.

I ægteskabet er børnene: IX.C.1.a.1)-IX.C.1.a.5).

IX.C.1.a.1) BIRTE LYNG LAUESEN

er født den 12. juni 1944 i Skærbæk, Aulum sogn. Hun blev gift den 18. juli 1964 i Vildbjerg med Evan Pedersen. Han er født den 21. februar 1943 i Løkken som søn af tømrer Axel Edvard Pedersen og hustru Anne Marie Simonsen.

Bosat: Østerhøjsvej 13, Egebjerg, Horsens.

Birte Lyng Lauesen blev efter skolegangen uddannet ved husgerning og virkede senere som syerske, bl.a. mens hendes mand læste til ingeniør.

Evan Pedersen bestod præliminæreksamen fra Herning friskole og fik derefter maskinsmeduddannelse ved W.J. Johansens enke A/S. Han blev optaget på Odense maskinteknikum og dimitteredes som ingeniør i maskinteknik, hvorefter han fik ansættelse ved Burmeister og Wains motorfabrik i København. Han har nu ansættelse som driftsingeniør ved A/S Østbirk bygningsindustri.

I ægteskabet er børnene: IX.C.1.a.1)a)-b).

IX.C.1.a.1)a) KARINA LYNG PEDERSEN

er født den 26. januar 1965 i Søhus, Næsbyhoved-Broby sogn.

IX.C.1.a.1)b) VIKLAS LYNG PEDERSEN

er født den 5. august 1969 i Køge.

IX.E.1.a.2) OLGA LYNG LAUESEN

er født den 15. september 1946 i Skærbæk, Aulum sogn. Hun er gift med arkitekt Ulrik Hansen.

Bosat: Alholmvej 106, Herning.

IX.C.1.a.3) LIS LYG LAESEN
er født den 28. august 1951 i Rødding.

IX.C.1.a.4) UFFE LYG LAESEN
er født den 2. juni 1960 i Rødding.

IX.C.1.a.5) DORTE LYG LAESEN
er født den 7. november 1962 i Rødding.

IX.C.2. KRISTEN JULIUS LAESEN
er født den 12. juli 1897 i Kølkær, Rind sogn.

Bosat: Præstevænget 7, Kølkær.

Kristen Julius Laesen fik efter skolegangen plads hos Kristen Nielsen i Sinding, og den 1. november 1911 fik han plads hos Johannes Bak i Kølkær, hvor han var i 2 år. Derefter hjalp han til hjemme og havde desuden løst arbejde. Senere tjente han hos Anton Serup og hos Kristen Poulsgaard. Han indkaldtes til infanteriet i Viborg den 11. februar 1918 og deltog i bevogtningstjeneste forskellige steder. Han blev hjemsendt den 28. februar 1919. Han havde derefter forskelligt arbejde, hovedsagelig i tørvemosen. I 1913 var han elev ved Tommerup højskoles landbrugsafdeling. I april 1920 begyndte han igen ved tørvegravning og virkede senere ved hedeopdyrkning, mergeludbringning og kartoffelarbejde samt ved grusgravning. Den 1. marts 1925 overtog han faderens ejendom. Den 1. marts 1958 afstod han en del af ejendommen til A/S Vestkraft, Esbjerg. Han har siden 1964 været bosat i Kølkær.

IX.C.3. EJLER MARIUS LAESEN
er født den 23. december 1899 i Kølkær. Han blev gift første gang den 30. august 1923 i Ørre med Severine Kirstine Jensen. Hun er født den 27. november 1898 i Gjellerup sogn som datter af arbejdsmand Jens Agger Jensen og hustru Mariane, og hun døde den 5. september 1954 i Fredericia. Han blev gift anden gang den 1. juni 1957 i Fredericia med Vera Thuesen, der er født den 1. april 1917 i Ringgive som datter af Iver Sørensen Thuesen og hustru Maren Helene Kirstine Sørensen.

Bosat: Calvinsvej 21, Fredericia.

Ejler Marius Lauesen gik i skole i Kølkær, og efter skolegangen arbejdede han en tid ved landbruget. Han arbejdede ved DSB 1917-1920 og var 1921-1922 på Fårevejle højskole. Han læste en tid på Gedved seminarium men opgav studierne og købte en ejendom i Ejstrupholm, som han drev i 3 år. Han arbejdede ved bygningen af Lillebæltsbroen og har siden været hjælpearbejder ved DSB. Vera Thuesen gik i skole i Tophøj. Hun arbejdede ved husgerning til sit 21. år, hvorefter hun blev uddannet som sygeplejerske. Hun fik supplerende uddannelse i Augustenborg og var i 3 år ansat på Fødselsanstalten i Århus.

IX.C.4. ANE MARIE LAUESEN

er født den 13. august 1902 i Kølkær, Rind sogn, og hun døde den 1. oktober 1930 af tuberkulose. Hun blev gift den 1. juni 1924 med Jens Christensen. Han er født den 21. april 1892 i Munksjørup som søn af gårdejer Johan Christensen og hustru Karen, og han døde den 5. februar 1964 i Herning. Han blev gift anden gang den 24. december 1933 i Herning med Anna Kirstine Jespersen, der er født den 11. juni 1896 i Humlum som datter af Poul Simbæch Jespersen og hustru Ane Margrethe Jespersen (Pinholt).

Bosat: Th. Nielsens vej 80, Herning.

Jens Christensen gik i skole i Munksjørup. Han blev udlært som tømrersvend 1912 og begyndte som selvstændig mester 1922. I 1934 indvalgte han i bestyrelsen for Arbejdsgiverforeningen og blev samme år kasserer i Tømrermesterforeningen, hvilket hverv han har bestridt gennem ca. 30 år. Han har desuden været medlem af Håndværkerforeningens stiftelsesfond, som han var medstifter af, og i en årrække var han medlem af Ligningskommissionen. Han har desuden været i bestyrelsen for Ungdomsskolenævnet og været vurderingsmand for industrielle ejendomme, ligesom han været kirkeværge i en årrække.

Jens Christensen var med ved opførelsen af Fredens kirke og har desuden været med til at opføre gymnasiet, friskolen og Herningsholm skolen.

IX.C.4.a. ELLEN KIRSTINE JUUL CHRISTENSEN

er født den 7. maj 1925 i Herning.

Bosat: Zaagmuldesweg, Groningen, Holland.

Ellen Kirstine Juul Christensen bestod studenter-eksamen fra Herning gymnasium 1943 og 1943-1946 discipel på Løveapoteket i Herning. Hun blev exam. pharm. 1946 og havde 1947 ansættelse ved Løveapoteket i Vejle. I 1948 fik hun ansættelse ved apotek Haag, Holland, og 1950 tog hun farmaceutisk kandidateksamen. Derefter virkede hun som provisor ved Svaneapoteket i Nykøbing Mors til 1956, hvorefter hun var på apoteket i universitetssygehuset, Groningen, indtil 1959. Hun var biokemiker på universitetets institut for eksperimentel kirurgisk forskning i København indtil 1961 og vendte derefter tilbage til universitetssygehuset i Groningen. I 1963 tog hun doktoral-eksamen farmaci ved universitetet i Groningen og 1966 apotekereksamen i Groningen. Hun er medlem af eksamenskommissionen for apoteksassistentseksamen og for lægeeksamen ved universitetet i Groningen. I 1967 blev hun medlem af bestyrelsen for Hospitalsapotekerforeningen for Holland.

IX.C.5. LAURIDS ANTON LAESEN

er født den 20. august 1906 i Kølkær, Rind sogn. Han blev gift den 3. november 1934 i Ilskov kirke med Jenny Knudsen, der er født den 23. maj 1911 i Sunds sogn som datter af murer Visti Knudsen og hustru Martine Marie Nielsen.

Bosat: Møllegade 48, Ikast.

Laurids Anton Laesen fik almindelig folkeskoleuddannelse, hvorefter han var beskæftiget ved landbruget, ved tørvearbejde og skovarbejde m.m., afbrudt af militærtjeneste i Værløse 1927. I krigsårene arbejdede han ved brunkulsbrydning og blev derefter karter ved DVS i Ikast, hvor han har været i ca. 25 år.

Jenny Knudsen fik folkeskoleuddannelse og gennemgik derefter huslig uddannelse indtil giftermålet.

I ægteskabet er sønnen IX.C.5.a.

IX.C.5.a. PEDER JUUL LAESEN

er født den 8. maj 1950 i Ikast.

IX.C.6. MAREN KIRSTINE LAESEN

er født den 1. maj 1910 i Kølkær, Rind sogn. Hun blev gift den 12. september 1933 i Fredericia med Karl Deleuran Nielsen, der er

født den 27. december 1908 i Bording sogn som søn af baneformand Jens Nielsen og hustru Mariane Jørgine Johansen.

Bosat: Lavendelvej 6, Viborg.

Maren Kirstine Laesen gik i skole i Kølkær. Efter skolegangen lærte hun husgerning hjemme og havde forskellige pladser indtil giftermålet.

Karl Deleuran Nielsen gik i skole i Sejs, Hammerum og Gjelleruplund. Han kom ud at tjene som hjorddreng som 8-årig og fortsatte efter konfirmationen ved landbruget. Senere bosatte han sig i Ikast, hvor han arbejdede på fabrik og desuden havde forskelligt løst arbejde. I 1933 bosatte han sig i Viborg, hvor han siden har haft ansættelse på et trikotagefarveri, hvor han er afdelingsleder.

I ægteskabet er børnene: IX.C.6.a.-IX.C.6.b.

-

IX.C.6.a. ANNALISE DELEURAN NIELSEN

er født den 27. maj 1934 i Ikast. Hun blev gift den 5. juni 1954 i Viborg søndre sogns kirke med Alfred Annæus Larsen, der er født den 25. august 1929 i Næsborg.

Bosat: Bjäresjö. 1:11, S-27100 Ystad, Sverige.

Annalise Deleuran Nielsen bestod realeksamen, hvorefter hun kom i lære i 3 år i en skotøjsforretning, og tog i forbindelse hermed handelsskoleeksamen. Efter giftermålet boede Annalise Deleuran Nielsen og hendes mand i Danmark til den 29. september 1956, da de flyttede til Sverige, hvor de har boet siden. Hun er stadig dansk statsborger.

Alfred Annæus Larsen har gået 7 år i skole. Efter konfirmationen i 1943 fik han arbejde ved landbruget indtil 1950. Han aftjente sin værnepligt i Viborg fra 1950-1951. Derefter fik han igen ansættelse ved landbruget og denne gang i Börringe i Sverige og efter dette fik han 2-årig kontrakt med 3. regiment i Viborg som chauffør fra 1952-1954. Efter giftermålet i 1954 fik han ansættelse på Viborg vulkaniseringsanstalt. Efter ankomsten til Sverige i 1956 fik han arbejde på A.B. svenska hessicator, som er beliggende udenfor Ystad. I december 1965 fik han og hustruen en lejlighed 3 km fra Ruuthsbo i Bjäresjö, og boede der til den 4. marts 1970, da de flyttede i eget hus i Bjäresjö. Er stadig dansk statsborger.

I ægteskabet er børnene: IX.C.6.a.1)-IX.C.6.a.3).

IX.C.6.a.1) ZENIA DELEURAN LARSEN

er født den 1. december 1954.

Bosat: Bjäresjö 1:11, S-27100 Ystad, Sverige.

IX.C.6.a.2) LILI JEANETTE DELEURAN LARSEN

er født den 27. juli 1956 i Viborg.

Bosat: Bjäresjö 1:11, S-27100 Ystad, Sverige.

IX.C.6.a.3) YVONNE DELEURAN LARSEN

er født den 9. maj 1959 i Bjäresjö, Sverige.

Bosat: Bjäresjö 1:11, S-27100, Ystad, Sverige.

IX.C.6.b. KIRSTEN DELEURAN NIELSEN

er født den 25. februar 1941 i Overlund. Hun blev gift den 24. oktober 1960 i Viborg med Knud Kristensen, der er født den 2. oktober 1928 i Viborg som søn af vognmand Dusinius Kristensen og hustru Jenny Anne Johanne Madsen.

Bosat: Nelliikevej 6, Viborg.

Kirsten Deleuran Nielsen gik i Søndre skole samt i Vestre skole i Viborg, hvor hun bestod realeksamen. Hun blev derefter kontoruddannet ved Midtjydsk reservedelslager i Viborg fra 1956-1959 og fortsatte i samme firma til 1961.

Knud Kristensen gik i Østre skole, Viborg. Han stod i lære som vulkanisør i Viborg 1942-1946 og fortsatte 1 år i sin læreplads, hvorefter han var 1 år hos vulkanisør Henry Rasmussen, Viborg. Han var derefter en tid i Vinderup og arbejdede derpå en tid i Norge. Sin værnepligt aftjente han 1949-1950 ved feltartilleriregimentet i Århus, og efter hjemsendelsen begyndte han som chauffør. I 1958 blev han chauffør hos faderen og virkede her til 1965, da han gik i kompagni med faderen, og dette kompagniskab bestod til 1966, da han selv overtog virksomheden Viborg ny flytteforretning.

I ægteskabet er børnene: IX.C.6.b.1)-IX.C.6.b.3).

IX.C.6.b.1) STEEN DELEURAN KRISTENSEN

er født den 2. marts 1961 i Viborg.

IX.C.6.b.2) PER DELEURAN KRISTENSEN

er født den 24. juli 1962 i Viborg.

IX.C.6.b.3) GITTE DELEURAN KRISTENSEN
er født den 24. december 1968 i Viborg.

IX.D. LAURITS ANTHON LAVESEN
er født den 22. oktober 1869 i Sdr. Omme sogn, og han døde 1905
i Herning. Han var gift med Anne Johanne Christensen, der er født
den 20. maj 1863 i Ikast sogn som datter af husmand Christen Jensen
og hustru Ane Mette Knudsdatter (se anetavlen side 36 ff.).

Bosat: Bethaniagade 20, Herning.

Laurits Anthon Lavesen var væver.

I ægteskabet var børnene: IX.D.1-IX.D.2.

IX.D.1. KRISTIAN LAVESEN
døde som lille.

IX.D.2. ANNE MATHEA MARIE LAVESEN
er født den 31. marts 1903 i Herning. Hun blev gift den 27. sep-
tember 1930 i Herning kirke med Poul William Andersen, der er født
den 28. maj 1901 i Faurholt, Ikast sogn, som søn af murer Mads
Kristian Andersen og hustru Ane Kirstine Nielsen.

Bosat: Lindenæsvej 3, Århus N.

Anne Mathea Marie Lavesen gik i Herning kommuneskole.
Efter skolegangen tjente hun et par år som husassistent og var der-
efter på systue i 8 år. I 1926-1927 var hun på børnehjemmet Kalve-
have Strand på Sjælland og var derefter 3 år som økonomaassistent på
amtssygehuset i Århus.

Poul William Andersen gik i skole i Herning, og efter
skolegangen kom han i lære som snedker. I 1930 bestod han diakonek-
samen og virkede derefter som leder af optagelseshjemmet Arbejde Adler
1930-1936. I 1937 blev han leder af soldaterhjemmet i Ringsted og
virkede her til 1947, bortset fra en kort periode under krigen, da
soldaterhjemmet var okkuperet af værnemagten.

I 1947 gik ægteparret ind i distriksarbejde for
ydre mission i Vest- og Midtjylland med Århus som bopæl. Dette med-
førte, at ægteparret blev sendt en tur til Nigeria i Afrika, hvor
de var med til pionerarbejdet, såsom oprettelsen af en rullende
klinik, der besøgte egne i Nigeria, som aldrig havde haft besøg af
en læge. Efter 23 års arbejde i Sudanmissionens tjeneste på kontorer

og på rejser sluttede ægteparret deres virksomhed med en 5 ugers rundrejse på Færøerne, hvor der blev film og holdt foredrag.

I ægteskabet er datteren: IX.D.2.a.

IX.D.2.a. RUTH ANDERSEN

er født den 28. august 1931 i Randers.

Bosat: Jyllandsvej 9, København F.

Ruth Andersen gik først i skole i Ringsted og derefter på Randers statsskole, hvor hun tog ny-sproglig studentereksamen 1950. Hun læste ved Århus seminarium og dimitteredes 1952. Derefter virkede hun som lærerinde i Randers 1 år og var derefter i Tyskland, hvor hun var på et af mellemfolkeligt samvirkes børnehjem. Derefter var hun på National college of art i Dublin og fik senere legat til 1 års ophold i Grækenland for at studere bysantinsk kirkekunst. Hun lærte ikonografi og at fremstille ikoner. Hun har haft udstillinger af ikoner i København samt i Amsterdam. Hun virkede en tid som medarbejder ved restaurering af kirker for Nationalmuseet, men måtte afbryde dette arbejde på grund af sygdom. Hun har desuden i en periode virket som rejseleder og arbejder nu med ikonografi og batik.

IX.E. KRISTEN LAUESEN

er født den 7. december 1872, og han døde den 3. september 1945

i Kerteminde. Han var gift med Nielsine Caroline Kristine Andersen.

Hun er født den 17. maj 1879 i Odense som datter af Niels Andersen

og hustru Ane Marie Pedersen, hun døde den 17. januar 1945 i Flødstrup.

I ægteskabet er børnene: IX.E.1-IX.E.8.

IX.E.1. MARIE LAUESEN

er gift med Aksel Svendsen.

Bosat: Rådvalsvej, Utterslev.

IX.E.2. NIELS PETER LAUESEN

er født den 16. april 1901 i Stenløse. Han blev gift den 23. november

1935 i København med Anna Bolette Kristensen, der er født den 27.

juli 1907 i Ikast som datter af smed Anders Kristian Kristensen og

hustru Ane Marie.

Bosat: Herninggade 12, København.

Niels Peter Lauesen kom efter skolegangen til at tje-

ne hos en gartner og var derefter tjenestekarl indtil militærtjenesten, som han aftjente 1922 i Næstved. Efter hjemsendelsen fik han plads på en gård i Flødstrup og kørte mælketur i 3 år. Han bosatte sig derefter i København, hvor han blev måler ved De forenede kulimportører, hvor han har været i 38 år.

Anna Bolette Kristensen gik i skole i Ikast. Hun blev uddannet ved husgerning hjemme og havde et par pladser indtil giftermålet.

I ægteskabet er sønnen IX.E.2.a.

IX.E.2.a. OVE LAUESEN

er født den 11. august 1938 i København. Han blev gift den 28. april 1962 i København med Kirsten Lis Petersen, der er født den 28. september 1941 i København som datter af snedker Erik Edvin Petersen og hustru Aase Lissa Warner.

Bosat: Bindeledet 10, Bagsværd.

Ove Lauesen bestod realeksamen fra Østre Borgerdyd statsgymnasium 1955 og blev pr. 1. august samme år bankelev i Privatbanken i Kjøbenhavn A/S. Han tog handelsmedhjælpereksamen med bankprøve i juni 1958. Den 1. juli 1958 indkaldtes han til militærtjeneste ved Jydske luftværnsartilleri i Hvorup og forflyttedes senere til Karup, hvorfra han hjemsendtes den 30. oktober 1959. Han blev derefter genansat i Privatbanken. Han bestod handelskolens statskontrollerede prøver i engelsk og bogføring i 1961 og 1967. Han var kasserer i Privatbanken 1960-1966 og blev derefter pr. 1. december prokurist i brændseloliefirmaet Nordisk olie af 1957 A/S. - Ove Lauesen er formand for spilleudvalget i akademisk boldklubs håndboldafdeling.

Kirsten Lis Petersen gik i Havremarkens skole. Hun tjente 1 år som husassistent og virkede derefter som medhjælper i en børnehave 1½ år, hvorefter hun kom i lære som klinikassistent hos en tandlæge i 1958. Hun virkede en tid som klinikassistent og var 1960-1962 laboratorieassistent.

I ægteskabet er børnene: IX.E.2.a.1)-IX.E.2.a.2).

IX.E.2.a.1) HELLE LAUESEN

er født den 23. marts 1963 i København.

IX.E.2.a.2) HANNE LAUESEN
er født den 12. maj 1966 i København.

IX.E.3. AAGE VILLY RICHARD LAUESEN
er født den 25. oktober 1902 i Rørup. Han blev gift den 6. september 1931 i Flødstrup med Anna Hansine Caroline Andersen, der er født den 15. juli 1904 i Øster-Marie som datter af Hansine Vilhelmine Andersen.

Bosat: Provst Hjorts vej 44, Nyborg.

Aage Villy Richard Lauesen gik i skole i Rynkeby og Revninge. Han fik plads på herregården Rørbæk og var her indtil 1918, hvorefter han tjente ½ år i Dræby. Derefter var han i Rynkeby til maj 1920 og derpå i Flødstrup til november 1920. I 1922 fik han kørekort og virkede derefter som chauffør for Fjelsted brugsforening 1924-1928. Han hjalp til hjemme ½ år og bosatte sig derefter i Fjelsted, hvor han kørte lastbil til 1944. Derefter bosatte han sig i Nyborg, hvor han siden har drevet forretning som fragtmand.

Anna Hansine Caroline Andersen havde efter skolegangen plads som husassistent en tid. Hun har bl.a. været på Ringsted sygehus, på statshospitalet i Middelfart og på hospitalet i Nyborg.

I ægteskabet er børnene: IX.E.3.a.-IX.E.3.b.

IX.E.3.a. ELLY LAUESEN
er født den 8. marts 1931 i Århus. Hun er gift med Arne Vahl Iversen.

Bosat: Mariebakken 8, Nyborg.

IX.E.3.b. KAJ LAUESEN
er født den 16. marts 1935 i Fjelsted. Han blev gift den 14. maj 1960 i Rise på Ærø med Ellen Karin Pedersen, der er født den 25. november 1936 i Rise som datter af gårdejer Jens Ditlev Pedersen og hustru Klare Elisabeth Møller Madsen.

Bosat: Chr. Lunds vej 21, Nyborg.

Kaj Lauesen fik almindelig folkeskoleuddannelse og stod derefter en tid i lære som tandtekniker. Han sprang imidlertid

fra og begyndte som medhjælper i faderens virksomhed. Sin værnepligt aftjente han 1955-1956 ved trainafdelingen i Ryvangen samt ved Det danske kommando i Tyskland, og efter hjemsendelsen vendte han tilbage til faderens virksomhed, hvor han siden har arbejdet.

Ellen Karin Pedersen bestod realeksamen og var senere elev på Rødkilde højskole. Hun er sygeplejeuddannet og har været på sygehusene i Svendborg samt Nyborg.

I ægteskabet er børnene: IX.E.3.b.1)-IX.E.3.b.3).

IX.E.3.b.1) NIELS LAUESEN
er født den 6. november 1960 i Nyborg.

IX.E.3.b.2) JENS AAGE LAUESEN
er født den 30. september 1964 i Nyborg.

IX.E.3.b.3) METTE LAUESEN
er født den 18. november 1970 i Nyborg.

IX.E.4. ANNA CHRISTINE SOFIE LAUESEN
er født den 26. juli 1904 i Herning. Hun blev gift den 1. marts 1925 i Flødstrup med Valdemar Aksel Christensen, der er født den 1. oktober 1899 i Gulstav, Magleby sogn, som søn af husmand Jacob Nielsen Christensen og hustru Hansine Nielsen.

Bosat: Mullerup, Ullerslev.

Anna Christine Sofie Lauesen gik i skole i Revninge. Hun blev uddannet ved husgerning og havde forskellige pladser indtil giftermålet.

Valdemar Christensen gik i skole i Bagenkop, og efter skolegangen havde han forskellige pladser ved landbruget. Han aftjente sin værnepligt i Næstved. Efter hjemsendelsen fortsatte han en tid ved landbruget og begyndte derefter som arbejdsmand, hvorefter han virkede som vejmand i 8 år. I 1934 fik han ansættelse som amtsvejmand. - Valdemar Aksel Christensen er medlem af bestyrelsen for fagforeningen samt medlem af bestyrelsen for sygekassen. Han indvalgte i sognerådet 1937.

I ægteskabet er børnene: IX.E.4.a.-IX.E.4.c.

IX.E.4.a. GRETHE CHRISTENSEN
er født den 16. februar 1922 i Flødstrup.

IX.E.4.b. RUTH VILHELMINE CHRISTENSEN
er født den 18. april 1925 i Flødstrup. Hun blev gift den 25. marts
1944 i Nyborg med Otto Andersen, der er født den 15. april 1911 i
Møborg som søn af husmand Anders Skinderholm Andersen og hustru Kri-
stine Jeppesen.

Bosat: Vester Voldgade 22, Nyborg.

Otto Andersen er lagerforvalter.

I ægteskabet er børnene: IX.E.4.b.1)-IX.E.4.b.2).

IX.E.4.b.1) VIVI KRISTINE ANDERSEN
er født den 7. maj 1944 på Nyborg sygehus. Hun er gift med portør
Arne Nielsen.

Bosat: Egevej 43, Nyborg.

IX.E.4.b.2) AKSEL JAN SKINDERHOLM ANDERSEN
er født den 31. marts 1948 i Mullerup. Han er kontorassistent og
gift med Kirsten Hanbjerg.

Bosat: Bollervej, Horsens.

IX.E.4.c. HANS JAKOB CHRISTENSEN
er født den 15. november 1929 i Flødstrup. Han blev gift den 18.
oktober 1952 med Alis Rasmussen, der er født i Gangsted-Søvind som
datter af arbejdsmand Rasmus Rasmussen og hustru Mette Cecilie Marie
Braad.

Hans Jakob Christensen bestod realeksamen fra Ullers-
lev realskole 1945. Han indtrådte i post- og telegrafvæsenet den 1.
september 1946 og har været tjenestegørende i Kerteminde, Esbjerg,
Rønne, København og Fredericia, hvor han er postkontrollør.

Alis Rasmussen gik i skole i Årslev og besøgte som-
meren 1945 Vivild efterskole. Derefter var hun et par år i huset og
besøgte sommeren 1947 Gerlev idrætshøjskole, hvorefter hun kom i lære
som dameskrædder.

I ægteskabet er børnene: IX.E.4.c.1)-IX.E.4.c.3).

IX.E.4.c.1) ANNE METTE CHRISTENSEN
er født den 18. oktober 1953 i Mullerup.

IX.E.4.c.2) PEDER SMED CHRISTENSEN
er født den 4. marts 1958 i Islev.

IX.E.4.c.3) NIELS JAKOB CHRISTENSEN
er født den 3. marts 1964 i Fredericia.

IX.E.5. GUDRUN DORTHEA MARGRETHE LAUESEN
er født den 27. februar 1906 i Stenløse. Hun blev gift den 18. november 1928 i Revninge med Martin Ingvard Bach Sørensen, der er født den 27. februar 1895 i Trust som søn af husmand Anton Bach Sørensen og hustru Else Marie.

Bosat: Langegade 47, Kerteminde.

Gudrun Dorteia Margrethe Lauesen gik i skole i Revninge, og efter skolegangen fik hun huslig uddannelse indtil giftermålet.

Martin Ingvard Bach Sørensen kom efter skolegangen ud at tjene ved landbruget. Han indkaldtes til militærtjeneste i Ringsted i januar 1916 og hjemsendtes i november samme år. Han fik derefter plads på savværket, hvor han virkede indtil 1965. - Martin Ingvard Bach Sørensen har forskellige bestyrelsesposter og er endvidere medlem af byrådet.

I ægteskabet er børnene: IX.E.5.a.-IX.E.5.c.

IX.E.5.a. HENNY BACH SØRENSEN
er født den 1. oktober 1925 i København. Hun er gift med maskinforhandler Poul Enevold Juul Nielsen.

Bosat: Tulipanvej 4, Glostrup.

IX.E.5.b. CARL ERIK BACH SØRENSEN
er født den 5. april 1927 i Flødstrup. Han er direktør og gift med Tove Dissing.

Bosat: Skovlunde.

IX.E.5.c. JØRGEN BACH SØRENSEN
er født den 28. marts 1946 i Kerteminde. Han er gift med Elsebeth V. Jensen.

Bosat: Hedetoften, Hedehusene.

IX.E.6. ELSE LAUESEN
er gift med guldsmed Anton Nielsen.

Bosat: Søborg.

IX.E.7. EDEL LAUESEN
er gift og bor i Søborg.

IX.E.8. ODA LAUESEN
er født den 7. februar 1914.

IX.F. JULIUS LAUESEN
er født den 28. juli 1875. Han var gift med Kristine. Der var
ingen børn i ægteskabet, men de havde en plejedatter, Agnes Karlsson,
der er født den 15. august 1906 i Gudbjerg. Hun er gift med land-
mand Peter Rasmussen, Albjerg, Oure pr. Vejstrup.

X. TRUELS JENSEN

er født den 30. marts 1845 i Brogård, Brande sogn. Han var gift og havde 3 børn. Den ældste, Jens Peder, var ansat ved Statsbanerne. Han havde bl.a. sønnen Hans Thormod Jensen, der havde et hakkelsesskæreri på Herningsholm Mark. Truels Jensen havde desuden 2 døtre.

XI. NIELS JENSEN

er født den 20. oktober 1847 i Brogård, Brande sogn, og han døde den 31. december 1847 og blev begravet den 5. januar 1848.

S U P P L E M E N T :

IX.C.1.a.3) LIS LYNG LAUESEN
er født den 28. august 1951 i Vildbjerg sogn.

Adresse: Ry højskole, Ry St.

Lis Lyng Lauesen gik i skole i Vildbjerg folke og realskole i 9 år. Hun blev derefter uddannet ved husgerning i forskellige pladser, hvorefter hun blev elev på Sønderager vuggestue i Herning. Efter 1 år her rejste hun til Norge i 5 måneder som husassistent. Efter hjemkomsten har hun haft forskelligt arbejde, og er nu under uddannelse som børneforsorgspædagog på Ry højskole.

R E G I S T E R

	<u>Side</u>		<u>Side</u>
<u>A:</u>			
Ahlbom, Jørgen W.	135	Christensen, Peder Smed	153
- , Niels Erik	135	- , Ruth Vilhelmine	152
Andersen, Aksel Jan Skinderholm	152		
- , Jytte Overgaard	114		
- , Kirsten	114	<u>G:</u>	
- , Ruth	148	Grodt, Lene	126
- , Vivi Kristine	152	Gyntler, Jørgen Aksel	111
		- , Mariane	110
<u>B:</u>			
Brogaard, Ane Petrine Jensen	118	<u>H:</u>	
- , Anton Kristian Arne	117	Hansen, Alfred Peder Martinus	131
- , Christen Jensen	108	- , Dorthea Marie	125
- , Ejnar	117	- , Inger Hansmine	131
- , Emanuel	117	- , Lars Overgaard Sav	114
- , Erik Peder Jensen	114	Hestlund, Birgitte	113
- , Gudrun Konstance	115	Hougaard, Marie	101
- , Jens Madsen	122		
- , Jens Peter	122	<u>I:</u>	
- , Jensine Petrine Marie	108	Ingstrup, Lone	109
- , Johannes	104		
- , Karen Lange	117	<u>J:</u>	
- , Mariane Jørgine Thomsen	122	Jakobsen, Anna Dorthea	125
- , Martin	122	- , Anna Kathrine	127
- , Tove	118	- , Birte	126
- , Vagn	117	- , Boris Schou	129
Bitsch, Carsten	106	- , Ejnar Mourits	129
Brynesen, Lars	103	- , Elly	130
- , Steen	103	- , Harald Godtfred C.	125
		- , Jakob Harry	127
		- , Jette Schou	129
<u>C:</u>			
Christensen, Anne Mette	153	- , Karen	126
- , Ellen Kirstine Juul	143	- , Marie	126
- , Grethe	152	- , Naggia Schou	129
- , Hans Jakob	152		
- , Niels Jakob	153		

Jensdatter, Ane	107	Knudsen, Dorthe Brogaard	104
- , Dorthea	100	- , Ib Christian	102
- , Dorthea Marie	124	- , Knud Herluf	124
Jensen, Anja Monika	131	- , Niels Brogaard	103
- , Annalise Brogaard	122	- , Olga Kirstine	123
- , Christen	107	- , Thomas Vagner	124
- , Dorthe Kratlund	131	- , Vera Eline	124
- , Eli Kratlund	131	- , Villiam	123
- , Elo	131	- , Aase	103
- , Elo Otto	130	Kristensen, Bent Kragtig	120
- , Frederik Brogaard	121	- , Erling Brogaard	119
- , Harly Kratlund	131	- , Fritse Brogaard	120
- , Jørgen	100	- , Gitte Deleuran	147
- , Mette Kristence Brogaard	118	- , Gitte Kjærsgaard	129
- , Niels	155	- , Helle Brogaard	120
- , Peder	107	- , Jette Kjærsgaard	119
- , Pia Monika	131	- , Karlo Kragtig	121
- , Thomas	122	- , Niels Kjærsgaard	119
- , Tonny Kratlund	131	- , Ole Brogaard	120
- , Truels	155	- , Per Deleuran	146
Jørgensen, Ane Katrine Johanne M.	105	- , Steen Deleuran	146
- , Anna Cathrine	100	- , Tine Brogaard	120
- , Bent Ronald	133		
- , Jens Peder	100	<u>L:</u>	
- , Jensine Marie	107	Larsen, Ejnar	132
- , Marie	100	- , Henning Romby	132
- , Niels	107	- , Lars Peter	132
- , Sørine	106	- , Lili Janette Deleuran	146
		- , Yvonne Deleuran	146
<u>K:</u>		- , Zenia Deleuran	146
Kjeldsen, Peter	136	Lauesen, Ane Marie	143
- , Søren	136	- , Anna Christine Sofie	151
Klemmensen, Egon Birk	123	- , Birte Lyng	141
- , Gunner	124	- , Dorte Lyng	142
- , Henry	123	- , Edel	154
- , Richard	123	- , Ejler Marius	142
Knudsen, Anette Brogaard	104	- , Elly	150
- , Anna Liva	124	- , Else	154
- , Anne Mette Ramsgaard	103	- , Gudrun Dorthea M.	153

Lauesen, Hanne	150	Madsen, Karin Marie Brogaard	109
- , Helle	149	- , Lis Overgaard	110
- , Jens Peder Juul	139	- , Mads Brogaard	121
- , Jens Aage	151	- , Marie Brogaard	111
- , Julius	154	- , Martha Overgaard	111
- , Kaj	150	- , Viggo Overgaard	108
- , Kristen	148	- , Aase Overgaard	113
- , Kristen Julius	142		
- , Laurids Anton	144	<u>N:</u>	
- , Laurine	131	Nielsen, Annalise Deleuran	145
- , Lis Lyng	142	- , Birgit	111
- , Maren Catrine	125	- , Bjarne	111
- , Maren Kirstine	144	- , Ida	133
- , Marie	148	- , Karl Aage	134
- , Mette	151	- , Kirsten Deleuran	146
- , Niels	151	- , Kitty	133
- , Niels Christian	140	- , Olga	133
- , Niels Peter	148	- , Tove	134
- , Oda	154	- , Valborg Johanne	133
- , Olga Lyng	141	- , Aaris	134
- , Ove	149	- , Aase	134
- , Peder Juul	144		
- , Uffe Lyng	142	<u>O:</u>	
- , Aage Lyng	140	Ottosen, Jørgen	105
- , Aage Villy Richard	150	- , Karen Marie Vilsborg	105
Lavesen, Anne Mathea Marie	147		
- , Kristian	147	<u>P:</u>	
- , Laurits Anthon	147	Pedersen, Anna Birgitte	105
		- , Carsten	105
<u>M:</u>		- , Conni Bitsch	106
Madsen, Anni Overgaard	109	- , Dorthea	100
- , Bente Overgaard	109	- , Gurli	106
- , Brita Overgaard	109	- , Hans Peder	105
- , Elna Brogaard	112	- , Jan Bitsch	106
- , Gunnar Brogaard	110	- , Jørgen	134
- , Hanne Overgaard	111	- , Jørgen Jensen Brogaard	101
- , Jørgen Arvad	109	- , Karina Lyng	141
- , Karen Brandt	111	- , Lis Brogaard	104

Pedersen, Rigmor Brogaard	102	Truelssen, Keld	137
- , Vagn Bitsch	106	- , Kurt	137
- , Verner	105	- , Lars	137
- , Viklas Lyng	141	- , Maren Kathrine	135
		- , Marie Sofie Dagmar	134
<u>S:</u>		- , Niels Christian	132
Steenberg, Anette	128	- , Ole Nielsen	135
- , Anna Marie	128	- , Ruth	136
- , John Gert	128	- , Susanne	137
- , Knud Robert	128		
- , Ove Frede	127		
- , Svend Evald	127		
- , Villy Frits	128		
- , Aase Marie	127		
Skjærris, Ejgild	116		
- , Erik Anton	116		
- , Jacob	116		
- , Ruth Brogaard	115		
- , Søren	116		
Sørensen, Carl Erik Bach	153		
- , Ejnar	134		
- , Elly	135		
- , Henny Bach	153		
- , Jørgen Bach	153		
- , Niels Hougaard	101		
<u>T:</u>			
Tanderup, Bodil	113		
- , Ellen	112		
- , Frode	113		
Truelssen, Andreas	132		
- , Antonette	138		
- , Appelone Johanne	132		
- , Connie	137		
- , Dorthea Marie	134		
- , Else Johanne	132		
- , Erik	136		
- , Frans Grønholdt	138		
- , Inga	138		